WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY
w WARSZAWIE

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO w WARSZAWIE w 2016 ROKU

Warszawa 2017

Spis treści

I. INFORMACJE WSTĘPNE 5
1. Wpływ spraw i sposób ich załatwienia. 6
2. Skargi kasacyjne. 12
3. Postępowanie mediacyjne i uproszczone. 13
4. Zagadnienia związane z prawem pomocy. 15
5. Grzywny. 19
6. Wystąpienia w trybie art. 155 § 1 p.p.s.a. 20
II. ORZECZNICTWO – ZAGADNIENIA WYBRANE 21
1. Gospodarka mieniem. 21
1.1 Sprawy objęte dekretem o gruntach warszawskich. 21
2. Sprawy z zakresu komunalizacji mienia. 22
2.1 Nabycie mienia państwowego z mocy prawa przez gminę. 22
3. Sprawy z zakresu statusu Kościołów i związków wyznaniowych. 23
3.1 Sprawy z zakresu regulacji spraw majątkowych. 23
4. Sprawy z zakresu pomocy społecznej. 24
5. Edukacja. 25
5.1 Sprawy kandydatów na studia i studentów. 25
5.2 Szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze. 27
5.3 Odwołanie z funkcji członka Komisji Prawnej. 27
5.4 Ustalenie wymiaru godzin lekcji religii. 28
6. Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy. 29
6.1 Sprawy z zakresu stosunku służbowego żołnierzy zawodowych. 29
7. Sprawy mieszkaniowe. 30
8. Samorząd terytorialny. 31
9. Broń i materiały wybuchowe z pominięciem wytwarzania i obrotu bronią i amunicją. . 33
10. Zatrudnienie i sprawy bezrobocia. 33
11. Ochrona danych osobowych. 35
12. Dostęp do informacji publicznej. 37
13. Lustracja. 39
14. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych. 40
14.1 Podatek od towarów i usług 40
14.2 Podatek dochodowy od osób prawnych. 50
14.3 Podatek dochodowy od osób fizycznych. 55
14.4 Podatek od spadków i darowizn. 62
14.5 Podatek od nieruchomości. 63

14.6 Podatek od środków transportowych. 66
14.7 Ordynacja podatkowa. 67
14.8 Postępowanie egzekucyjne. 70
15. Kombatanci. 72
16. Ludność. 72
16.1 Akty stanu cywilnego. 72
16.2 Obywatelstwo. 73
16.3 Uzyskanie danych adresowych z rejestru PESEL. 74
17. Sprawy inne. 74
17.1 Konkurs na stanowisko dyrektora. 74
18. Rolnictwo i leśnictwo. 75
18.1 Ochrona gruntów rolnych i leśnych. 75
18.2 Lasy oraz zalesienia gruntów rolnych. 76
18.3 Scalanie i wymiana gruntów. 77
18.4 Gospodarowanie nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. 77
19. Sprawy z zakresu ochrony środowiska. 78
19.1 Informacja o środowisku. 78
19.2 Odpady. 78
19.3 Ochrona przyrody. 79
19.4 Utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy. 80
19.5 Inne sprawy z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody. 80
20. Zagospodarowanie przestrzenne. 81
20.1 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. 81
20.2 Lokalizacja inwestycji celu publicznego. 82
20.3 Warunki zabudowy terenu. 83
20.4 Uzgodnienia w sprawach z zakresu zagospodarowania przestrzennego. 87
20.5 Opłata planistyczna. 88
21. Cudzoziemcy. 89
21.1 Ochrona cudzoziemca, w tym nadawanie statusu uchodźcy, azyl, zezwolenie na pobyt tolerowany i ochrona czasowa. 89
21.2 Wizy, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, na osiedlenie się, wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 90
21.3 Świadczenia udzielane cudzoziemcom. 91
21.4 Nabycie nieruchomości przez cudzoziemca. 92
22. Gospodarka wodna. 93
22.1 Pozwolenie wodnoprawne i budownictwo wodne. 93
22.2 Przywrócenie stosunków wodnych na gruncie lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom. 93

23. Geodezja i kartografia. 94
23.1 Ewidencja gruntów i budynków. 94
23.2 Wywłaszczenia i zwrot nieruchomości. 95
24. Działalność gospodarcza. 96
24.1 Gry losowe i zakłady wzajemne – cofnięcie zezwolenia na prowadzenie gier decyzją nieostateczną. 96
24.2 Opinie techniczne wydane w przedmiocie automatu nie mogą mieć charakteru rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego. 97
24.3 Rozstrzygnięcie o charakterze gier w rozumieniu przepisów ustawy o grach hazardowych. 97
25. Zobowiązania podatkowe. 98
25.1 Podatek akcyzowy - orzeczenie o solidarnej odpowiedzialności za zaległości podatkowe w opłacie paliwowej. 98
25.2 Stwierdzenie powstania obowiązku podatkowego w podatku akcyzowym od energii elektrycznej. 98
26. Cła. 99
26.1 Zwrot należności celnych - odmowa wypłaty odsetek od zwracanych należności celnych. 99
26.2 Weryfikacja zgłoszeń celnych co do wartości celnej towaru, pochodzenia, klasyfikacji taryfowej, wymiar należności celnych. 100
27. Finanse publiczne. 100
27.1 Dotacje oraz subwencje z budżetu państwa, w tym dla jednostek samorządu terytorialnego – koszty remontu jako wydatki kwalifikowane. 100
27.2 Ustalenie kwoty dotacji przypadającej do zwrotu. 100
27.3 Zwrot do budżetu państwa części dotacji celowej, związanej z budową i remontem dróg. 101
27.4 Przyznanie dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego. 101
27.5 Sprawy budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. 103
Termin wejścia w życie uchwały w przedmiocie udzielania i rozliczania dotacji. 103
27.6 Odmowa umorzenia należności i rozłożenia na raty kary pieniężnej za naruszenie przepisów ustawy o drogach publicznych. 103
27.7 Egzekucja należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej. 104
28.Sprawy z zakresu subwencji unijnych,funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych. 104
28.1 Płatności obszarowe. 104
28.2 Zalesianie gruntów rolnych – odmowa wszczęcia postępowania w sprawie wniosku o wypłatę pomocy na zalesianie gruntów rolnych 107
28.3 Przyznanie pomocy finansowej na wspieranie grup producentów rolnych w zmniejszonej wysokości 108

28.4 Zobowiązanie do zwrotu dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej - brak uzasadnienia dla żądania konkretyzowania podwykonawców na etapie składania ofert. 109
28.5 Zobowiązanie do zwrotu dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej – ocena spełnienia warunków kwalifikowalności. 109
28.6 Odmowa przyznania pomocy finansowej ze środków unijnych. 110
28.7 Błędne ustalenia co do istnienia nieprawidłowości nakazujących odmowę przyznania płatności ze środków unijnych. 111
28.8 Odmowa przyznania pomocy finansowej ze środków unijnych - każdy członek gospodarstwa rolnego jest beneficjentem programu. 111
28.9 Odmowa uznania wystąpienia kategorii siły wyższej i wyjątkowych okoliczności w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”. 113
28.10 Wypłata pomocy finansowej w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w krajowym systemie jakości żywności. 113
28.11 Negatywna ocena wniosku o dofinansowanie projektu. 114
29. Interpretacje podatkowe - akcyza. 115
30. Sprawy dotyczące dróg i transportu drogowego. 118
31. Sprawy z zakresu działalności gospodarczej. 122
31.1 Wyrób rozlew i obrót alkoholami. 122
31.2 Ochrona osób i mienia. 123
31.3 Inne koncesje i zezwolenia. 124
32. Sprawy z zakresu geologii i górnictwa. 125
33. Sprawy z zakresu energetyki. 127
34. Sprawy dotyczące uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć 128
35. Sprawy z zakresu jakości. 133
36. Sprawy z zakresu telemediów. 134
37. Sprawy z zakresu kultury fizycznej. 137
38. Sprawy kapitałowe i bankowości. 138
39. Sprawy z zakresu własności przemysłowej. 140
40. Sprawy z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych. 141
41. Sprawy dotyczące zdrowia. 142
42. Drogi, koleje, lotnictwo, żegluga. Uprawnienia do kierowania pojazdami. 144
43. Budownictwo. 147
III. DZIAŁALNOŚĆ POZAORZECZNICZA SĄDU 149
1. Wydział Informacji Sądowej. 149
2. Szkolenia sędziów. 152
SPIS TABEL 155

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie zatrudnionych było ogółem 527 osób, w tym:

- 144 sędziów, z których 9 sędziów orzekało na delegacji stałej w Naczelnym Sądzie Administracyjnym co oznacza, że faktycznie w WSA w Warszawie orzekało 135 sędziów;
- 0 asesorów;
- 23 referendarzy;
- 83 asystentów sędziego, w tym 7 zatrudnionych na podstawie umowy o zastępstwo;
- 277 urzędników i pozostałych pracowników Sądu, w tym 15 zatrudnionych na podstawie umowy o zastępstwo.

Sędziowie orzekali w ośmiu Wydziałach Orzeczniczych Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie oraz dodatkowo - w ramach delegacji - na 333 sesjach w Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Właściwość przedmiotowa Wydziałów Orzeczniczych na dzień 31 grudnia 2016 r. kształtowała się następująco:

Wydział I – gospodarka mieniem, komunalizacja mienia, kościoły, przejęcie mienia, pomoc społeczna;

Wydział II – edukacja, praca, sprawy mieszkaniowe, obronność, samorząd terytorialny, broń i materiały wybuchowe, zatrudnienie, ochrona danych osobowych, informacja publiczna, ochrona informacji niejawnych, świadczenia w drodze wyjątku, lustracja;

Wydział III – zobowiązania podatkowe;

Wydział IV – ludność, gospodarka wodna, geodezja i kartografia, środowisko, zagospodarowanie przestrzenne, rolnictwo i leśnictwo, wywłaszczenia, cudzoziemcy, zatrudnienie, kombatanci, inne;

Wydział V – ceny, gry losowe i zakłady wzajemne, podatek akcyzowy, rolnictwo i leśnictwo, cła, finanse publiczne, subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacje rynków branżowych;

Wydział VI – budownictwo, drogi, koleje, lotnictwo, żegluga**,** działalność gospodarcza, geologia i górnictwo, gospodarka mieniem, energetyka, geodezja i kartografia, czynności i zajęcia, zdrowie, ubezpieczenia majątkowe, jakość, telemedia, broń i materiały wybuchowe, zatrudnienie, kultura fizyczna, sprawy kapitałowe i bankowość, własność przemysłowa, fundusze emerytalne, ubezpieczenia zdrowotne;

Wydział VII – budownictwo, drogi, koleje, lotnictwo, żegluga, zdrowie, kultura i sztuka;

Wydział VIII– sprawy z zakresu różnych symboli, przy właściwości miejscowej obejmującej powiaty: białobrzeski, grójecki, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydłowiecki, zwoleński oraz miasto Radom.

1. Wpływ spraw i sposób ich załatwienia.

Z poprzednich lat w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie do rozpoznania pozostały ogółem 14.462 sprawy, w tym 13.272 sprawy ze skarg na akty i czynności administracyjne (oznaczone symbolem SA), 1.068 spraw ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów (oznaczone symbolem SAB) oraz 122 wnioski (oznaczone symbolem SO).

W roku 2016 wpłynęło ogółem 26.885 spraw, w tym 21.743 skargi na akty i czynności administracyjne, 3.347 skarg na bezczynność i przewlekłość organów administracji oraz 1.795 wniosków. W porównaniu do roku 2015 ogólny wpływ spraw zmniejszył się o 1.301 spraw. Średni miesięczny wpływ skarg w 2016 roku wyniósł 2.091 skarg.

Najwięcej skarg wniosły osoby fizyczne – 17.542. Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne wniosły 6.778 skarg. W 688 sprawach skarżącymi były

organizacje społeczne. Prokurator, jako strona skarżąca, wystąpił w 75 sprawach. Rzecznik Praw Obywatelskich w 7 sprawach.

Najwięcej skarg na akty i czynności wpłynęło w następujących grupach spraw:
- podatkowych 4.631,
- budowlanych 2.305,
- dróg publicznych i ruchu drogowego 1.510,
- działalności gospodarczej 1.231,
- subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych 1.180,
- gospodarki mieniem państwowym i komunalnym 897.

Z analizy powyższych danych wynika, że w porównaniu do roku 2015 ilość skarg z zakresu spraw podatkowych i budowlanych utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Najwięcej skarg na bezczynność i przewlekłość postępowania organów administracji wpłynęło w sprawach z zakresu:
- pomocy społecznej 1.082,
- informacji publicznej i prawa prasowego, ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego 677,
- gospodarki mieniem państwowym i komunalnym 607,
- wywłaszczeń i zwrotu nieruchomości 211,
- budownictwa, nadzoru architektoniczno-budowlanego i specjalistycznego, ochrony przeciwpożarowej 90.

W tej kategorii największy wpływ dotyczył spraw z zakresu pomocy społecznej (ponad czterokrotnie większy wpływ w porównaniu z rokiem 2015, w którym odnotowano wpływ 254 takich spraw), przy czym większość tych spraw została wniesiona przez jednego skarżącego. Nadal utrzymuje się duży wpływ spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej i gospodarki mieniem państwowym i komunalnym.

<u>Załatwionych zostało ogółem 26.306 spraw, w tym:</u>

- **21.593 skargi na akty i czynności (repertorium SA)**, z których 4.377 (20%) uwzględniono, 11.866 (55%) oddalono i 5.350 (25%) załatwiono w inny sposób;
- **3.103 skargi na bezczynność i przewlekłość organów (repertorium SAB)**, z których 1.177 (37,9%) uwzględniono, 537 (17,3%) oddalono i 1.389 (44,8%) załatwiono w inny sposób;
- **1610 wniosków (repertorium SO).**

Na dzień 31 grudnia 2016 r. procent opanowania wpływu spraw wyniósł 97,85% i wzrósł w stosunku do roku 2015 o 4,06%.

Sędziowie WSA w Warszawie w 2016 r. sporządzili łącznie 21.042 uzasadnienia orzeczeń.

Średnie obciążenie sprawami (repertorium SA+SAB+SO) przypadającymi na jednego sędziego kształtowało się następująco:*

	rok 2015	**rok 2016**
Wpływ spraw	- 202 sprawy/sędziego	- 199 spraw/sędziego
Załatwiono	- 190 spraw/sędziego	- 194 sprawy/sędziego
Uzasadnienia	- 151 uzasadnień/sędziego	- 155 uzasadnień/sędziego

* Przy obliczaniu uwzględniono:
- 135 sędziów faktycznie orzekających w WSA w Warszawie w 2016 r.;
- 139 sędziów faktycznie orzekających w WSA w Warszawie w 2015 r.;

Ilość spraw załatwionych w poszczególnych Wydziałach Orzeczniczych przedstawiało się następująco:

Wydział I

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.076 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 1.034 sprawy, wpływ w 2016 r. 2.042 sprawy. Załatwiono 2.352 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 651 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.232 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 469 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 2.064 sprawy, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 309 spraw, wpływ w 2016 r. 1.755 spraw. Załatwiono 1.168 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 591 sprawach,
  - oddalono skargę w 219 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 358 spraw.

Wydział II

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.309 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 1.056 spraw, wpływ w 2016 r. 2.253 sprawy. Załatwiono 2.290 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 500 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.268 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 522 sprawy.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 1.120 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 312 spraw, wpływ w 2016 r. 808 spraw. Załatwiono 907 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 262 sprawach,
  - oddalono skargę w 181 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 464 sprawy.

Wydział III

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 6.661 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 2.723 sprawy, wpływ w 2016 r. 3.938 spraw. Załatwiono 3.023 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 661 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.599 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 763 sprawy.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 104 sprawy, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 34 sprawy, wpływ w 2016 r. 70 spraw. Załatwiono 87 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 10 sprawach,
  - oddalono skargę w 30 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 47 spraw.

Wydział IV

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 4.784 sprawy, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 1.439 spraw, wpływ w 2016 r. 3.345 spraw. Załatwiono 3.404 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 728 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.719 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 957 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 616 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 162 sprawy, wpływ w 2016 r. 454 sprawy. Załatwiono 519 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 168 sprawach,
  - oddalono skargę w 26 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 325 spraw.

Wydział V

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 6.211 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 2.844 sprawy, wpływ w 2016 r. 3.367 spraw. Załatwiono 3.721 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 681 sprawach,

- oddalono skargę w 2.213 sprawach,
- załatwiono w inny sposób 827 spraw.

- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 88 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 57 spraw, wpływ w 2016 r. 31 spraw. Załatwiono 61 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 7 sprawach,
  - oddalono skargę w 21 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 33 sprawy.

Wydział VI

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 4.345 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 1.622 sprawy, wpływ w 2016 r. 2.723 sprawy. Załatwiono 3.094 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 492 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.808 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 794 sprawy.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 91 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 39 spraw, wpływ w 2016 r. 52 sprawy. Załatwiono 76 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 23 sprawach,
  - oddalono skargę w 15 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 38 spraw.

Wydział VII

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 4.899 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 1.941 spraw, wpływ w 2016 r. 2.958 spraw. Załatwiono 2.559 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 430 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.363 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 766 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 165 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 57 spraw, wpływ w 2016 r. 108 spraw. Załatwiono 124 sprawy, w tym:

- uwzględniono skargę w 26 sprawach,
- oddalono skargę w 29 sprawach,
- załatwiono w inny sposób 69 spraw.

Wydział VIII

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 1.730 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 613 spraw, wpływ w 2016 r. 1.117 spraw. Załatwiono 1.150 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 234 sprawach,
  - oddalono skargę w 664 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 252 sprawy.
- W sprawach ze skarg na bezczynność i przewlekłość organów Wydział miał do rozpoznania 167 spraw, w tym pozostałość z 2015 r. wynosiła 98 spraw, wpływ w 2016 r. 69 spraw. Załatwiono 161 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 90 sprawach,
  - oddalono skargę w 16 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 55 spraw.

Do załatwienia na rok 2017 pozostało ogółem 15.041 spraw, w tym 13.422 skargi na akty i czynności, 1.312 skarg na bezczynność i przewlekłość organów oraz 307 wniosków.

2. Skargi kasacyjne.

Do 31 grudnia 2016 r. wpłynęło do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie 6.229 skarg kasacyjnych, wniesionych od orzeczeń wydanych w sprawach ze skarg na akty i czynności oraz na bezczynność i przewlekłość organów. W odniesieniu do 24.696 skarg załatwionych w 2016 roku, zaskarżalność stanowiła 25,2% i zmniejszyła się o 1,7% w stosunku do roku ubiegłego.

W poszczególnych Wydziałach zaskarżalność kształtowała się następująco:

w Wydziale I – 19,7 %,
w Wydziale II – 20,1 %,
w Wydziale III – 27,6 %,
w Wydziale IV – 26,9 %,
w Wydziale V – 30,4 %,
w Wydziale VI – 27,6 %,
w Wydziale VII – 25,5%,
w Wydziale VIII – 20,5 %.

Z ogólnej liczby 5.581 skarg kasacyjnych od orzeczeń WSA w Warszawie, jakie wpłynęły do Naczelnego Sądu Administracyjnego w 2016 r. – 3.732 skargi oddalono, 1.313 skarg uwzględniono, 410 załatwiono w inny sposób. Stabilność orzecznicza w 2016 r. wyniosła 74% i zwiększyła się w stosunku do roku 2015, w którym wyniosła 66%.

3. Postępowanie mediacyjne i uproszczone.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia orzecznicze, należy stwierdzić, iż instytucja postępowania mediacyjnego w dalszym ciągu nie znajduje zastosowania praktycznego. W 2016 roku nie rozpoznano w tym trybie żadnej sprawy.

Natomiast w związku z poszerzeniem od dnia 15 sierpnia 2015 r. katalogu przypadków, w których sprawa może być rozpoznana w trybie uproszczonym, zawartego w art. 119 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 718 ze zm.) dalej p.p.s.a., znacznie zwiększyła się liczba spraw rozpoznawanych w tym trybie. W roku 2015 w tym trybie rozpoznanych zostało łącznie 430 spraw, natomiast w 2016 roku – 3.278 spraw.

Z zakresu przepisu art. 119 pkt 1 p.p.s.a. należy wskazać sprawy dotyczące stwierdzenia nieważności uchwał opiniujących wydanie zezwolenia na prowadzenie

apteki ogólnodostępnej oraz cofnięcie zezwolenie na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, podjętych na wniosek Wojewódzkich Inspektorów Farmaceutycznych przez organy samorządu aptekarskiego: Okręgowe Rady Aptekarskie, a w II instancji przez Naczelną Radę Aptekarską. Wyrokiem z 10 listopada 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 1797/16 Sąd stwierdził nieważność uchwały Naczelnej Rady Aptekarskiej oraz poprzedzającej ją uchwały Okręgowej Rady Aptekarskiej z uwagi na wydanie ich bez podstawy prawnej uznając, że obowiązek organu samorządu aptekarskiego do wydania opinii w sprawie musi wynikać z przepisów prawa materialnego, a samo wezwanie organu koncesyjnego nie statuuje po stronie organu samorządu kompetencji do rozpoznania takiego wniosku w trybie art. 106 § 1 – 6 k.p.a. Z przepisów art. 19 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1429 ze zm., dalej ustawa o izbach aptekarskich) wynika, że akty samorządu w postaci wydawanych opinii nie są wymienione w katalogu spraw, od których przysługuje odwołanie. Wydawana opinia samorządu aptekarskiego ma walor stanowiska tego organu, a złożona do akt postępowania administracyjnego podlega ocenie jak opinia biegłego. Istniejące w art. 7 ust. 2 pkt 7 i art. 29 pkt 5 ustawy o izbach aptekarskich uprawnienie organu samorządu aptekarskiego do wydawania opinii w sprawach udzielania lub cofania zezwoleń na prowadzenie aptek lub hurtowni stwarza jedynie generalną kompetencję w tym zakresie, która musiałaby znaleźć swoje potwierdzenie w przepisach ustawy Prawo farmaceutyczne lub w innych regulacjach. Skoro jednak w obowiązującym stanie prawnym brak jest materialnoprawnych podstaw zobowiązujących organ Inspekcji Farmaceutycznej do współdziałania z organem samorządu aptekarskiego na podstawie art. 106 § 1 k.p.a., to Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny nie miał obowiązku uruchamiania trybu współdziałania przed wydaniem decyzji w przedmiocie udzielenia skarżącej zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, zaś Okręgowa Rada Aptekarska w Warszawie w takiej sytuacji nie miała podstaw do podejmowania postanowienia - uchwały opiniującej ten zamiar w trybie art. 106 § 1 k.p.a.

Z zakresu przepisu art. 119 pkt 3 p.p.s.a. warto przywołać sprawę o sygn. akt VI SA/Wa 3159/15 (wyrok z 20 lipca 2016 r.) w przedmiocie stwierdzenia uchybienia

terminu do wniesienia odwołania. Sąd pokreślił, że wydanie orzeczenia w trybie art. 134 k.p.a. kończącego postępowanie w sprawie, winno być poprzedzone bezspornymi ustaleniami w zakresie prawidłowości i daty doręczenia stronie skarżonego rozstrzygnięcia wydanego w pierwszej instancji. W ramach badania terminowości złożenia odwołania, organ odwoławczy powinien w pierwszej kolejności dokonać ustaleń w kwestii prawidłowości doręczenia, aby określić jednoznacznie datę początku biegu i końca terminu odwoławczego. Zdaniem Sądu doręczenie decyzji jednemu z podmiotów mających siedzibę pod wspólnym adresem nie jest skuteczne wobec innych podmiotów funkcjonujących pod tym adresem.

Z zakresu art. 119 pkt 4 p.p.s.a. należy wskazać wyrok z 27 września 2016 r. wydany w sprawie o sygn. akt VI SAB/Wa 28/16. W wyroku tym Sąd potwierdził, że w przypadku wydania przez organ, którego bezczynność była przedmiotem skargi, rozstrzygnięcia merytorycznego w sprawie, postępowanie sądowoadministracyjne w przedmiocie zobowiązania organu do wydania decyzji oraz wyznaczenia organowi terminu do wydania rozstrzygnięcia staje się bezprzedmiotowe i podlega w związku z tym umorzeniu na podstawie art. 161 § 1 pkt 3 p.p.s.a. W przypadku bezprzedmiotowości nałożenia na organ zobowiązania do dokonania czynności z uwagi na jej wykonanie, Sąd winien rozstrzygnąć pozostałe kwestie, a więc czy bezczynność miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa oraz rozważyć, czy istnieją podstawy do orzeczenia grzywny i przyznania sumy pieniężnej.

4. Zagadnienia związane z prawem pomocy.

W 2016 roku rozpoznawanie wniosków o przyznanie wynagrodzenia pełnomocnikowi z urzędu wymagało stosowania sześciu rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości określających zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokata lub radcę prawnego, tj. rozporządzeń z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 i 490), z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801 i 1805) oraz z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U z 2016 r. poz. 1714 i 1715).

Wiązało się to z faktem, że przepisy przejściowe rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. oraz z dnia 3 października 2016 r. określających zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata lub radcę prawnego z urzędu (które weszły w życie odpowiednio z dniem 1 stycznia 2016 r. oraz z dniem 2 listopada 2016 r.) przewidywały, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie danego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

W 2016 r. Sąd wydawał m. in. rozstrzygnięcia w trybie art. 250 § 2 p.p.s.a., który przewiduje możliwość obniżenia wynagrodzenia dla wyznaczonego z urzędu adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego albo rzecznika patentowego (np. sprawy o sygn. akt I SA/Wa 1850/15, I SA/Wa 1851/15). Sąd obniżał należne pełnomocnikowi wynagrodzenie uznając, że nakład pracy pełnomocnika nie uzasadniał przyznania wynagrodzenia w pełnej, przewidzianej w stosownym rozporządzeniu, wysokości.

Postanowieniem z 27 czerwca 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1854/15 referendarz sądowy, rozpoznając wniosek strony o przyznanie prawa pomocy w zakresie całkowitym, tj. zwolnienia od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, odmówił stronie przyznania prawa pomocy w zakresie ustanowienia pełnomocnika oraz umorzył postępowanie w zakresie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Badając sytuację finansową wnioskodawcy stwierdził, że co prawda nie uzyskuje on żadnego dochodu, ale pozostaje na utrzymaniu matki, której dochód stanowi renta rodzinna w wysokości około 2.180 zł i która posiada oszczędności w wysokości 15.300 zł. Nadto uznał, że to osoby najbliższe w pierwszej kolejności są zobowiązane do zaspakajania koniecznych potrzeb członków rodziny, a dopiero, gdy z przyczyn obiektywnych nie jest to możliwe (brak dochodów, majątku, oszczędności) - powołane do tego instytucje społeczne i państwowe. W ocenie referendarza sądowego, powyższe okoliczności pozwoliły na stwierdzenie, że wnioskodawca nie wykazał, iż nie jest w stanie ponieść pełnych kosztów postępowania, bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd postanowieniem z 1 sierpnia 2016 r. utrzymał w mocy postanowienie referendarza sądowego, wskazując, że przy rozpoznaniu

wniosku o przyznanie prawa pomocy nie bada się sytuacji majątkowej skarżącego tylko w granicach jego zdolności zarobkowych, czy możliwości płatniczych, lecz dokonuje się tej oceny na tle sytuacji majątkowej w gospodarstwie domowym skarżącego, a więc bierze się również pod uwagę sytuację majątkową i możliwości płatnicze wszystkich osób pozostających wraz ze skarżącym we wspólnym gospodarstwie domowym. Utrzymanie w mocy postanowienia referendarza sądowego przez wojewódzki sąd administracyjny jest możliwe w związku z nowelizacją przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, która weszła w życie w dniu 15 sierpnia 2015 r. Został bowiem zmieniony art. 260 ustawy, który stanowi obecnie, że rozpoznając sprzeciw, od zarządzeń i postanowień, o których mowa w art. 258 § 2 pkt 6 - 8, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone zarządzenie lub postanowienie referendarza sądowego zmienia albo utrzymuje w mocy. Wniesienie sprzeciwu od postanowienia referendarza sądowego wstrzymuje jego wykonalność. Sąd orzeka jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu (art. 260 § 2 p.p.s.a.). Sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym (art. 260 § 3 p.p.s.a.). Przepis ten obowiązuje w sprawach sądowych wszczętych po dniu 15 sierpnia 2015 r. Z tego względu również w sprawie o sygn. akt II SO/Wa 13/16, Sąd postanowieniem z 23 maja 2016 r. rozpoznał wniesiony przez skarżącego sprzeciw od postanowienia referendarza sądowego z 30 marca 2016 r., odmawiającego przyznania stronie prawa pomocy w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych i utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie referendarza sądowego.

Z kolei odmawiając przyznania prawa pomocy syndykowi masy upadłości spółki kapitałowej, nie przychylono się do argumentacji, że uiszczenie wpisu sądowego spowoduje znaczne uszczuplenie zasobów finansowych masy upadłości. Sam fakt ogłoszenia upadłości w stosunku do spółki w żadnym wypadku nie powoduje konieczności przyznania jej prawa pomocy, chociażby z tego powodu, iż w takiej sytuacji istnieje majątek, który umożliwia prowadzenie postępowania upadłościowego. Syndyk dysponuje na rachunku bankowym środkami finansowymi w pełni wystarczającymi na opłacenie kosztów sądowych na aktualnym etapie postępowania. Nie podzielono tezy o kolizji obowiązku uiszczenia kosztów sądowych z prawidłową

realizacją zadań wynikających z postępowania upadłościowego. Optymalizacja kosztów postępowania upadłościowego nie może bowiem opierać się na żądaniu syndyka zwolnienia od kosztów sądowych (sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 899/16).

W sytuacji, w której z wnioskiem o przyznanie prawa pomocy wystąpił komitet wyborczy wyborców, nie została zaakceptowana zaprezentowana przez wnioskodawcę koncepcja, że od dnia złożenia przez komitet sprawozdania finansowego nie może on uiszczać jakichkolwiek należności, w tym kosztów sądowych. Zgodnie z art. 130 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe komitetu wyborczego ponosi pełnomocnik finansowy. W przypadku, gdy z majątku pełnomocnika finansowego nie można pokryć roszczeń wobec komitetu wyborczego wyborców, odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe komitetu ponoszą solidarnie osoby wchodzące w skład komitetu. Nie zachodzi więc sytuacja prowadząca do niemożności ponoszenia opłat sądowych w sprawie dotyczącej odpowiedzialności za zobowiązania majątkowe powstałe w związku z prowadzeniem przez komitet wyborczy wyborców kampanii wyborczej, skoro istnieją wskazane podmioty odpowiedzialne za jego zobowiązania (tak w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1206/15).

O odmowie przyznania prawa pomocy, w przypadku zakładu budżetowego jednostki samorządu terytorialnego, decydował przede wszystkim fakt dysponowania przez wnioskodawcę na rachunku bankowym środkami w znacznej wysokości. Zakwestionowano ujętą we wniosku argumentację o niemożności przeznaczenia tych środków na pokrycie kosztów sądowych z uwagi na brak stosownego zapisu w budżecie gminy. Ustawodawca w postępowaniu przed sądami administracyjnymi nie wprowadził ogólnego zwolnienia od opłat sądowych jednostek samorządu terytorialnego, czy też prowadzonych przez nie zakładów budżetowych. Tym samym podmioty te powinny uwzględniać w swojej działalności koszty niezbędne do prowadzenia postępowań sądowych (sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 759/15).

Z kolei na zasadność przyznania prawa pomocy likwidatorowi stowarzyszenia wpłynęła okoliczność, że zlikwidowane stowarzyszenie nie posiadało jakichkolwiek aktywów, które mogłyby być przeznaczone na pokrycie kosztów sądowych. Nie prowadziło ono żadnej działalności, nie osiągało dochodów i nie dysponowało

żadnymi środkami pieniężnymi ani majątkiem podlegającym potencjalnemu spieniężeniu (sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 2903/15).

O przyznaniu prawa pomocy fundacji zdecydowało natomiast wszczęcie wobec niej postępowania egzekucyjnego oraz zajęcie przez organ egzekucyjny należącego do niej rachunku bankowego. W ocenie Sądu powyższe okoliczności zniwelowały wydźwięk art. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2016 r., poz. 40), w myśl którego fundator zobligowany jest do zapewnienia składników majątkowych, pozwalających realizować cele fundacji (sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 2001/15).

Nadmienić należy także o umorzeniu postępowania z wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w szeregu spraw ze skarg na decyzje Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w przedmiocie ustalenia podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. W uzasadnieniu postanowień w tym względzie powołano się na uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 maja 2016 r. sygn. akt II GPS 2/15. Wskazano w niej, że przez sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych należy rozumieć także sprawę z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych. Tym samym znajdzie do nich zastosowanie art. 239 § 1 pkt 1 lit. e p.p.s.a., w myśl którego strona skarżąca działanie, bezczynność organu lub przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Skoro wnioskodawcy są zwolnieni z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych z mocy ustawy, rozpoznawanie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych podlegało umorzeniu, stosownie do treści art. 249a p.p.s.a. (między innymi sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 1595/16, czy też VI SA/Wa 1860/16).

5. Grzywny.

W związku z uchybieniami dostrzeżonymi w działalności organów administracji publicznej, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie na podstawie art. 55 § 1, art. 112, art. 149 § 2 i art. 154 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 718 ze zm.) - wymierzył grzywny w 528 sprawach.

- W trybie **art. 55 § 1** p.p.s.a. – na ogólną liczbę 1680 wniosków jakie wpłynęły do WSA w Warszawie w 2016 r. – grzywnę wymierzono w 83 sprawach.
- W trybie **art. 112** p.p.s.a. – w 2016 r. wobec braku wniosków nie wymierzono grzywny w żadnej sprawie.
- W trybie **art. 149 § 2** p.p.s.a. – na ogólną liczbę 475 wniosków jakie wpłynęły do WSA w Warszawie w 2016 r. – grzywnę wymierzono w 166 sprawach (w tym w 43 sprawach grzywny orzeczono z urzędu).
- W trybie **art. 154 § 1** p.p.s.a. – na ogólną liczbę 397 skarg jakie wpłynęły do WSA w Warszawie w 2016 r. – grzywnę wymierzono w 279 sprawach.

6. Wystąpienia w trybie art. 155 § 1 p.p.s.a.

W toku postępowań sądowych przed WSA w Warszawie w 2016 r. nie stwierdzono przypadków istotnego naruszenia prawa przez organy administracji publicznej, które stałyby się przedmiotem wystąpień sygnalizacyjnych wystosowanych w trybie **art. 155 § 1** p.p.s.a.

II. ORZECZNICTWO – ZAGADNIENIA WYBRANE

1. Gospodarka mieniem.

1.1 Sprawy objęte dekretem o gruntach warszawskich.

Wśród tej kategorii spraw warto przywołać wyrok z 17 listopada 2016 r. sygn. akt I SA/Wa 801/16, w którym Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem organu nadzoru, że do rozporządzenia prawem podmiotowym tymczasowym (antycypowanym przez ekspektatywę) należy stosować wszystkie ograniczenia prawem, w tym ograniczenia co do formy czynności prawnej mającej za przedmiot obrót tym prawem, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że przeniesienie ekspektatywy ustanowienia prawa użytkowania wieczystego na podstawie dekretu z 26 października 1945 r. o własności i użytkowania gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279), wymaga formy aktu notarialnego.

Sąd wskazał, że analiza znajdującej się w aktach administracyjnych odręcznie napisanej umowy kupna-sprzedaży nie potwierdza stanowiska organu, że do skuteczności tej umowy wymagana jest forma aktu notarialnego. W umowie tej wskazano bowiem, że jej przedmiotem są wszelkie prawa i roszczenia do nieruchomości warszawskich: […], obejmujące m.in. prawa wynikające z dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. W tej sytuacji uznać należało, że przedmiotem ww. umowy jest przeniesienie praw i roszczeń do wskazanych w niej nieruchomości, w tym praw i roszczeń wynikających z dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. Sąd podał dalej, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.), zachowania formy aktu notarialnego wymaga przeniesienie prawa własności nieruchomości (art. 158 Kodeksu cywilnego). Z treści ww. umowy kupna-sprzedaży nie wynika natomiast, aby jej przedmiotem było przeniesienie własności nieruchomości. Zbywca nie był bowiem wówczas właścicielem przedmiotowej nieruchomości (stosownie do treści art. 1 dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy wszystkie nieruchomości

gruntowe znajdujące się na terenie administracyjnym m.st. Warszawy wraz z dniem 21 listopada 1945 r. przeszły na własność Gminy m.st. Warszawy, a następnie Skarbu Państwa, zaś w wyniku komunalizacji stały się ostatecznie własnością m.st. Warszawy), mógł więc przenieść jedynie te roszczenia i uprawnienia do nieruchomości, które mu wówczas przysługiwały.

2. Sprawy z zakresu komunalizacji mienia.

2.1 Nabycie mienia państwowego z mocy prawa przez gminę.

W wyrokach z 27 października 2016 r. sygn. akt I SA/Wa 469/16, I SA/Wa 483-485/16, I SA/Wa 487-495/16 i I SA/Wa 600/16 Sąd uznał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2015 r. sygn. akt P 46/13 nie mógł stanowić podstawy do wznowienia postępowania nadzorczego zakończonego ostateczną decyzją Ministra Administracji i Cyfryzacji, w trybie art. 145a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2016, poz. 23 ze zm.) dalej k.p.a. Sąd wskazał, że powołany wyrok może mieć istotne znaczenie dla spraw, w których wydana została decyzja konstytutywna przyznająca obywatelowi prawo lub ekspektatywę nabycia prawa. Kontrolowana natomiast w postępowaniu nadzorczym decyzja komunalizacyjna z 1 sierpnia 1992 r. stwierdzała nabycie przez Gminę K. z mocy prawa z dniem 27 maja 1990 r. prawa własności do konkretnego mienia. Słusznie w tej sytuacji wskazał organ odwoławczy, że decyzja ta ma charakter deklaratoryjny. Sąd nie podzielił stanowiska skarżącej, że decyzja tego typu ma charakter mieszany deklaratoryjno-konstytutywny. Charakter prawny decyzji administracyjnej wynika bowiem z jej rozstrzygnięcia (osnowy). Decyzja komunalizacyjna stwierdza jedynie wystąpienie określonego zdarzenia prawnego (nabycia mienia ogólnonarodowego), jakie miało miejsce z dniem wejścia w życie ustawy. Rozstrzygnięcie tej decyzji nie kreuje żadnych praw dla jej adresata – gminy, w szczególności nie ustala żadnych warunków, czy terminów związanych z nabyciem lub późniejszym wykonywaniem prawa własności do określonego mienia. To zaś, że dana gmina może skutecznie powoływać się na nabycie konkretnego mienia po

uzyskaniu ostatecznej decyzji komunalizacyjnej nie świadczy o tym, że decyzja ta ma w części charakter konstytutywny.

Sąd nie dostrzegł również zasadniczych wątpliwości natury konstytucyjnej w możliwości stwierdzenia, po kilkudziesięciu latach, nieważności decyzji deklaratoryjnej, której adresatem jest podmiot publicznoprawny, dysponujący pewnym zasobem nieruchomości celem wykonywania zadań publicznych w sytuacji, gdy wydana decyzja komunalizacyjna stoi na przeszkodzie w odzyskaniu przez obywatela praw do nieruchomości przejętej przez Państwo z rażącym naruszeniem prawa, a gmina, jako sukcesor Skarbu Państwa, nabyła nieruchomość nieodpłatnie.

3. Sprawy z zakresu statusu Kościołów i związków wyznaniowych.

3.1 Sprawy z zakresu regulacji spraw majątkowych.

W omawianej kategorii warto przywołać wyrok z 19 maja 2016 r. sygn. akt I SA/Wa 1804/15, w którym Sąd uznał, że Minister Administracji i Cyfryzacji uprawniony był do dokonania oceny, czy wnioskowany do rejestracji Kościół […] stanowi wspólnotę wyznaniową, utworzoną w celu wyznawania i szerzenia wiary religijnej, albowiem tylko taka wspólnota może być przedmiotem postępowania o wpis do rejestru. W sytuacji, gdy organ stwierdził, że Kościół […] nie jest wspólnotą wyznaniową, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2005 r. Nr 231, poz. 1965 ze zm.), to zasadnym było przyjęcie, że nie może być przedmiotem postępowania o wpis do rejestru, czego konsekwencją mogło być jedynie umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego. Sąd wskazał również, że brak rejestracji Kościoła […] nie jest równoznaczny z brakiem możliwości wyznawania wiary. Organ nie dokonywał bowiem oceny w co wierzą skarżący, ale czy wspólnota założona przez nich została zawiązana w celu wyznawania i szerzenia wiary religijnej, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania.

4. Sprawy z zakresu pomocy społecznej.

W wyroku z 7 października 2016 r. sygn. akt I SA/Wa 1197/16 Sąd stwierdził, że z wykładni systemowej art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195) wynika, że uprawnienie do świadczenia wychowawczego uzyskuje cudzoziemiec legitymujący się kartą stałego pobytu, uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od tego, czy uprawnienie to zostało ujawnione przez właściwy organ w karcie pobytu.

Do takich wniosków zdaniem Sądu prowadzi również wykładnia celowościowa ustawy. Jak bowiem wynika zarówno z tytułu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, jak i treści jej art. 4 ust. 1, celem omawianej regulacji prawnej jest udzielenie przez Państwo rodzicom (opiekunom) dzieci pomocy w wychowaniu dzieci w formie częściowego pokrycia wydatków z tym związanych, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych (świadczenie wychowawcze). Żaden przepis ustawy nie wyłącza spod omawianej regulacji prawnej dzieci cudzoziemców (w tym uchodźców) posiadających prawo stałego pobytu i uprawnienie do pracy w Polsce. Odmienna wykładania omawianego przepisu mogłaby prowadzić do nieuprawnionego zróżnicowania sytuacji prawnej zarówno samych cudzoziemców (na tych, którym właściwy organ wydał kartę pobytu z adnotacją i tych, którzy otrzymali karty pobytu bez adnotacji) jak i samych dzieci ze względu na ich pochodzenie i narodowość. Takie zaś postępowanie w oczywisty sposób prowadziłoby do naruszenia przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (jej art. 2, art. 32, art. 71 ust. 1, a przede wszystkim art. 72 ust. 1 zdanie pierwsze), jak również art. 2 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526), a także art. 23 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515).

Z kolei w wyrokach z 19 sierpnia 2016 r. sygn. akt I SA/Wa 848/16 i 26 października 2016 r. sygn. akt I SA/Wa 1208/16 Sąd uznał, że w przypadku gdy o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka ubiega się osoba samotnie

wychowująca dziecko tj. panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona, (chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem; art. 3 pkt 7a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.), to bez względu na fakt ustalenia, bądź nie, ojcostwa oraz zasądzenia alimentów na rzecz dziecka, nie wymaga się wpisania drugiego rodzica do wniosku o tzw. „becikowe" i nie uwzględnia się jego dochodu wyliczając dochód rodziny stanowiący podstawę do przyznania tego świadczenia. Inna interpretacja przepisów dotyczących przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka osobie faktycznie samotnie wychowującej dziecko, przeczyłaby intencji ustawodawcy, aby zapomoga ta trafiła do osób najbardziej jej potrzebujących.

W zakresie pomocy społecznej pojawił się również problem dotyczący wymierzania organowi grzywny w trybie art. 55 p.p.s.a. w sytuacji nadużywania przez skarżącego prawa do sądu, tj. wniesienia w kilkumiesięcznym okresie około 1500 skarg na bezczynność i wydane w sprawie decyzje (również korzystne dla skarżącego), a w konsekwencji takiej samej liczby wniosków o wymierzenie organowi grzywny w związku z nieprzekazaniem tych skarg do Sądu.
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wnioski te oddalał wskazując, że działanie wnioskodawcy należy uznać za nadużycie prawa do sądu. Inicjowanie bowiem postępowań sądowych, które nie służą ochronie naruszonych praw, a stanowią cel sam w sobie, jest nadużyciem prawa do sądu (tak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie m.in. w postanowieniach z 25 lipca 2016 r. sygn. akt I SO/Wa 336/16, I SO/Wa 338-342/16).

5. Edukacja.

5.1 Sprawy kandydatów na studia i studentów.

W uzasadnieniu wyroku z 20 września 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 359/16 Sąd stwierdził, że decyzje wydawane przez komisje rekrutacyjne w sprawach przyjęcia na studia doktoranckie są decyzjami organu kolegialnego, którego zdolność do orzekania

ustawodawca przyznał jedynie w składzie złożonym z członków powołanych przez kierownika jednostki organizacyjnej uczelni lub dyrektora jednostki naukowej in pleno (w pełnym składzie). Komisje rekrutacyjne nie tylko kolegialnie prowadzą postępowanie rekrutacyjne, ale także w sposób kolegialny wypracowują i wydają stosowne decyzje w sprawie przyjęcia na studia doktoranckie, podpisując je w pełnym składzie. Zatem decyzja wydawana przez organ kolegialny, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, powinna określać imiona i nazwiska osób, które ją wydały oraz winna zostać podpisana przez wszystkich członków tego organu.

Niewskazanie zatem z imienia i nazwiska oraz stanowiska członków komisji rekrutacyjnej i brak ich podpisów w decyzji organu I instancji stanowi kwalifikowane naruszenie regulacji prawnych o charakterze ustrojowym, ustalających strukturę tego organu kolegialnego. Zdaniem Sądu wydanie decyzji przez jednego tylko członka organu kolegialnego, a nie przez ten organ kolegialny, zakwalifikować należy jako działanie z rażącym naruszeniem prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., skutkujące bezwzględną koniecznością wyeliminowania tej decyzji z obrotu prawnego.

Podobne stanowisko wyraził Sąd w wyrokach z 20 września 2016 r., sygn. akt II SA/Wa 358/16 oraz z 29 września 2016 r., sygn. akt II SA/Wa 357/16. W ostatnim z powołanych wyroków Sąd stwierdził ponadto, że niedopuszczalne jest stosowanie art. 268a k.p.a. jako podstawy do podpisywania decyzji organu kolegialnego przez jednego z jego członków. Sąd wskazał, że pogląd taki uzasadniany jest tym, że art. 268a k.p.a. został wprowadzony w związku z realizacją zasady jednoosobowego kierownictwa w administracji terenowej oraz koniecznością powierzenia ze względów technicznych i organizacyjnych wykonywania kompetencji organów monokratycznych pracownikom kierowanych przez nich urzędów. Natomiast ustawodawca przyznaje kompetencje do załatwiania spraw administracyjnych organom kolegialnym na zasadzie wyjątku. Wola ustawodawcy może być uzasadniona szczególnymi cechami tych organów, do których zalicza się to, że skupiają w jednym osoby reprezentujące różne interesy i zasób wiedzy oraz zapewniają w powszechnym odczuciu obiektywność rozstrzygania. Organy kolegialne mogą powierzać wykonywanie określonych kompetencji w swoim imieniu, w tym również delegować swoje

kompetencje do wydawania decyzji administracyjnych na rzecz innych organów jedynie w przypadkach określonych w przepisach szczególnych.

Postanowieniem z 26 września 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1137/16, Sąd odrzucił skargę na pismo Dyrektora Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Kadr w przedmiocie stypendium przyznawanego w ramach wymiany realizowanej na podstawie polsko-japońskiej umowy o współpracy w dziedzinie nauki i techniki.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd stwierdził, że powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie wyposażają Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej w uprawnienia do rozstrzygania spraw kierowania na studia za granicą. Fakt ten powoduje, że nie można uznać Biura za organ administracji publicznej, którego działalność podlegałaby kontroli sądów administracyjnych.

5.2 Szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze.

Postanowieniami z 8 czerwca 2016 r., sygn. akt II SA/Wa 754/16, i z 6 września 2016 r., sygn. akt II SA/Wa 1115/16, Sąd odrzucił skargi Rady Pedagogicznej przy Szkole Podstawowej […] na uchwały Rady Miasta […] w przedmiocie zamiaru likwidacji szkoły oraz likwidacji szkoły.

W uzasadnieniu powyższych postanowień Sąd stwierdził, że rada pedagogiczna nie jest podmiotem uprawnionym do wniesienia skargi, ponieważ nie posiada zdolności sądowej, w myśl art. 25 p.p.s.a.

5.3 Odwołanie z funkcji członka Komisji Prawnej.

Postanowieniem z 25 stycznia 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1728/15, Sąd odrzucił skargę na uchwałę Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów w przedmiocie odwołania z funkcji członka Komisji Prawnej. Sąd stwierdził, że zaskarżona uchwała została wydana na podstawie § 15 ust. 1 pkt 7 Statutu Krajowej Reprezentacji Doktorantów z dnia 4 października 2014 r., który ma charakter jedynie wewnętrznego źródła prawa. Zdaniem Sądu skoro nie są to przepisy o charakterze powszechnie obowiązującym, to mogą stanowić one podstawę prawną jedynie

rozstrzygnięć związanych z tokiem studiów indywidualnie określonego studenta (doktoranta), które jednak nie przesądzają ostatecznie o jego sytuacji prawnej (nie mają charakteru zewnętrznego).

Zaskarżeniu do sądu administracyjnego podlegają akty zakładowe zewnętrzne, czyli rozstrzygnięcia, które mają znaczenie dla praw i obowiązków studenta (doktoranta), a przesądzające o nawiązaniu, odmowie nawiązania, przekształceniu bądź rozwiązaniu stosunku zakładowego, jako że są one decyzjami administracyjnymi. Takim aktem nie jest zaskarżona uchwała Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów.

5.4 Ustalenie wymiaru godzin lekcji religii.

W wyroku z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie sygn. akt VIII SA/Wa 598/15 Sąd orzekł o uchyleniu czynności Prezydenta Miasta R. w przedmiocie ustalenia wymiaru godzin lekcji religii prawosławnej. Sąd zwrócił uwagę, iż w art. 48 ust. 1 i art. 53 ust. 2 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zawarto gwarancje wychowania i edukacji, także w aspekcie wyznawanej religii i jej nauczania z uwzględnieniem dojrzałości dziecka. Wywiódł, iż odmienna organizacja nauczania religii niż to wynika z ust. 1-3 § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155 ze zm.), jak wskazano w jego ust. 4 jest możliwa jedynie na wniosek kościoła lub związku wyznaniowego. W wypadku braku takiego wniosku organizacja nauczania religii odmiennie niż to wynika z treści § 2 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia pozostaje w sprzeczności z ww. przepisami oraz narusza postanowienia art. 48 ust. 1 i art. 53 ust. 2 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Oceniając legalność rozstrzygnięcia Sąd uznał, iż zaskarżona czynność Prezydenta, ustalająca wymiar nauczania religii prawosławnej w odniesieniu do etapów edukacyjnych, a nie klas, została dokonana z naruszeniem ww. przepisów oraz § 8 ust. 1 rozporządzenia, zgodnie z którym nauka religii w szkołach publicznych wszystkich typów odbywa się co do zasady w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo.

Tym samym, w ocenie Sądu, w przypadku pięciu grup, organizowanych w oparciu o edukację dzieci w poszczególnych klasach wynosi 10 godzin tygodniowo, a nie 6 godzin tygodniowo, obliczonych według etapów edukacyjnych (I, III i IV).

6. Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy.

6.1 Sprawy z zakresu stosunku służbowego żołnierzy zawodowych.

W wyroku z dnia 16 maja 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 2066/15, oddalającym skargę, Sąd wyjaśnił sposób wyliczenia czasu przejazdu do/z miejscowości pobliskiej, co ma podstawowe znaczenia dla przyznania lub odmowy przyznania zwrotu kosztów codziennych dojazdów żołnierza z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby i z powrotem.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593 ze zm.), żołnierzowi zawodowemu zamieszkującemu poza miejscem pełnienia służby, w miejscowości, która nie jest miejscowością pobliską w rozumieniu ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 206, poz. 1367 ze zm.), przysługuje prawo do zwrotu kosztów codziennych dojazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby i z powrotem.

W myśl zaś art. 1a ust. 1 pkt 7 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, miejscowość pobliska to miejscowość, do której najkrótszy czas dojazdu lądowym środkiem publicznego transportu zbiorowego nie przekracza zgodnie z rozkładem jazdy dwóch godzin, w obie strony łącznie z przesiadkami, licząc od stacji (przystanku) najbliższej miejsca pełnienia służby do stacji (przystanku) najbliższej miejsca zamieszkania.

Sąd uznał, że nie można włączyć do czasu przejazdu do/z miejscowości, czasu poruszania się po miejscowości pobliskiej środkami komunikacji miejskiej, gdyż prowadziłoby to do nieuprawnionego rozszerzenia definicji ustawowej. Przepis art. 1a

ust. 1 pkt 7 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej konkretyzuje, iż trasę dojazdu wyznacza stacja (przystanek) najbliższa miejsca pełnienia służby oraz stacja (przystanek) najbliższa miejsca zamieszkania, brak zatem podstaw do uwzględnienia funkcjonującej w obrębie danej miejscowości komunikacji miejskiej.

7. Sprawy mieszkaniowe.

W tej kategorii spraw na uwagę zasługuje wyrok Sądu z 29 kwietnia 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1743/16, oddalający skargę na uchwałę Zarządu Dzielnicy […] m. st. Warszawy w przedmiocie niezakwalifikowania i nieumieszczenia na liście osób oczekujących na najem lokalu mieszkalnego.

Zaskarżona uchwała została wydana na podstawie § 12 uchwały LVIII/1751/2009 Rady m. st. Warszawy z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Stołecznego Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 132, poz. 3937 ze zm.), zgodnie z którym umowa najmu lokalu socjalnego, z zastrzeżeniem art. 14 ust. 1 ustawy, może być zawarta z osobą, która nie posiada tytułu prawnego do lokalu i spełnia warunki określone w § 4 pkt 1, z zastrzeżeniem § 5 ust. 2 oraz znajduje się w niedostatku. Zgodnie zaś z § 4 pkt 1 tej uchwały, lokale z mieszkaniowego zasobu mogą być wynajmowane osobom, które są bezdomne albo pozostają w trudnych warunkach mieszkaniowych, przy czym za trudne warunki mieszkaniowe uznaje się zamieszkiwanie w lokalu, w którym na osobę przypada nie więcej niż 6 m2 powierzchni mieszkalnej, a także zamieszkiwanie w pomieszczeniach nienadających się na stały pobyt ludzi w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

Zatem warunkiem koniecznym, który musi zostać spełniony, aby z daną osobą mogła zostać zawarta umowa najmu lokalu socjalnego, obok podstawowych kryteriów uprawniających się do ubiegania o najem lokalu od gminy tj. bezdomność lub pozostawanie w trudnych warunkach mieszkaniowych oraz niedostatek, jest nieposiadanie tytułu prawnego do lokalu.

Pogląd wyrażony w powyższym wyroku został podzielony przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 16 września 2016 r., sygn. akt I OSK 1089/16.

8. Samorząd terytorialny.

W tej kategorii spraw warto odnotować wyrok z 26 lutego 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1730/15, w którym Sąd oddalając skargę radnego na uchwałę Rady Dzielnicy […] w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego wskazał, że osoba pełniąca funkcję ławnika sądowego - obejmując mandat radnego dzielnicy, jako kolejny kandydat z listy, wskutek wygaśnięcia mandatu innego radnego - jest zobligowana do złożenia rezygnacji ze sprawowania funkcji ławnika sądowego w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia ślubowania, w związku z zaistnieniem przesłanki z art. 383 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) w związku z art. 159 § 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.). W ocenie Sądu, żaden przepis ustawy Kodeks wyborczy nie różnicuje sytuacji radnego, w zależności od trybu uzyskania mandatu.

Z kolei w wyroku z 14 kwietnia 2016 r., sygn. akt II SA/Wa 1727/15, Sąd stwierdził, że zaskarżona przez Wojewodę […] uchwała Rady Miejskiej w […], w przedmiocie powołania przewodniczącego Komisji Rewizyjnej została wydana z naruszeniem prawa - przepisów ustrojowych, określających skład komisji rewizyjnej rady gminy, tj. art. 18a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. , poz. 446 ze zm.). Wskazał, że argument, na który powołuje się gmina, iż wskazani radni są już członkami innej komisji stałej i § 16 ust. 2 Statutu Gminy wyklucza ich z zasiadania w Komisji Rewizyjnej, nie jest trafny, bowiem istniała możliwość złożenia rezygnacji przez tych radnych z udziału w innej komisji na rzecz Komisji Rewizyjnej. W ocenie Sądu, konsekwencją sprzecznego z prawem wyboru członków Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w […] jest sprzeczne z prawem wyłonienie Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, dokonane zaskarżoną uchwałą.

Natomiast w wyroku z 28 lipca 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1916/15, ze skarg Wojewody [….] i Prokuratora Rejonowego w […] na uchwałę Rady Gminy […] w przedmiocie przyjęcia statutów sołectw gminy Sąd stwierdził, że regulowanie jakichkolwiek zasad aktem prawa miejscowego, będącego źródłem prawa o charakterze podustawowym, wykonawczym wobec ustawy, odbywać się może

jedynie na podstawie wyraźnego upoważnienia ustawowego i w jego granicach. Z tego względu wprowadzenie możliwości jawnego głosowania przy wyborze sołtysa i członków rady sołeckiej stoi w sprzeczności z art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym sołtys i członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa, uprawnionych do głosowania. Również nieprawidłowe - w ocenie Sądu - jest stwierdzenie, że bierne prawo wyborcze przysługuje osobie mającej prawo wybierania, a wygaśnięcie mandatu sołtysa lub członka rady sołeckiej następuje na skutek pozbawienia praw publicznych i wyborczych oraz ubezwłasnowolnienia na podstawie prawomocnego wyroku sądu. Sąd stwierdził, że oznacza to, iż zaskarżona uchwała wprowadza dodatkowe, nieprzewidziane Konstytucją RP ani ustawami, ograniczenia prawa wyborczego. Konstytucja RP przewiduje dwa warunki bycia wyborcą: posiadanie obywatelstwa polskiego oraz pełnoletniość, z wyłączeniem osób ubezwłasnowolnionych prawomocnym wyrokiem sądu oraz sądownie pozbawionych praw publicznych lub wyborczych. Także w cytowanym już powyżej art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym brak jest upoważnienia do wprowadzenia takich ograniczeń w biernym prawie wyborczym, jakie przewidziano w zaskarżonej uchwale. Nadto - zdaniem Sądu - zapis, że do obowiązków sołtysa należy w szczególności opiniowanie, w zakresie wskazanym przez wójta, wniosków mieszkańców sołectwa o udzielanie ulg i zwolnień z podatków i opłat stanowiących dochody gminy, narusza prawo, bowiem obowiązek ten nie ma podstawy prawnej. Zasady i sposób udzielania ulg w zobowiązaniach podatkowych regulują przepisy Ordynacji podatkowej z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U z 2015 r., poz. 613 ze zm.) m.in. w art. 67a i art. 67d ustawy. Żaden z tych przepisów nie wskazuje, by ramach prowadzonego postępowania organ miał korzystać z opinii sołtysa w sprawie wniosków mieszkańców sołectwa o udzielanie ulg i zwolnień z podatków i opłat stanowiących dochody gminy.

9. Broń i materiały wybuchowe z pominięciem wytwarzania i obrotu bronią i amunicją.

W wyroku z 27 kwietnia 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 57/16, Sąd uznał, że skoro organ dokonał zmiany decyzji w innym zakresie, niż skarżący wyrażał na to zgodę, to stwierdzić należy, że zmiana ta dokonana została bez zgody skarżącego. Brak tej zgody oznacza zaś, że nie zostały spełnione wszystkie przesłanki do zastosowania art. 155 k.p.a. i tym samym organ naruszył ten przepis. Sąd ponadto wyjaśnił, że w sytuacji, gdy organ uznaje, iż nie jest możliwa zmiana decyzji we wnioskowanym przez stronę zakresie, to nie powinien on modyfikować żądania strony i wydawać decyzji, która częściowo jest zgodna z wnioskiem, a częściowo nie, ale odmówić zmiany decyzji. Brak jest bowiem w takiej sytuacji zgody strony na taką zmianę decyzji, a co za tym idzie niespełnione są przesłanki do zastosowania art. 155 k.p.a.

10. Zatrudnienie i sprawy bezrobocia.

W sprawach z tego zakresu warto zwrócić uwagę na wyrok Sądu z 18 maja 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 371/16, którym uchylono zaskarżoną decyzję Wojewody w przedmiocie odmowy przyznania prawa do zasiłku. W orzeczeniu stwierdzono, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., ale dokumentem prywatnym (art. 245 k.p.c.), który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie w nim zawarte. Sąd uznał, że organ, dysponując świadectwem pracy, w którym wskazano, iż rozwiązanie stosunku pracy ze skarżącą nastąpiło na podstawie porozumienia stron w związku z likwidacją stanowiska pracy, winien przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ustalenia, czy nastąpiło to z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych. Organ miał możliwość zwrócenia się do skarżącej o nadesłanie porozumienia zawartego z pracodawcą, a w przypadku, gdyby dokument ten nie wskazywał przyczyn likwidacji stanowiska pracy, mógł zwrócić się bezpośrednio do

pracodawcy o ich wskazanie. Dopiero po wyjaśnieniu tej okoliczności organ powinien rozważyć, czy prawo do zasiłku winno być przyznane skarżącej.

W wyroku z 6 października 2016 r. sygn. akt II SA/WA 712/16, Sąd uchylił decyzję Wojewody […] oraz decyzję Prezydenta […] orzekającą o obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia – kosztów szkolenia i umorzył postępowanie administracyjne.

Sąd stwierdził, że organ pominął normę z art. 76 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.). Po otrzymaniu skierowania na szkolenie, a przed jego rozpoczęciem w dniu 1 grudnia 2014 r. skarżąca podjęła zatrudnienie, tym samym utraciła status bezrobotnego. Skoro do podniesienia kwalifikacji i uczestniczenia w szkoleniu na podstawie powołanej wyżej ustawy może być skierowana tylko osoba bezrobotna, to utrata tego statusu oznacza utratę możliwości uczestniczenia w szkoleniu. Jednakże w sprawie skarżąca nie została prawidłowo pouczona o okolicznościach powodujących utratę tego prawa, bowiem nie zostało ono powiązane z obowiązkiem zwrotu nienależnego świadczenia, lecz informacją o karze grzywny z art. 119 ust. 2 ustawy. Brak takiego pouczenia oznacza, że obowiązek dokonania wykładni przepisów ustawy został przerzucony na bezrobotnego, który nie musi posiadać umiejętności interpretacji przepisów prawa.

W wyroku z 20 kwietnia 2016 r. wydanym w sprawie sygn. akt VIII SA/Wa 810/15 Sąd uwzględnił skargę na postanowienie Wojewody […] odmawiające wszczęcia postępowania w sprawie umorzenia całości pozostałego do spłaty zadłużenia ze względu na trudną sytuację materialną wnioskodawcy.

Organy orzekające jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazały art. 61a § 1 k.p.a.. Wyjaśniły, iż umowa pożyczki zawarta została w okresie obowiązywania ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. nr 75, poz. 446), która to nie przewidywała możliwości umorzenia należności ze względów tzw. "społecznych" (np. ze względu na trudną sytuację materialną zobowiązanego). Nadto w § 3 ww. umowy zawarto zapis, iż odsetki zwiększają kwotę udzielonej pożyczki i nie podlegają umorzeniu. Za przyczynę uniemożliwiającą wszczęcie postępowania organy

orzekające uznały uregulowanie sprawy wnioskodawcy orzeczeniem sądu powszechnego.

Sąd kontrolując wydane rozstrzygnięcie zauważył, iż wskazana wyżej ustawa nie przewidywała takiej możliwości, jednak zwrócił uwagę, że umorzenie takich należności mogło nastąpić w oparciu o inne, obowiązujące wówczas przepisy. Uznał, iż decyzje w tym przedmiocie, oparte na konstrukcji uznania administracyjnego, mogły być wydawane przez organy zatrudnienia na podstawie dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. z 1956 r., Nr 17, poz. 92 i z 1975 r. Nr 10, poz. 56) oraz wydanego na podstawie art. 2 tegoż dekretu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 1982 r. w sprawie zasad umarzania i udzielania ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. z dnia 6 października 1982 r., Nr 30, poz. 211 ze zm.). Sąd wyjaśnił, iż w § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia wskazano w jakich sytuacjach mogą być umorzone takie należności. Z ust. 2 wynika, że należność może być również umorzona w całości lub części mimo braku okoliczności wymienionych w ust. 1, jeżeli przeprowadzone postępowanie wyjaśniające wykaże, że za umorzeniem przemawiają szczególne względy gospodarcze lub społeczne.

Za nieprawidłowe Sąd uznał stanowisko Wojewody, iż fakt uregulowania sprawy w wyniku wydania wyroku przez sąd powszechny stanowi przeszkodę uniemożliwiającą wszczęcie postępowania w sprawie wniosku skarżącego. Zauważył także, iż skarżący wystąpił o umorzenie pozostałego do spłaty zadłużenia wynikającego z zawartej w dniu 4 czerwca 1990 r. umowy pożyczki ze względu na trudną sytuację materialną, a zatem przedmiot wniosku był inny od tego, który rozstrzygnięty został przez sąd powszechny.

11. Ochrona danych osobowych.

W sprawach z tego zakresu warto przytoczyć wyrok Sądu z 29 lipca 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 154/16, w którym oddalono skargę na decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w przedmiocie ochrony danych osobowych.

W uzasadnieniu wyroku Sąd stwierdził, że z materiału dowodowego sprawy wynika, że Spółka zaprzestała przetwarzania danych osobowych skarżącego.

W świetle powyższego, jako poprawne Sąd uznał wydanie przez organ decyzji umarzającej postępowanie w sprawie.

Zdaniem Sądu organ prawidłowo nie wiązał przetwarzania danych osobowych strony przez Spółkę z faktem łączenia przez wyszukiwarki internetowe nazwiska skarżącego z portalem prowadzonym przez Spółkę. Powyższe nie świadczy o przetwarzaniu danych osobowych strony przez Spółkę. Stanowi jedynie pozostałość po okresie, gdy Spółka przetwarzała dane osobowe. Spółka nie odpowiada za to, że obecnie, mimo zaprzestania przetwarzania danych osobowych strony, wyszukiwarki internetowe odzwierciedlają stan zaszły - obecnie nieaktualny.

Warto także wskazać na wyrok Sądu z 3 marca 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1174/15, którym oddalono skargę Banku na decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w przedmiocie ochrony danych osobowych.
Sąd podzielił stanowisko organu, iż w przedmiotowej sprawie Bank nawiązując z klientem rozmowy telefoniczne podczas których klient ujawnił inne niż posiadane do tej pory przez Bank dane osobowe, niewątpliwie działał dla realizacji usprawiedliwionego celu - dochodzenia roszczeń. Jednak niepoinformowanie strony o nagrywaniu rozmów jest naruszeniem praw i wolności strony. Mając wiedzę o zapisie rozmowy klient Banku mógłby zdecydować czy i jakie informacje na swój temat chce udostępnić. W ocenie Sądu, nie można uznać, że Bank w sposób legalny pozyskał i przetwarza dane osobowe uzyskane podczas rozmów telefonicznych. Takie działanie nie mieści się w katalogu czynności bankowych opisanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. 2012 r., poz. 1376 ze zm.), nie znajduje też podstawy prawnej w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm.).

Sąd wskazał również, że zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych zgoda na przetwarzanie danych osobowych nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczeniem woli o innej treści. W odniesieniu do danych o stanie zdrowia ich przetwarzanie jest dopuszczalne po wyrażeniu na to zgody na piśmie.

Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem Banku, zgodnie z którym klient, przekazując dane o swoim stanie zdrowia, wyraził zgodę na przetwarzanie tych danych, ponieważ przekazywał informacje świadomie i z własnej inicjatywy. Sąd podkreślił, że samo podjęcie rozmowy nie może być uznane za wyrażenie zgody w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

12. Dostęp do informacji publicznej.

W tej kategorii spraw na uwagę zasługuje wyrok z 13 kwietnia 2016 r. sygn. akt II SAB/Wa 1069/15, w którym Sąd stwierdził, że rada rodziców, o której mowa art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) nie jest podmiotem zobowiązanym do udostepnienia informacji publicznej. Wyjaśnił, że jest ona społecznym organem wewnętrznym szkoły, nie podlegającym kontroli lub nadzorowi władzy publicznej ani wpisowi do określonego rejestru. Brak jest także przepisów określających zakres praw i obowiązków rady rodziców, a stanowiących o jej organizacyjnej odrębności i samodzielności. Rada rodziców nie jest przy tym organizacją społeczną; nie jest też jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, gdyż przepisy prawa nie dopuszczają możliwości nałożenia na radę rodziców obowiązków lub przyznania uprawnień lub skierowania do niej nakazów i zakazów, a także stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa.

W wyroku z 4 lutego 2016 r. sygn. akt II SAB/Wa 1009/15, Sąd wskazał, że przy dokonywaniu wykładni użytego w art. 61 ust. 1 Konstytucji RP pojęcia „obywatel" oraz użytego w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.) pojęcia „każdy", trzeba mieć na względnie przede wszystkim cel przepisów regulujących dostęp do informacji publicznej. Celem tym jest zapewnienie swoistego rodzaju „kontroli społecznej" organów władzy publicznej oraz realizowania zasady jawności i transparentności ich działań. (…) Nie ma zatem żadnych przeszkód, by o informację publiczną ubiegało się np. stowarzyszenie. Jednakże zasadne jest przyznanie takich uprawnień wyłącznie podmiotom prawa prywatnego. Termin „każdy" użyty w art. 2 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, nie może odnosić się do organów władzy publicznej, gdyż celem ustawy jest zapewnienie dostępu do informacji o stanie spraw publicznych, a nie umożliwianie tym organom uzyskiwania informacji od innych podmiotów publicznych lub wykonujących zadania publiczne. Sąd zgodził się z poglądami doktryny, że przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej nie są narzędziem prawnym, które ma służyć organom administracji publicznej do wzajemnego

przekazywania informacji. Tutaj mają zastosowanie przepisy konstytucyjne oraz administracyjne przepisy ustrojowe. Natomiast ustawa o dostępie do informacji publicznej służy społecznej kontroli władzy publicznej przez społeczeństwo.

Na uwagę w tej kategorii spraw zasługuje też wyrok Sądu z 19 stycznia 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 1514/15, w którym Sąd stwierdził, że tylko dokumenty wytworzone przez instytucje UE i krajowe kierowane do instytucji UE podlegają ochronie prawnej określonej w art. 4 ust. 2 tiret 3 rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1049/2001 z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Świadczy o tym dobitnie art. 2 ust. 3 nakazujący stosować rozporządzenie do dokumentów przechowywanych przez instytucję (sporządzanych lub otrzymywanych przez nią i pozostających w jej posiadaniu). Takimi zaś dokumentami, za wyjątkiem opinii szczegółowej KE, nie są te, których dotyczy zaskarżona decyzja odmowna (pism kierowanych przez Ministerstwo Finansów do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz na Komitet Stały Rady Ministrów w okresie od dnia 1 lutego 2015 r. do dnia 20 maja 2015 r., w związku z pracami nad projektem ustawy o zmianie ustawy o grach hazardowych), albowiem nie zostały one skierowane do instytucji UE. Zostały one wytworzone przez organ krajowej administracji publicznej i przekazane innemu organowi w ramach wewnętrznych uzgodnień. Wobec tego przedmiotowe pisma nie mogą czerpać z ochrony przynależnej tylko dokumentom wytworzonym przez i na potrzeby instytucji UE. Stąd też odmowa udzielenia skarżącemu wnioskowanej informacji publicznej nie może być oparta na przepisach przedmiotowego rozporządzenia, a wydane w tym zakresie decyzje są obarczone materialną wadą prawną. Artykuł 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej nie może zaś samodzielnie, bez powołania innych przepisów powszechnie obowiązujących, ustalających zakres i zasady ochrony tajemnicy ustawowo chronionej, stanowić podstawy ograniczenia dostępu do informacji publicznej.

13. Lustracja.

W tej kategorii spraw należy wskazać na wyrok Sądu z 10 czerwca 2016 r. sygn. akt II SA/WA 939/15**,** oddalający skargę na decyzję Prezesa IPN – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w przedmiocie usunięcia danych znajdujących się w archiwum IPN.

Sąd wskazał, że ani ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1075 ze zm.), ani żaden inny akt prawny nie zawiera przepisu, który mógłby stanowić podstawę rozstrzygania przez Prezesa IPN w przedmiocie usunięcia danych znajdujących się w archiwum IPN. Są to dokumenty historyczne. W ustawie o IPN brak jest regulacji, która pozwalałaby na usuwanie danych osobowych znajdujących się w dokumentach przejętych na podstawie art. 25 i następnych ustawy o IPN. Tego rodzaju działania są penalizowane w art. 54 ustawy o IPN i podlegają karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat. Dane już zawarte w dokumentach nie ulegają zmianie. Sąd podkreślił również, że ustawa o IPN reguluje ochronę danych osobowych osób, których dotyczą dokumenty zgromadzone w archiwum Instytutu. Sąd wskazał, że Centralny Szpital Kliniczny MSW nie był organem bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 5 ustawy o IPN, w związku z czym wnioskodawca nie był funkcjonariuszem organów bezpieczeństwa państwa, jego akta zostały tylko zgromadzone przez organy bezpieczeństwa (Biuro C MSW). Choć zatem dokumenty nie zostały wytworzone przez organ bezpieczeństwa państwa Sąd uznał za prawidłową wykładnię tego przepisu, zgodnie z którą przekazaniu do IPN podlegały zarówno dokumenty wytworzone przez organy bezpieczeństwa państwa, jak i te, które zostały przez nie zgromadzone a nie były przez nie wytworzone. Sąd zgodził się, że dokumenty dotyczące skarżącego nie mają statusu „akt funkcjonariuszy" i jako takie nigdy nie były udostępniane.

14. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych.

14.1 Podatek od towarów i usług

W sprawach dotyczących podatku od towarów i usług wiele orzeczeń wydawanych było na gruncie pojęcia „dobrej wiary" przy odliczeniu podatku z tzw. pustych faktur.

W wyroku z 7 października 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1934/15, Sąd wskazywał, iż nie sposób przyjąć, że podatnik odliczający podatek z takiej faktury nie jest świadomy swojego oszukańczego działania, czy nadużycia prawa, skoro wystawieniu tego rodzaju faktury nie towarzyszy w ogóle żadna dostawa towaru lub świadczenie usług przez podmiot ją wystawiający, albo tego rodzaju transakcję nabywca realizuje z jednym podmiotem, a dokumentuje u innego podmiotu.

Z kolei w wyroku z 3 sierpnia 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 2020/15, Sąd wprost stwierdził, że „jeżeli organy podatkowe ustalą, że w danej sprawie miało miejsce wystawianie tzw. pustych faktur, dobra wiara podatnika nie może być uwzględniona. Nie sposób bowiem przyjąć, że podatnik odliczający podatek z takiej faktury nie jest świadomy swojego oszukańczego działania czy nadużycia prawa. Sąd potwierdził, iż czynność, która nie została w rzeczywistości przeprowadzona, nie rodzi ani obowiązku podatkowego, ani prawa do odliczenia podatku. W konsekwencji udowodnienie, iż transakcji między wskazanymi w fakturze podmiotami w rzeczywistości nie było, powoduje również przyjęcie istnienia świadomości naruszenia zasad odliczenia podatku naliczonego przez podatnika.

Sąd wypowiadał się również w kwestii tzw. dostaw „łańcuchowych". W wyroku z 17 marca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1422/15 wskazał, że szczególny tryb dotyczący dostaw „łańcuchowych" oddziałuje na WDT (wewnątrzwspólnotową dostawę towarów) tylko w ten sposób, że ogranicza ilość potencjalnych wewnątrzwspólnotowych dostaw, które mogą mieć miejsce w ramach całej transakcji. W sytuacji, gdy wysyłkę bądź transport przyporządkowuje się tylko jednej dostawie, tylko ta jedna dostawa może potencjalnie mieścić się w dyspozycji art. 13 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, a zatem stanowić WDT. Sama wysyłka lub

transport w następstwie dokonania sprzedaży jest jednak niewystarczająca, musi bowiem nastąpić wywóz z terytorium jednego państwa członkowskiego na terytorium innego. Warunkiem koniecznym do uznania zajścia WDT jest wywóz towaru poza teren kraju i warunek ten musi być spełniony niezależnie od tego, czy podatnik jest stroną transakcji między dwoma tylko podmiotami, czy też stroną transakcji będącej częścią dostawy „łańcuchowej". Warunkiem WDT w ramach dostaw „łańcuchowych" nie jest więc udział podmiotów z różnych państw członkowskich, lecz faktyczne wewnątrzwspólnotowe przemieszczenie towarów, stanowiących przedmiot świadczeń pomiędzy uczestnikami transakcji.

W kategorii spraw dotyczących podatku od towarów i usług na uwagę zasługuje wyrok, który zapadł 10 marca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 240/15. W wyroku tym Sąd wskazując na wadliwą wykładnię art. 41 ust. 12 ustawy o podatku od towarów i usług, skutkującą odmową uznania czynności jako modernizacji, o której mowa w art. 41 ust. 12 tej ustawy stwierdził, iż nie zasługiwało na aprobatę stanowisko organu, zgodnie z którym uznanie zabudowy meblowej za trwałą może nastąpić jedynie w przypadku, gdy demontaż opisanej zabudowy nie tylko powoduje uszkodzenie elementów konstrukcyjnych budynku i samej zabudowy, ale też wpływa na właściwości nośne tych elementów konstrukcyjnych. Podkreślono, że z zabudową meblową o charakterze trwałym mamy do czynienia także wówczas, gdy demontaż takiej zabudowy powoduje uszkodzenie elementów tej zabudowy, a także uszkodzenia trwałych elementów budynku (lokalu), wynikające z usunięcia mocowania elementów meblowych.

Z kolei w sprawie zakończonej wyrokiem z 17 marca 2016 r., sygn. akt III SA/Wa 819/15 wskazano, iż czynności niepodlegające opodatkowaniu VAT znajdują się poza zakresem ustawy o podatku od towarów i usług, a ich wykonywanie nie może stanowić podstawy realizowania przewidzianych w niej praw. W odniesieniu bowiem do zakupów towarów i usług związanych z czynnościami opodatkowanymi, zwolnionymi od podatku i niepodlegającymi opodatkowaniu, proporcję należy stosować wyłącznie do tej części podatku naliczonego, która będzie związana z działalnością gospodarczą, tj. z czynnościami opodatkowanymi podatkiem VAT oraz zwolnionymi od podatku. Prawo do odliczenia podatku naliczonego występuje –

zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054 ze zm.) – wyłącznie w części związanej z czynnościami opodatkowanymi. Zatem wykorzystywanie przez Gminę zakupów, w których cenie zawarty jest podatek naliczony, zarówno do czynności opodatkowanych podatkiem od towarów i usług, zwolnionych od podatku i niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem, nie może uprawniać do odliczenia w zakresie, w jakim zakupy te dotyczą działalności, która ze względu na brak jej gospodarczego charakteru nie należy do zakresu stosowania ustawy o podatku od towarów i usług. Odliczenie podatku naliczonego jest dopuszczalne tylko w takim zakresie, w jakim wydatki te można przyporządkować działalności gospodarczej podatnika i jego czynnościom opodatkowanym.

Przedmiotem rozważań w sprawie o sygn. akt III SA/Wa 918/15 zakończonej wyrokiem z 17 marca 2016 r., była kwestia zagadnienia kompleksowości świadczeń. W sprawie tej Sąd stanął na stanowisku, że świadczenie usługi w zakresie organizowania i prowadzenia programów lojalnościowych, w ramach których wydawane są nagrody uczestnikom programu przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w tym zakresie nie może być uznane na gruncie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług za jedno świadczenie. W ramach takiego świadczenia wykonywana jest dostawa towarów na rzecz uczestnika programu i świadczenie usługi na rzecz zlecającego. Obie te czynności są odpłatne. Dla uznania dostawy towarów lub świadczenia usług za odpłatne nie wymaga się, by wynagrodzenie za te towary lub usługi było płatne bezpośrednio przez ich odbiorcę. Sąd stwierdził, iż o świadczeniu kompleksowej usługi marketingowej, obejmującej swoim zakresem m.in. wydawanie towarów i świadczenie usług na rzecz zleceniodawców, można mówić wówczas, gdy odbiorcą tego kompleksowego świadczenia jest zleceniodawca, na rzecz którego jest świadczona usługa. W rozpoznawanej sprawie odbiorcą różnych świadczeń były dwa różne podmioty – zleceniodawcy (w zakresie nabytej usługi marketingowej) oraz osoby trzecie, którym Skarżąca wydawała nabyte uprzednio na swoją rzecz nagrody.

Opodatkowaniu podatkiem VAT, jako dostawa towarów, podlega tylko część wynagrodzenia otrzymanego od zleceniodawcy za przekazane towary. W zakresie pozostałej części wynagrodzenia, nieobejmującej dostawy towarów, właściwe będzie jej odrębne traktowanie dla celów opodatkowania podatkiem VAT – jako

wynagrodzenie za świadczenie usługi. Czynność wydawania nagród wypełnia zatem znamiona dostawy towarów w rozumieniu art. 7 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług i podlega opodatkowaniu stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy.

W wyroku z 11 maja 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1447/15 tutejszy Sąd rozpoznawał spór dotyczący wykładni art. 87 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług. W ocenie Sądu, sformułowanie art. 87 ust. 6 pkt 1 tej ustawy wskazuje, że ustawodawca miał na celu wyłączenie spod działania tego przepisu niepieniężnych form uregulowania należności za faktury zakupowe. Sąd wskazał, iż brak jest w treści wskazanego przepisu przesłanek upoważniających do stwierdzenia, że przepis ten może mieć zastosowanie „z uwagi na wykonanie zobowiązania". Gdyby ustawodawca miał na celu uzależnienie skorzystania z przyspieszonego terminu zwrotu od „wykonania zobowiązania", nic nie stało na przeszkodzie takiemu sformułowaniu przepisu, by było to możliwe, np. przez wskazanie na „uregulowanie należności" zamiast położenia nacisku na ich „zapłatę" i to jeszcze z uwzględnieniem art. 22 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Tymczasem ani pierwotna treść art. 87 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług, ani nowelizacje tego przepisu nie wskazują, by zamiarem ustawodawcy było objęcie skróconym terminem zwrotu VAT-u również innych – poza zapłatą sensu s*tricte* – sposobów regulowania zobowiązań.

Sąd w wyroku z 16 września 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 2198/15 odniósł się do kwestii przekazania przez skarżącą (spółkę akcyjną) ruchomości w postaci lodołamaczy na rzecz akcjonariusza (Skarbu Państwa), tytułem wynagrodzenia za zbycie na rzecz spółki jej akcji w celu umorzenia. Zdaniem Sądu przekazanie przez Spółkę na rzecz akcjonariusza rzeczy jakimi są lodołamacze w zamian za nabycie przez Spółkę jego akcji w celu umorzenia spełnia kryteria dostawy i w konsekwencji podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

W ocenie Sądu, nabycie akcji przez spółkę od akcjonariusza za wynagrodzeniem w celu ich umorzenia następuje na skutek zawarcia umowy sprzedaży pomiędzy tymi podmiotami. Akcjonariusz zbywa na rzecz spółki swoje akcje, które mają określoną wartość nie tylko nominalną, lecz także bilansową

i rynkową. W sytuacji, gdy w zamian za zbyte przez wspólnika akcje, mające określoną wartość w ramach instytucji umorzenia akcji spółka przekazuje akcjonariuszowi towar w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy o podatku od towarów i usług, to w ramach tej instytucji dochodzi do dostawy towarów, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 7 ust. 1 tej ustawy. Dochodzi bowiem w tym przypadku do przeniesienia przez Spółkę na rzecz akcjonariusza prawa do rozporządzania towarem jak właściciel. Przeniesienie to jest odpłatne, gdyż spółka uzyskuje w zamian akcje, które mają określoną wartość nie tylko nominalną. Nie ma przy tym znaczenia, że czynność ta odbywa się w ramach instytucji umorzenia akcji.

Przedmiotem rozważań Sądu w wyroku z 24 sierpnia 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1594/15 była kwestia, czy Skarżąca była zobowiązana do korekty podatku naliczonego z tytułu zakupu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia części i akcesoriów samochodowych, które zostały nabyte jako towary handlowe w celu dalszej odsprzedaży i wykorzystania przy świadczeniu usług napraw serwisowych, jeżeli zmienia ich przeznaczenie i wykorzystuje przy remontach lub naprawach pojazdów wykorzystywanych do działalności gospodarczej, w odniesieniu do których, nie jest w stanie zagwarantować ich wykorzystania wyłącznie do jej działalności gospodarczej.

Sąd zakwestionował stanowisko organu interpretacyjnego, iż z uwagi na treść art. 86a ust. 1 i 4 ustawy o podatku od towarów i usług, skarżąca jest obowiązana dokonać korekty podatku naliczonego.

W ocenie Sądu, ograniczenia przewidziane w art. 86a ustawy o podatku od towarów i usług niewątpliwie wiążą się z wydatkami dotyczącymi pojazdów samochodowych. Sąd nie zgodził się z tezą skarżącej, że ograniczenia te dotyczą wyłącznie wydatków, które zostały poniesione przez podatnika w zamiarze przeznaczenia ich na potrzeby związane z konkretnym pojazdem samochodowym. Skoro skarżąca posiada pojazdy wykorzystywane przez nią do działalności gospodarczej, w odniesieniu do których nie jest w stanie zagwarantować ich wykorzystania wyłącznie do jej działalności gospodarczej, to niewątpliwie dokonując zakupów części i akcesoriów samochodowych do tych pojazdów – przysługuje jej jedynie 50% odliczenie podatku naliczonego. Przy czym, w chwili dokonania zakupu

nie musi występować zamiar wykorzystania danej części samochodowej do konkretnego pojazdu (poprzez np. wskazanie marki, modelu i numeru rejestracyjnego), wystarczy jeśli dana część została zakupiona celem wykorzystania jej w pojazdach wykorzystywanych przez skarżącą do działalności gospodarczej, w odniesieniu do których, nie jest w stanie zagwarantować ich wykorzystania wyłącznie do jej działalności gospodarczej.

W wyroku z 25 lipca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1686/15, Sąd wypowiedział się co do kwestii klasyfikacji „wyrobów medycznych". Sąd zaznaczył, iż w kontekście stosowania stawki podatku VAT należy mieć na uwadze szerszą definicję „wyrobu medycznego" jaka wynika nie z brzmienia cytowanego art. 2 ust. 1 pkt 38 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. Nr 107, poz. 679), lecz z treści art. 132 tej ustawy, według którego, ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o wyrobach medycznych, należy przez to rozumieć wyroby medyczne, aktywne wyroby medyczne do implantacji, wyroby medyczne do diagnostyki *in vitro*, wyposażenie wyrobów medycznych, wyposażenie wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro* oraz systemy i zestawy zabiegowe złożone z wyrobów medycznych. Tym samym zakres rozumienia pojęcia „wyrób medyczny" na gruncie innych ustaw obejmuje wszystkie grupy wyrobów wymienione w przepisie art. 132 ustawy o wyrobach medycznych, a nie wyłącznie wyroby sklasyfikowane w art. 2 ust. 1 pkt 38 tejże ustawy. Skoro zatem brzmienie pozycji 105 załącznika nr 3 do ustawy o podatku od towarów i usług – stanowiącym wykaz towarów i usług opodatkowanych preferencyjną stawką tego podatku obejmuje (bez względu na symbol PKWiU): „Wyroby medyczne, w rozumieniu ustawy o wyrobach medycznych dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inne niż wymienione w pozostałych pozycjach załącznika" – oznacza to, że klasyfikując produkty w tej pozycji załącznika, należy odnosić je do szerokiego pojęcia wyrobu medycznego z art. 132 ustawy o wyrobach medycznych, a w konsekwencji – jeśli dany produkt stanowi „wyposażenie wyrobu medycznego" w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 33 ustawy o wyrobach medycznych, to dla celów podatku VAT winien być uznawany jako „wyrób medyczny", zgodnie z regułami wykładni systemowej zewnętrznej. W konsekwencji stanowisko, iż stawka preferencyjna, o której mowa w poz. 105

załącznika nr 3 do ustawy o podatku od towarów i usług, nie dotyczy wyposażenia wyrobu medycznego, naruszało przepisy prawa materialnego.

W wyroku z 7 lipca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1906/15 przedmiotem sporu było ustalenie, czy należności otrzymane na warunkach określonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1190) z tytułu wycofania owoców z rynku, transportu chłodniczego wycofanych owoców oraz ich sortowania i pakowania, zwiększa obrót skarżącej w rozumieniu art. 29a ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług. W ocenie Sądu, ww. należności nie zostały otrzymane w zamian za sprzedaż towarów. Skarżąca owoce (jabłka) wycofała ze sprzedaży, następnie posortowała, zapakowała i dostarczyła je nieodpłatnie do uprawnionych jednostek organizacyjnych (banków żywności, PCK). W ten sposób skarżąca spełniła warunki otrzymania za pośrednictwem Agencji Rynku Rolnego wsparcia, o którym mowa w § 2 rozporządzenia z dnia 4 września 2014 r. Skoro zatem skarżąca spełniła warunki określone przepisami rozporządzenia z dnia 4 września 2014 r., to otrzymane przez nią za pośrednictwem Agencji Rynku Rolnego wsparcie nie nastąpiło z tytułu (w zamian) przekazania owoców jednostkom uprawnionym. Warunkiem uzyskania tego wsparcia było bowiem nieodpłatne przekazanie owoców. Podnoszona przez organ interpretacyjny okoliczność, że kwota wsparcia obliczana jest w zależności od ilości przekazanych owoców nie ma w ocenie Sądu istotnego znaczenia dla sprawy, albowiem taki sposób określania wysokości wsparcia nie decyduje, że owoce te zostały przekazane w zamian za otrzymaną przez Skarżącą należność. Sąd uznał, iż wsparcie otrzymane przez skarżącą nie zwiększa podstawy opodatkowania stosownie do art. 29a ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

W sprawie o sygn. akt VIII SA/Wa 186/16 (wyrok z 21 października 2016 r.) zasadniczym przedmiotem sporu była prawidłowość ustalenia organów co do tego, czy usługi VoIP, które skarżąca spółka fakturowała jako eksport usług wykonywanych poza terenem Polski na rzecz […] z siedzibą w USA, a wcześniej nabywała je od R. Sp. z o.o. były rzeczywiście wykonywane. W istocie

biorąc pod uwagę treść uzasadnienia skargi, to skarżąca nie zaprzecza istnieniu „karuzeli podatkowej", twierdzi jednak, że usługę wykonywała, a przynajmniej pozostawała w dobrej wierze co do tego, że ją wykonywała i nie miała świadomości uczestnictwa w karuzeli podatkowej.

Organy trafnie przyjęły ogólne określenie usług VoIP jako „technikę umożliwiająca przesyłanie dźwięków mowy za pomocą łączy internetowych lub oddzielnych sieci wykorzystujących IP (ang. Internet Protokol)". Jest to definicja z Wikipedii, która ma charakter bardzo ogólnikowy, jednak poprawny. Z opisu usługi VoIP wynika, że przekształcenie informacji dźwiękowej w zdigitalizowaną i jej kompresja (oraz z drugiej strony: dekompresja i przekształcenie informacji w sygnał dźwiękowy) odbywa się u operatorów telefonicznych. Operatorzy ci muszą mieć albo bezpośrednie punkty styku swoich sieci, albo (co częściej) muszą być połączeni pośrednio posiadając jednak punkty styku z innymi operatorami sieci telekomunikacyjnych. Pomiędzy bezpośrednimi punktami styku operatorów telefonicznych mogą występować teoretycznie w dowolnej ilości operatorzy sieci telekomunikacyjnych (dalej: pośrednicy telekomunikacyjni) mający pomiędzy sobą punkty styku sieci. Operatorzy telefoniczni muszą być związani stosunkami umownymi tylko z tymi operatorami sieci telekomunikacyjnych, z którymi mają bezpośrednie punkty styku, nie muszą nawet mieć wiedzy co do tego, przez jakie sieci będą biec ich połączenia.

Sąd zauważył, że ani skarżąca, ani rzekomy dostawca usług dla niej R. Sp. z o.o. nie byli wpisani do urzędowego rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych prowadzonego przez Urząd Komunikacji Elektronicznej, mimo że taki obowiązek ciąży na podmiotach gospodarczych świadczących usługi telekomunikacyjne na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy prawo telekomunikacyjne (zgodnej z definicją usługi telekomunikacyjnej zawartej w art. 2 pkt 48 ustawy prawo telekomunikacyjne).

Ponadto, jeśli wierzyć bilingom przedstawianym przez skarżącą, to jej zdolności techniczne zarówno co do przepustowości sieci jak i bilingowania wymagałyby znacznej przepustowości i wydajności. Wystarczy zauważyć, że np. według bilingu z 31 września 2007 r. miało być przeprowadzone 255 167 minut

połączeń, co daje (po podzieleniu przez liczbę minut w dobie – 1440) ciągłe obsługiwanie jednocześnie co najmniej 177 połączeń.

Reasumując: faktyczne świadczenie usług pośrednictwa telekomunikacyjnego przez skarżącą z możliwością wykonywania u niej bilingów wymagałoby wykazania, że dysponowała stosowanymi możliwościami technicznymi, to jest: musiałaby posiadać punkty styku z jej dostawcami usługi (głównie R. Sp. z o.o.) i odbiorcą usługi (B.), łącze internetowe z dostawcami i odbiorcami o przepustowości zdolnej do przekazywania takiego ruchu, a więc własne połączenia telekomunikacyjne kablowe lub radiowe (lub satelitarne), lub umowę o dzierżawę takich łączy z ich dysponentami, urządzenie zdolne do odkodowywania przesyłanego przez skarżącą ruchu VoIP w ten sposób, by odczytać dane niezbędne do bilingów, wreszcie wydajne oprogramowanie do tworzenia bilingów i stosowne do tego urządzenia. Wreszcie należy pamiętać, że pośrednicy w przesyłaniu ruchu VoIP otrzymują wynagrodzenie od swoich kontrahentów, ci z kolei od kolejnych pośredników telekomunikacyjnych lub wreszcie od operatorów telefonicznych udostępniających usługi VoIP swoim abonentom. Ostatecznie wszystkie te wynagrodzenia dla wykonawców usługi VoIP i pośredników pochodzą z opłat uiszczanych przez abonentów korzystających z usług VoIP na rzecz ich operatorów telefonicznych. Tak więc wykazanie takiego obiegu płatności stanowiłoby istotny dowód dla wykazania rzeczywistego świadczenia usług VoIP, a w powiązaniu z rzeczywistym bilingiem odpowiadającym rzeczywistym, szczegółowym płatnościom stanowiłoby dowód trudny do obalenia.

Ponadto tylko wtedy można mówić o rzeczywistym wykonaniu usługi VoIP, jeśli wykaże się nieprzerwany ciąg rzeczywistych połączeń (abonent wywołujący– operator telefoniczny – pośrednicy telekomunikacyjni – operator telefoniczny – abonent wywoływany). Skoro wykaże się, że w tym „łańcuchu" choćby na jednym etapie połączenie rzeczywiście nie było wykonywane, to nie może być mowy o wykonaniu połączenia przez pozostałych uczestników. Nie jest też możliwe, by pozostali uczestnicy połączenia nie zauważyli tego, że nie doszło ono do skutku.

Przechodząc do oceny prawidłowości dokonania przez organy istotnych dla sprawy ustaleń faktycznych, należy zgodzić się z oceną organów, iż organy podatkowe

po ustaleniu, że dane transakcje w ogóle nie miały miejsca, nie muszą udowadniać złej wiary podatnika, żeby pozbawić go prawa do odliczenia podatku naliczonego.

Organy wykazały wiele udowodnionych przesłanek wskazujących na to, że usługi zafakturowane w zakwestionowanych fakturach nie zostały rzeczywiście wykonane. Należy przy tym zauważyć, że brak rzeczywistego świadczenia usługi przez A. na rzecz R. Sp. z o.o. wskazywał na brak dalszego transferowania tej usługi, a więc jej świadczenia na rzecz skarżącej spółki P. W ocenie Sądu organy trafnie oceniły, że przedstawione przez skarżącą bilingi nie odzwierciedlały rzeczywistości. Wskazać tu należy w szczególności na to, że wydruki były plikami sporządzonymi w powszechnie dostępnym programie kalkulacyjnym Microsoft Excell, a nie w specjalistycznym programie bilingowym. Bilingi nie zawierały żadnych danych na temat zerwanych, bądź zawieszonych połączeń oraz wyróżnienia, że są to połączenia np. testowe. Bilingi w swej treści nie zawierają nazwy, bądź symbolu oprogramowania, czy też nazwy jego producenta, na bazie którego zostały wygenerowane, a także żadnych adresów IP, czy też innych danych internetowych (dotyczących rzeczywistej ilości zrealizowanej wielkości pakietu danych). Bilingi zawierały wady, które mogą wynikać raczej z błędów ludzkich przy „ręcznym" wprowadzaniu danych, a nie z błędów technicznych tkwiących w samym systemie. Niemożliwym jest np. by oprogramowanie komputerowe używało nie istniejącej daty 31 września 2007 r.

W związku z tym, iż na większości faktur VAT wystawionych przez Podatnika na rzecz B. (USA) brak było informacji, jakiego okresu dotyczą zafakturowane usługi organ kontroli skarbowej do każdej z faktur VAT, na podstawie wykazanej ilości zrealizowanych minut wraz z wyliczoną należnością sporządził zestawienie, w którym przypisał przedłożone przez Spółkę bilingi do poszczególnych faktur VAT. Wskazano na szereg nieścisłości wynikających z tego zestawienia, jak w szczególności ujmowanie w fakturach wystawionych w konkretnych datach bilingów z dni następujących po dacie wystawienia faktury. Oczywiście omyłki ludzkie są zawsze możliwe, jednak zasadniczą cechą systemów bilingowych jest bezpośrednia transmisja wymaganych danych do programów fakturujących lub drukowanie faktur bezpośrednio z systemów bilingowych. Tak więc występowanie takich omyłek nie

dowodzi wprawdzie samoistnie, ale wskazuje na wystawianie faktur w oparciu o dane nie mające oparcia w rzeczywistych, „bilingowanych" połączeniach.

Organy na podstawie prawidłowo ustalonych przesłanek, ustalając w oparciu o dokumenty i obieg płatności wynikający z nich rzekomy obieg usług bez udziału operatorów telefonicznych jednoznacznie wykazały brak świadczenia usług VoIP, czy nawet pośrednictwa w wykonywaniu tych usług, przez skarżącą, R. Sp. z o.o., B. i inne podmioty.

Wobec prawidłowego ustalenia, że usługi zafakturowane w zakwestionowanych fakturach wystawionych przez R. Sp. z o.o. nie miały miejsca, organy musiały zakwestionować prawo skarżącej do odliczenia podatku VAT naliczonego w tych fakturach, dlatego też bezpodstawny jest zarzut naruszenia art. 86 ust. 1 ustawy VAT.

14.2 Podatek dochodowy od osób prawnych.

W tej kategorii spraw na szczególną uwagę zasługuje wyrok z 13 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt III SA/Wa 1352/15. W powyższej sprawie spór pomiędzy stronami sprowadzał się do oceny, czy kwoty pieniężne wypłacone przez podmiot prowadzący działalność w zakresie kolejowych przewozów towarowych w komunikacji krajowej i międzynarodowej (oraz które potencjalnie wypłaci w przyszłości) na rzecz klientów tytułem odszkodowań m.in. za szkody powstałe z tytułu utraty przesyłki, ubytku w przesyłce lub uszkodzenia przesyłki, mogą stanowić dla ww. podmiotu koszty uzyskania przychodów na gruncie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. poz. 851 ze zm.). Sąd uchylając interpretację indywidualną Ministra Finansów zwrócił uwagę, że uszkodzenie przesyłki oraz ubytek w zawartości przesyłki należy kwalifikować jako zdarzenia rodzące obowiązek wypłaty odszkodowania z uwagi na nienależyte wykonanie zobowiązania. Z kolei uznając utratę przesyłki za ewidentny przykład niewykonania zobowiązania stanął na stanowisku, iż odszkodowania wypłacone w związku z niewykonaniem zobowiązania nie należą do odszkodowań wymienionych w art. 16 ust. 1 pkt 22 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ocenie Sądu Minister Finansów nie miał podstaw, aby w oparciu o art. 16 ust. 1 pkt 22 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych zakwestionować możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów odszkodowań z tytułu utraty przesyłki. Tym samym skoro art. 16 ust. 1 pkt 22 ustawy nie może stanowić podstawy wyłączenia odszkodowań z tytułu utraty przesyłki z kosztów podatkowych, to w rezultacie ocena możliwości zaliczenia tych odszkodowań do kosztów uzyskania przychodów powinna zostać dokonana w kontekście celów wskazanych w art. 15 ust. 1 ww. ustawy.

Przedmiot rozważań w sprawie o sygn. akt III SA/Wa 944/15 zakończonej wyrokiem z 18 lutego 2016 r. koncentrował się wokół ustalenia z jakim momentem należy korygować wysokość zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych od nabytych (wytworzonych) środków trwałych, na które otrzymano dofinansowanie, tj.: od okresu rozliczeniowego, w którym podatnik otrzymał dofinansowanie (stanowisko podatnika) czy też wstecz, tzn. od miesiąca, w którym odpisy amortyzacyjne od danego środka trwałego zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów (stanowisko organu interpretacyjnego). Sąd zgadzając się ze stanowiskiem podatnika uznał, że w przypadku otrzymania dofinansowania lub innego typu zwrotu nakładów na środki trwałe (np. dotacji, subwencji) konieczne jest wyłączenie odpowiedniej części odpisów amortyzacyjnych z kosztów uzyskania przychodów. Sąd za niemożliwy do zaakceptowania, z punktu widzenia zasad praworządności, uznał pogląd organu, że korekta winna dotyczyć tych okresów, w których dokonywano uprzednio odpisów amortyzacyjnych, co powoduje, iż konieczna byłaby korekta wcześniejszego rozliczenia podatkowego ze wszelkimi konsekwencjami podatkowymi w postaci powstania zaległości i obowiązkiem zapłaty odsetek. Akceptacja stanowiska organu interpretacyjnego oznaczałaby w istocie, że podatnik zobowiązany jest dokonać korekty odpisów amortyzacyjnych w tych miesiącach (okresach), w których je wykazał, co prowadziłoby do sytuacji, w której podatnik zostałaby obciążony negatywnymi konsekwencjami podatkowymi, mimo że jego działaniu nie sposób zarzucić naruszenia prawa. Jeżeli zatem zwrot wydatków na nabycie lub wytworzenie środka trwałego powoduje wyłączenie z kosztów uzyskania przychodów odpowiedniej części odpisów amortyzacyjnych, to skutek

w postaci obowiązku wyłączenia (korekty kosztów) powstaje z chwilą zwrotu wydatków (w rozliczeniu za okres, w którym zwrot wydatków został otrzymany). Bez tego (zwrotu) podatnik nie miał i nie ma obowiązku zmniejszenia kosztów z tytułu amortyzacji.

W sprawie o sygn. akt III SA/Wa 995/16 rozstrzygniętej wyrokiem z 6 kwietnia 2016 r. Sąd zajmował się kwestią momentu powstania przychodu z tytułu opłaty za usługę polegającą na obsłudze pożyczki w domu, którą to usługę podatnik zamierza świadczyć za pośrednictwem osób działających na jego zlecenie lub na zasadzie umowy powiernictwa. Sąd podzielając stanowisko Ministra Finansów, że oferowana przez podatnika opcja obsługi pożyczki w domu nie stanowi usługi odrębnej od usługi udzielenia pożyczki uznał, iż stosownie do art. 12 ust. 3a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, momentem powstania przychodu z tytułu tej opłaty będzie data wykonania usługi, tj. data udzielenia pożyczki przez podatnika poza systemem bankowym – zrealizowania świadczenia pożyczkodawcy.

W wyroku Sądu z 20 kwietnia 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1576/15 kontroli została poddana interpretacja indywidualna Ministra Finansów, której istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy wartość wygranej I stopnia gry liczbowej Ekstra Pensja powinna stanowić koszt uzyskania przychodu jednorazowo, w okresie w którym nastąpiło losowanie, mimo że faktycznie wartość tej wygranej wypłacana jest w miesięcznych ratach, przez okres 240 miesięcy. Sąd za prawidłowe uznał stanowisko organu, zgodnie z którym, koszt wygranej powinien być potrącony w dacie jego poniesienia, czyli w momencie dokonywania wypłat poszczególnych rat wygranej. W sytuacji, gdy opisywana wygrana jest wypłacana w miesięcznych ratach (po 5.000 zł), przez okres 20 lat, czyli wydatek ten jest rozłożony w czasie, nie można uznać, że w miesiącu losowania następuje „uszczuplenie" zasobów finansowych wnioskodawcy o całą kwotę wygranej. Skład orzekający podzielił pogląd, zgodnie z którym, moment uznania wydatku za koszt podatkowy nie jest uzależniony od uznania go za taki koszt w ujęciu bilansowym. Jego zdaniem w zaistniałym przypadku faktyczna data dokonania zapisu w księgach rachunkowych nie może wpływać na uznanie, że nastąpiło poniesienie kosztu i że data ta stanowi moment zaliczenia go

jako kosztu w rozumieniu art. 15 ust. 4e ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W sprawie o sygn. akt III SA/Wa 1053/15, Sąd podzielił stanowisko Ministra Finansów, zawarte w interpretacji indywidualnej, w zakresie kosztów uzyskania przychodów poniesionych w związku z zapłatą kwoty – dokonanej na rzecz podmiotu trzeciego – w wysokości odpowiadającej zaległości wynikającej z wypowiedzianych przez leasingodawcę umów leasingu operacyjnego (zdyskontowane przyszłe raty, odsetki od nieterminowych płatności, koszty ekspertyz). Sąd stojąc na stanowisku, że koszty poniesione na odszkodowania za niewykonanie umowy, nie mogą być kwalifikowane jako koszty uzyskania przychodów, nawet jeśli zmierzają do ograniczenia straty podzielił pogląd zaprezentowany w wyroku NSA z 11 grudnia 2014 r., II FSK 2695/12. W wyroku tym NSA wskazał, że treść art. 15 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie obejmuje swą dyspozycją działań o charakterze negatywnym, tj. zmierzających do ograniczenia straty, lecz wyłącznie działania o charakterze pozytywnym zmierzające do uzyskania przychodu ewentualnie do zachowania lub zabezpieczenia jego źródeł. Działanie polegające na wypłacie odszkodowania w celu uniknięcia przyszłych roszczeń, nie spełnia przesłanki ani działania w celu osiągnięcia przychodu ani w celu zabezpieczenia lub zachowania jego źródeł, określonej w art. 15 ust. 1 ww. ustawy. Według Sądu, nawet jeśli racjonalnym działaniem podatnika była zgoda na zmianę wierzyciela, to i tak koszt zapłaty przysługujących mu wierzytelności nie mógł być zakwalifikowany jako koszt uzyskania przychodu, bo nie wystąpił element poniesienia kosztu „w celu" osiągnięcia przychodu (zabezpieczenia źródła przychodu).

Sąd wyrokiem z 15 marca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1166/15 uchylił interpretację Ministra Finansów nie zgadzając się z zaprezentowanym przez niego stanowiskiem, że w przypadku, gdy podatnik posiada kilka różnych wierzytelności wobec kilku różnych dłużników i nieściągalność każdej z tych wierzytelności zamierza udokumentować za pomocą protokołu, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, to protokół ten powinien być sporządzony dla każdej wierzytelności oddzielnie. W przekonaniu Sądu w sytuacji, gdy podatnik dla udokumentowania nieściągalności wierzytelności chce posłużyć się

protokołem, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, powinien w jego treści zawrzeć takie dane, które pozwolą na skonfrontowanie wielkości wierzytelności z przewidywanymi kosztami procesowymi i egzekucyjnymi związanymi z jej dochodzeniem. Protokół ten powinien zawierać informacje na tyle skonkretyzowane, by analiza tych danych pozwoliła ocenić, że koszty dochodzenia danej wierzytelności mogą przekroczyć albo być równe samej wierzytelności. Sąd uznał, że z art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych wynika tylko tyle, że – verba legis – nieściągalność powinna być udokumentowana odpowiednim protokołem, ale nie wynika już, że musi tu zachodzić relacja funkcji, tj. że jeden protokół przypisany być musi jednej i tylko jednej wierzytelności. To właśnie literalna wykładnia art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych skłania do zaaprobowania sytuacji, w której jeden protokół dokumentuje nieściągalność wielu wierzytelności.

W wyroku z 3 sierpnia 2016 r. sygn. akt VIII SA/Wa 149/16 Sąd zakwestionował interpretację Ministra Finansów, według której stosując literalną wykładnię art. 551 Kc ustawodawca wyliczając składniki niematerialne oraz materialne, które składają się na przedsiębiorstwo, miał na celu podkreślenie tych elementów, które są niezbędne, aby można było uznać transakcję za sprzedaż przedsiębiorstwa. Powyższe wyliczenie poprzedzone jest sformułowaniem „w szczególności". Zgodnie zaś z definicją słownikową (www.sjp.pwn.pl), za pomocą przysłówka „szczególnie" (w szczególności - przypis organu) mówiący wyróżnia określony obiekt lub stan rzeczy stwierdzając, że to, co jest powiedziane w zdaniu, w większym stopniu dotyczy tego obiektu lub stanu rzeczy niż innych. Sformułowanie przepisu tworzy domniemanie prawne, w myśl którego przedsiębiorstwo obejmuje każdy składnik zespołu, a zatem wszelkie dobra materialne i niematerialne podlegające ochronie prawnej i służące wykonywaniu celów gospodarczych, jeśli stanowią zespół o cechach zorganizowania. Zdaniem Ministra, wyłączenie z umowy sprzedaży środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz wszelkich należności pieniężnych należnych do dnia zawarcia umowy sprzedaży (tj. kluczowego z punktu widzenia działalności Zbywcy elementu) sprawia, że nabywany zespół składników uniemożliwia dalsze, samodzielne prowadzenie działalności gospodarczej (brak środków finansowych, czy też praw do należności,

niezbędnych do regulowania bieżących zobowiązań, np. w stosunku do pracowników, dostawców towarów handlowych lub usługodawców). W konsekwencji, przedmiotem planowanej transakcji jest zbycie poszczególnych składników majątkowych, a nie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 4a pkt 3 u.p.d.o.p. Wnioskodawca nie będzie zatem uprawniony, w świetle art. 16b ust. 2 pkt 2 u.p.d.o.p, do amortyzacji powstałej w wyniku przedmiotowej transakcji dodatniej wartości firmy, gdyż wskazana transakcja nie dotyczy przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 4a pkt 3 u.p.d.o.p. w związku z art. 551 Kc.

Zdaniem Sądu kompleksowa wykładnia przepisów art. 551 i art. 552 Kc (językowa uzupełniona systemową wewnętrzną i funkcjonalną) uzasadnia wniosek, że czynność prawna może dotyczyć sprzedaży przedsiębiorstwa pomimo wyłączenia pewnych elementów majątku (w tym wymienionych expressis verbis w art. 551 Kc) z czynności prawnej zbycia przedsiębiorstwa, jeżeli wyłączenia nie przekreślają istoty definicji pojęcia „przedsiębiorstwo" w znaczeniu przedmiotowym, która obejmuje każdy zespół składników niematerialnych i materialnych służących do realizacji określonych zadań gospodarczych, bez względu na to, czy obejmuje on całość, czy jedynie część majątku danego podmiotu. Z zawartej w art. 551 Kc definicji przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym wynika, że jest ono zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej. Wymienienie na pierwszym miejscu składników niematerialnych służy podniesieniu roli, jaką odgrywają właśnie te niematerialne elementy przedsiębiorstwa, takie jak klientela i ustalona renoma przedsiębiorstwa (tzw. goodwill), bez których nie mogłoby ono osiągać zysków ani prawidłowo funkcjonować.

14.3 Podatek dochodowy od osób fizycznych.

W zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych wyłoniło się szereg zagadnień związanych z opodatkowaniem rekompensat dla pracowników w ramach programów dobrowolnych odejść.

W wyroku z 12 października 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 2674/15 Sąd poddał ocenie zagadnienie, czy wartość rekompensaty wypłacanej pracownikowi, na podstawie porozumienia zbiorowego, czyli porozumienia zawartego między

pracodawcą a międzyzakładową komisją związkową (dotyczącego rozwiązywania umów z pracownikami z przyczyn niedotyczących pracowników), jest wolna od podatku dochodowego. Zdaniem Skarżącego, wypłacone świadczenie mieści się w pojęciu odszkodowań lub zadośćuczynień, do których znajduje zastosowanie zwolnienie określone w art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.). Zdaniem Ministra Finansów, zwolnienie to nie może mieć zastosowania z uwagi na to, że wypłacone Skarżącemu świadczenie nie jest ani odszkodowaniem ani zadośćuczynieniem, jak wymaga tego powyższy przepis. Sąd przyznał rację Ministrowi Finansów stwierdzając, iż dokonał on prawidłowej wykładni art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i trafnie uznał, że przyznane Skarżącemu świadczenie pieniężne, wypłacone na podstawie porozumienia z pracodawcą w związku z rozwiązaniem umowy o pracę za porozumieniem stron w ramach Programu Dobrowolnych Odejść stanowi przychód ze stosunku pracy podlegający opodatkowaniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Podobne stanowisko zajął tut. Sąd w wyroku z 7 października 2016 r., sygn. akt III SA/WA 2528/15, jak również w wyroku z 29 września 2016 r., sygn. akt III SA/Wa 1990/15.

Sąd wyrokiem z 25 października 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 2491/15 rozstrzygał w kwestii skutków podatkowych wykorzystania przez pracownika samochodu służbowego do celów prywatnych. Sąd wskazał, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była interpretacja przepisu art. 12 ust 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzonego ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz. U. z 2014 poz. 1662). W ocenie Sądu, w przepisie tym wyraźnie wskazano, że otrzymanym świadczeniem jest „wykorzystywanie samochodu służbowego do celów prywatnych". Wykorzystywać zaś to tyle, co „posługiwać się", „używać". Wbrew więc stanowisku organu, świadczeniem pracodawcy nie jest samo udostępnienie samochodu. Jest nim zapewnienie możliwości prawidłowego używania, a więc także ponoszenie wszystkich niezbędnych wydatków umożliwiających takie używanie. Nie ma żadnego

uzasadnienia, aby jeden rodzaj tych wydatków – jakim są wydatki na paliwo – uznać za stanowiące odrębne świadczenia. Zdaniem Sądu, na takie rozumienie przepisu wskazuje także przyjęta przez ustawodawcę konstrukcja określania wysokości ryczałtu. Sąd podkreślił, że nie budzi wątpliwości, że podobnie skonstruowany ryczałtowy zwrot kosztów używania samochodu prywatnego do celów służbowych (lub do celu prowadzenia działalności gospodarczej) obejmuje wszystkie koszty – w tym koszty paliwa. W opinii Sądu, skoro intencją projektodawcy było uproszczenie zasad ustalania wartości świadczenia, to chciał on objąć ryczałem wszystkie jego elementy. Objęcie ryczałtem samego tylko udostępnienia samochodu lub ewentualnie kosztów stałych związanych z jego eksploatacją przy konieczności odrębnego, skomplikowanego ustalania kosztów zużycia paliwa nie realizowałoby założonego celu. Przeciwnie, stanowiłoby dalsze skomplikowanie prowadzenia niezbędnych ewidencji.

Podobne stanowisko zajął tut. Sąd w wyroku z 23 września 2016 r. o sygn. akt III SA/Wa 2142/15, w wyroku z 5 maja 2016 r., sygn. akt III SA/Wa 1925/15.

W wyroku z 10 marca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 3984/14, Sąd odniósł się do kwestii związanej ze zwrotem przez pracodawcę kosztów poniesionych przez pracownika w trakcie podróży służbowej. Spór w sprawie dotyczył ustalenia, czy wartość wyżywienia oraz noclegu finansowanego przez pracodawcę będzie stanowiła dla pracownika przychód ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli pracownik ten nie odbywa podróży służbowej w rozumieniu przepisów prawa pracy, ale potrzeba noclegu będzie bezpośrednio związana z czynnościami służbowymi.

W opinii Sądu, nie ulega wątpliwości, że wydatki poniesione w przedmiotowej sprawie będą wynikać z realizacji zawartej z pracownikiem umowy o pracę, w której wskazano wprost miejsce świadczenia pracy. Wydatki poniesione przez pracodawcę zatem są ściśle związane z realizacją przepisów Kodeksu pracy, z których wynika, iż pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. W ocenie Sądu, należy wyraźnie odróżnić sytuację, w której pracodawcy realizując zapisy umowy o pracę dotyczące miejsca wykonywania pracy zapewniają

swym pracownikom ściśle związany z obowiązkami pracowniczymi nocleg, od sytuacji, w której pracodawca zapewnia swym pracownikom dodatkowe świadczenie w postaci „pakietów medycznych". Ponoszenie przez pracodawcę wydatków w celu zapewnienia pracownikowi noclegów oraz pokrycia zwiększonych kosztów wyżywienia, jest świadczeniem poniesionym w interesie pracodawcy, ponieważ to jemu przynosi konkretną i wymierną korzyść w postaci prawidłowo i efektywnie wykonanej przez pracownika pracy. Dodać należy, że przepisy prawa pracy nie nakładają na pracownika obowiązku ponoszenia za pracodawcę wydatków związanych ze świadczeniem pracy, a wszystkie wynikające stąd koszty winien pokrywać pracodawca. Konsekwencją stwierdzonego naruszenia art. 12 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jest uznanie, że zwrotu wydatków poniesionych przez pracownika w związku z wykonywaniem wynikających z umowy o pracę obowiązków służbowych nie należy traktować jako przychodu ze stosunku pracy i odprowadzać z tego tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. Zatem, w ocenie Sądu, na Skarżącej nie będą ciążyć obowiązki, o których mowa w art. 44 ust. 1a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Rozstrzygano również spór, który pojawił się na gruncie interpretacji indywidualnej, o którą występując Skarżąca zapytała, czy prawidłowe jest jej stanowisko, zgodnie z którym art. 24 ust. 5 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w zakresie zysków przekazanych na inne kapitały niż kapitał zakładowy ma zastosowanie do stanów faktycznych zaistniałych po 1 stycznia 2015 r. i w związku z tym zyski przekazane na kapitał inny niż kapitał zakładowy osiągnięte przed 1 stycznia 2015 r. nie będą opodatkowane, zgodnie z ww. przepisem i przekształcenie Spółki w spółkę osobową nie będzie skutkowało powstaniem przychodu po stronie Skarżącej jako wspólnika spółki. Sąd w wyroku z 7 października 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 2798/15 przyznał Skarżącej rację. Stwierdził, że zyski spółki przekształcanej, wypracowane po 31 grudnia 2014 r., nie stanowią dla wspólników spółki przekształconej dochodu (przychodu), jeśli przed przekształceniem zostały podzielone w spółce przekształcanej w ten sposób, że przeznaczono je na kapitał zakładowy.

W orzecznictwie pojawił się też problem przysporzenia uzyskanego przez podatnika w związku z realizacją opcji na akcje, w kontekście zakazu podwójnego opodatkowania. W jednym z wyroków z 11 października 2016 r. w sprawie o sygn. akt III SA/Wa 2298/15, Sąd podzielił stanowisko Skarżącego, że w przedstawionym stanie faktycznym, kiedy najpierw otrzymał on od spółki amerykańskiej – Spółki matki – zbywalne opcje na akcje, do momentu kiedy opcje te nie zostaną przez niego sprzedane, albo do momentu odpłatnego zbycia akcji Spółki Matki, uzyskanych w związku z posiadaniem opcji na akcje – obowiązek podatkowy powstanie dopiero w momencie odpłatnego zbycia akcji (zbywalnych opcji). Wówczas przychód ze sprzedaży akcji czy opcji na te akcje – jako przychód z odpłatnego zbycia papierów wartościowych powinien być zakwalifikowany jako przychód z kapitałów pieniężnych. Trafny jest pogląd Skarżącego, że podatkiem dochodowym od osób fizycznych może być objęte jedynie przysporzenie ostateczne, a nie przysporzenie potencjalne. Sąd nie podzielił więc stanowiska Ministra Finansów, że o przychodzie u skarżącego można mówić już z chwilą albo nabycia opcji na akcje, czy z chwilą nabycia samych akcji. Skoro koszty uzyskania przychodów mogą powstać dopiero w chwili zbycia akcji (opcji na akcje), to przychód podatkowy nie powstaje w chwili otrzymania przez uprawnionego instrumentu bazowego (akcji czy opcji na akcje), lecz w chwili jego zbycia. Dopiero w momencie odpłatnego zbycia akcji (opcji na akcje) beneficjent będzie uprawniony, na mocy art. 23 ust. 1 pkt 38 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, do rozpoznania kosztu uzyskania przychodu w kwocie stanowiącej iloczyn ceny akcji wynikającej z opcji oraz ilości zakupionych akcji. Różnica między obliczonym w powyższy sposób przychodem a kosztem jego uzyskania stanowić będzie dochód z kapitałów pieniężnych.

Podobne stanowisko zajął tut. Sąd w wyroku z 23 września 2016 r., sygn. akt III SA/WA 2143/15, jak również w wyroku z 13 maja 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1521/15.

Interesujące zagadnienie wyłoniło się w sprawie dotyczącej interpretacji, której przedmiotem była kwestia rezydencji podatkowej. Spór w sprawie o sygn. akt III SA/Wa 1466/15 dotyczył ustalenia, czy skarżący podlegał obowiązkowi zapłaty podatku dochodowego w kraju zgodnie z art. 3 ust. 1a ustawy o podatku dochodowym

od osób fizycznych, czy też w spornym okresie był rezydentem włoskim. Skarżący wyjaśniał, że w spornym okresie przebywał większą część 2013 r. oraz cały 2014 r. i 2015 r. we Włoszech. W ocenie skarżącego, z przedstawionego we wniosku stanu faktycznego jasno wynika, że był on w spornym okresie rezydentem włoskim, ponieważ przebywał tam ponad 183 dni w roku i miał tam centrum interesów życiowych – co tym samym odbiera mu status polskiego rezydenta podatkowego w myśl art. 3 ust. 1a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Minister Finansów nie zgodził się z powyższą argumentacją podnosząc, że centrum zarządzania interesami gospodarczymi skarżącego w spornym okresie pozostało w Polsce, gdyż w Polsce pozostał majątek nieruchomy (mieszkanie, które na czas oddelegowania będzie przedmiotem najmu), otwarte rachunki bankowe, ubezpieczenie w polskim systemie ubezpieczeń społecznych, a także zamiar powrotu do kraju po zakończeniu oddelegowania. Minister Finansów uznał, iż skarżący będzie miał wprawdzie silniejsze powiązania osobiste z Włochami (tam będzie przebywał z żoną i dziećmi), ale silniejsze powiązania gospodarcze z Polską, co w konsekwencji powoduje, że w tym kraju koncentrować się będzie w spornym okresie centrum życiowe skarżącego. Tym samym organ interpretacyjny uznał, iż skarżący będzie miał w okresie oddelegowania nieograniczony obowiązek podatkowy w Polsce.

Sąd w przedmiotowym sporze przyznał rację skarżącemu. Sąd zauważył, że choć okoliczność związana z pozostawieniem mienia w Polsce stanowi czynnik wpływający na ustalenie ośrodka interesów życiowych, to nie ma charakteru decydującego. Dla oceny istnienia centrum interesów osobistych i gospodarczych bezsprzecznie mają również znaczenie takie okoliczności, jak funkcjonowanie skarżącego w określonym układzie rodzinnym, czy społecznym na terytorium Włoch. Tym samym fakt świadczenia pracy i uzyskiwania z tego tytułu wynagrodzenia oraz fakt przebywania za granicą wraz z rodziną, uczęszczanie dzieci do szkół we Włoszech „przeważają” w niniejszej sprawie przy dokonywaniu oceny istnienia centrum interesów osobistych i gospodarczych.

Przedmiotem sporu w sprawie sygn. akt VIII SA/Wa 175/16 (wyrok z 21 października 2016 r.) jest zakwestionowanie przez organy podatkowe kosztów zakupu od kontrahentów skarżącego, którym sprzedawał zasadniczo swoje wyroby,

zwracanych z różnych przyczyn wyrobów i fakturowania ich przez tych kontrahentów po cenach stosowanych przez skarżącego. Co do zakwestionowania kosztów zakupu („odkupienia") od kontrahentów towarów skarżącego, które im wcześniej sprzedawał, organy nie kwestionują tego, że towary te były odsprzedawane po tych samych cenach jakie wcześniej zastosował skarżący. Organy zakwestionowały taką praktykę co do zasady uznając, że generuje to nieuzasadnione koszty. Uznały, że jedyną dopuszczalną praktyką w przypadku zwrotu zakupionych wcześniej towarów powinna być korekta faktur. Zdaniem Sądu stanowisko takie nie znajduje oparcia w przepisach prawa. Przedsiębiorcy mogą dowolnie, zgodnie z przepisami prawa, kształtować stosunki handlowe pomiędzy sobą. Należy mieć przy tym na uwadze, że prawo cywilne i prawo podatkowe to autonomiczne dziedziny prawa.

Prawo podatkowe nie może ograniczać swobody gospodarczej, a jedynie ma zapewnić zgodne z prawem opodatkowanie transakcji, w tym uniemożliwić lub przynajmniej ograniczyć, możliwość takiego kształtowania stosunków gospodarczych (handlowych), by celem było unikanie opodatkowania, uchylanie się od opodatkowania, czy oszustwo podatkowe. Należy też zauważyć, że ustawa o rachunkowości, czy w ogóle prawo bilansowe, nie jest częścią prawa podatkowego, nie może więc stanowić bezpośredniej podstawy kształtowania praw i obowiązków podatkowych. Tymczasem organy podatkowe kwestionując prawo do zaliczenia omawianych wydatków w koszty, oparły się w istocie na przepisach ustawy o rachunkowości, kwestionując wadliwe pod tym względem księgowanie omawianych operacji. Oparły się też w istocie na przepisach ustawy o podatku od towarów i usług, a przynajmniej wybiórczo na przepisie art. 29 ust. 4 tej ustawy, zgodnie z którym podstawę opodatkowania zmniejsza się o kwoty udokumentowanych, prawnie dopuszczalnych i obowiązkowych rabatów (bonifikat, opustów, uznanych reklamacji i skont) i o wartość zwróconych towarów. Jednak z przepisów tej ustawy wynika tylko możliwość wystawiania w związku z tym faktur korygujących, a nie wynika zakaz wystawiania przez kontrahentów faktur za zwracane skarżącemu („odsprzedawane") towary.

Faktem jest, że takie rozliczenia podwyższały obroty handlowe kontrahentów skarżącego w stosunku do sytuacji, jaka występowałaby w przypadku rozliczania

zwrotów korektą faktur. Jednak mogą to tylko oceniać zarządzający i właściciele, którym raportowano zwiększone w ten sposób obroty. Nie miało to żadnego znaczenia dla podstawy opodatkowania u skarżącego. Podstawą opodatkowania jest dochód wynikający z pomniejszenia przychodu o koszty uzyskania przychodu. Co do zasady bez znaczenia zatem dla podstawy opodatkowania było, czy na skutek korekty sprzedaży (i korekty faktury) skarżący zmniejszałby przychód ze sprzedaży produktów, czy - nie zmniejszając przychodu - o taką samą kwotę zwiększałby koszty na skutek „odkupowania" wcześniej sprzedanych (i zaliczonych do przychodu) towarów.

14.4 Podatek od spadków i darowizn.

Przedmiotem rozważań w wyrokach z 23 maja 2016 r. o sygn. akt III SA/Wa 1622/15, III SA/WA 1623/15 oraz wyroku z 27 kwietnia 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1624/15 była kwestia ustanawiania obciążeń podatkowych z mocą wsteczną. Sąd wskazał, że już z konstytucyjnej zasady państwa prawa (art. 2 Konstytucji) wynika zakaz ustanawiania obciążeń podatkowych z mocą wsteczną, ale oznacza on tylko tyle, że ustawodawca nie może opodatkować następczo zdarzeń, które w dacie wystąpienia były wolne od opodatkowania. Nie istnieją natomiast żadne konstytucyjne ograniczenia we wstecznym ustanawianiu ulg i zwolnień podatkowych albo w zwalnianiu od opodatkowania zdarzeń, które były opodatkowane w dacie wystąpienia. Zakaz retroaktywności prawa podatkowego nie dotyczy więc przepisów korzystnych dla podatnika.

Organy podatkowe w decyzjach poddanych kontroli sądowej w sprawie o sygn. akt VIII SA/Wa 869/15 (wyrok z 6 lipca 2016 r.) uznały fakt otrzymania przelewem bankowym darowizny przez podatniczkę od matki za bezsporny. Nie budziło też rozbieżności, że skarżąca w oświadczeniu majątkowym składanym jako dyrektor szkoły i przedstawionym Urzędowi Skarbowemu w G. w dniu 20 maja 2014 r. poinformowała, że otrzymała darowiznę od matki w kwocie 150 000 zł. Spór w sprawie zatem dotyczy przede wszystkim oceny, czy w sprawie doszło do naruszenia prawa materialnego, tzn. czy organy orzekające w sprawie

dokonały prawidłowej wykładni art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93 poz. 768 ze zm.). Organy stoją na stanowisku, że tylko założenie zawiadomienia o darowiźnie na formularzu SD-Z2 w terminie 6 miesięcy pozwala na skorzystanie ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 93 poz. 768 ze zm.) dalej: ustawa p.s.d., natomiast skarżąca uważa, że zawiadomienie dokonane w takiej formie, jak ona tego dokonała jest wystarczające.

Sąd rozpoznający sprawę uznał ustanowiony powyższym przepisem wymóg zgłoszenia dokonanej darowizny na określonym formularzu jedynie jako wymóg natury technicznej, mający na celu ułatwienie organom i podatnikom dokonania stosownego zgłoszenia zapewniającego uzyskanie niezbędnych informacji potrzebnych do uzyskania zwolnienia. Przepisy obowiązujące w tym względzie nie przewidują żadnych skutków dotyczących wadliwości wypełnienia formularza, ani procedur zmierzających do usunięcia tych wad. Formularz nie pełni też roli deklaracji podatkowej, a stanowi jedynie jeden z dowodów na spełnienie warunków do zwolnienia od podatku. Dlatego też dokonane zgłoszenia darowizny w innej formie niż na dokonanym formularzu, nie może przesądzać o niespełnieniu warunków do uzyskania zwolnienia na podstawie art. 4 a ust. 1 ustawy p.s.d., gdy zostają spełnione określone w tym przepisie ustawowe warunki uzyskania zwolnienia, to jest gdy: darowizna jest dokonana w kręgu osób tam wymienionych, nie budzi wątpliwości fakt dokonania określonej darowizny w określonym czasie, właściwy naczelnik urzędu skarbowego otrzymuje informację o tej darowiźnie w terminie 6 miesięcy od powstania obowiązku podatkowego.

14.5 Podatek od nieruchomości.

W sprawie o sygn. akt III SA/Wa 1917/15 zakończonej wyrokiem z 29 lipca 2016 r. Sąd zajmował się wykładnią art. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. nr 95, poz. 613 ze zm.). Zdaniem Sądu, istnieje możliwość wyodrębnienia własności lokalu (lokali) dla właściciela pozostałej części gruntu i pozostałych lokali w budynku w taki sposób, że mimo

wyodrębnienia, własność zarówno gruntu jak i lokali będzie należeć do jednego podmiotu. Taka sytuacja znajduje oparcie w art. 7 i art. 10 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm.), w których ustawodawca dopuścił możliwość, aby właściciel nieruchomości ustanowił odrębną własność lokali dla siebie na mocy jednostronnej czynności prawnej. W ocenie Sądu, do tak ustanowionej odrębnej własności lokali znajduje zastosowanie art. 3 ust. 5 ustawy z o podatkach i opłatach lokalnych nawet, jeżeli po wyodrębnieniu własności lokali będzie ona nadal własnością jednego podmiotu wraz z pozostałymi częściami nieruchomości i pozostałymi lokalami. W konsekwencji prawnego wyodrębnienia lokali w ramach budynku, tj. utworzenia nieruchomości lokalowych, dla których urządzone zostały odrębne księgi wieczyste, obowiązek podatkowy w zakresie dotyczącym gruntu oraz części wspólnych budynku określa wyłącznie art. 3 ust. 5 ustawy z o podatkach i opłatach lokalnych. Przede wszystkim, wynika to z zastrzeżenia zawartego w ust. 4 tego artykułu, w myśl którego przepis ten nie ma zastosowania w okolicznościach opisanych w ust. 5, ale również z brzmienia samego ust. 5 wskazującego, że jest to regulacja *lex specialis* w stosunku do przepisu poprzedzającego. Zatem wyodrębnienie w budynku własności poszczególnych lokali, niekoniecznie nawet wszystkich lokali w tym budynku, powoduje, że zawsze zastosowanie znajdzie art. 3 ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – i to niezależnie od sposobu ustanowienia odrębnej własności lokali. Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych nie zawiera bowiem w tym zakresie żadnego ograniczenia. Sposoby ustanowienia odrębnej własności lokali zostały określone w ustawie o własności lokali, tj. w art. 7 ust. 1 i art. 10 tej ustawy.

Przedmiotem rozważań w wyroku z 21 września 2016 r. sygn. akt III SA/WA 2376/15 była interpretacja art. 6 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a w szczególności użytego tam pojęcia „budowa została zakończona”. Sąd zgodził się z organem podatkowym, że termin „zakończenie budowy" nie został wyjaśniony na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a jego potoczne rozumienie powodować może sporo wątpliwości. Organ precyzując to pojęcie uznał za uzasadnione sięgnięcie do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.), regulującej działalność polegającą na budowie obiektów

budowlanych. Sąd wskazał jednak, że również ten akt nie zawiera definicji zakończenia budowy. Niemniej pewne jest, że art. 6 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wymaga zaistnienia określonego stanu faktycznego. W ocenie Sądu, istotne jest ustalenie, czy rzeczywiście doszło do zakończenia budowy, a stan ten następuje w momencie zakończenia prac budowlanych. Chodzi więc o stan faktyczny związany z zaprzestaniem prac związanych ze wznoszeniem obiektu budowlanego. Okoliczność tę należy powiązać ze spełnieniem warunków, jakie przewiduje w tym zakresie ustawa Prawo budowlane. Niemniej decydujące będzie tu ustalenie, że obiekt znajduje się w takim stanie, że może zostać przeprowadzony jego odbiór i można go przekazać do normalnej eksploatacji i użytkowania. Wypełnienia się stanu faktycznego w ww. zakresie organ upatruje w okolicznościach związanych z wydaniem na rzecz skarżącego decyzji udzielającej mu warunkowego pozwolenia na użytkowanie budynku użyteczności publicznej. Organ uznał, że jest to okoliczność przesądzająca o tym, że budowa została zakończona.

Z powyższym nie zgodził się Sąd zauważając, że z samej decyzji wynika, że pozwolenie na użytkowanie budynku wydano pod warunkiem wykonania brakujących okładzin podłogowych oraz brakującej stolarki drzwiowej wewnętrznej. W tym natomiast zakresie skarżący słusznie wykazywał – powołując się m.in. na przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.) i rozporządzenia z dnia 12 kwietnia 2002 r. Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zm.) – że w okolicznościach wskazanych we wniosku nie może być mowy o tym, że wznoszony przez niego obiekt jest w takim stanie, by można go było przekazać do normalnej eksploatacji i użytkowania. Sąd wskazał, że „zakończenie budowy" jest pojęciem, którego wykładnia uzależniona jest także od charakteru danego obiektu budowlanego, stąd uzasadnione jest, aby budynek skarżącego spełniał także szczególne wymagania określone w obowiązujących przepisach dla budynku użyteczności publicznej.

WSA w Warszawie rozpoznawał również skargi wniesione przez Prokuratora na uchwały w przedmiocie określenia wzorów deklaracji oraz wzorów informacji o gruntach zawierających w miejscu poprzedzającym podpis składającego zeznanie,

oświadczenie o treści „Oświadczam, uprzedzony o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 Kodeksu karnego, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.” Sąd dokonując kontroli uchwał stwierdzał, że brak było podstaw prawnych (upoważnienia ustawowego) do zawarcia we wzorach deklaracji, stanowiących załączniki nr 1 do zaskarżonych uchwał, w rubryce „H” oraz wzorze informacji o gruntach, stanowiącym załącznik nr 2, w rubryce „F” oświadczenia o odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu karnego – wyrok z 18 maja 2016 r. sygn. akt III SA/WA 438/16, wyrok z 18 maja 2016 r. sygn. akt III SA/WA 437/16.

14.6 Podatek od środków transportowych.

W sprawie o sygn. akt III SA/WA 1837/15 istota zarzutów skargi sprowadzała się do tego, że zdaniem skarżącego, skoro sprzedał samochody, to nie ciąży na nim obowiązek podatkowy. Organy podatkowe stanęły natomiast na stanowisku, że fakt pozostawania w ewidencji pojazdów wpisu skarżącego jako właściciela stanowi wystarczającą przesłankę do określenia zobowiązania w podatku od środków transportowych. Sąd wyrokiem z dnia 20 lipca 2016 r. uchylił decyzję organu I i II instancji. Zdaniem Sądu, nie można zgodzić się z organami, że sam wpis w ewidencji pojazdów stanowi wystarczającą przesłankę do określenia zobowiązania podatkowego. Brak jest ku temu podstaw prawnych. Może to być traktowane tylko jako jeden z dowodów co do stwierdzenia osoby zobowiązanej – właściciela pojazdów. Z twierdzeń Skarżącego popartych zaświadczeniem o zlikwidowaniu działalności, jak też o tym, że za szereg lat do 2008 r. nikt od niego podatku nie żądał, wynika okoliczność odmienna niż z ewidencji pojazdów, to jest, że od 1988 r. nie był ich właścicielem. Wprawdzie informacja pisemna o wpisaniu pojazdów do ewidencji urzędowej stanowi dokument urzędowy w rozumieniu art. 194 § 1 Ordynacji podatkowej, to jednak należy mieć na uwadze, że okoliczność ta w myśl art. 194 § 3 Ordynacji podatkowej, nie wyłącza możliwości przeprowadzenia dowodów przeciwko treści takiego dokumentu. Dowodem tym mogą być również zeznania podatnika. Oczekując od podatnika inicjatywy dowodowej w zakresie udowadniania zbycia pojazdów należy mieć przy tym na uwadze, że zbycie miało mieć miejsce ponad 20 lat temu, nie ma więc on prawnego obowiązku przechowywania przez tak długi czas dokumentów dotyczących zbycia.

14.7 Ordynacja podatkowa.

W sprawach, w których głównym przedmiotem sporu były przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.), warto zwrócić uwagę na wyroki z 19 maja 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1497/15 i III SA/Wa 1498/15. W sprawach tych Sąd opowiedział się za poglądem o dopuszczalności wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną, mimo że uprzednio na tę decyzję została wniesiona skarga do sądu administracyjnego i postępowanie sądowe nie zostało jeszcze prawomocnie ukończone. Tym samym Sąd podzielił pogląd zaprezentowany w wyroku NSA z 9 października 2013 r., II FSK 2497/13 wraz ze wspierającą go argumentacją, a nie podzielił odmiennego poglądu tego Sądu, wyrażonego m.in. w wyroku NSA z 20 lutego 2014 r., sygn. akt I FSK 530/13.

Sąd zauważył, że w rozpoznawanych sprawach skarżąca powołała jako podstawę wznowienia okoliczność, że wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne wynikające z protokołu z rozprawy głównej przeprowadzonej przed sądem rejonowym, istniejące w dniu wydania decyzji i przyczyniające się do wydania decyzji takiej treści, a nieznane organowi, który ją wydał (art. 240 § 1 pkt 5 Ordynacji podatkowej). Takich nowych okoliczności, które wyszły na jaw po wydaniu decyzji, sąd administracyjny wziąć pod uwagę nie może, bo dokonuje on kontroli zaskarżonego aktu według stanu na dzień jego wydania (zakładając, że do merytorycznego rozpoznania przed sądem administracyjnym dojdzie). To świadczy, zdaniem Sądu, że nie zawsze zawisłość prawna sprawy przed sądem administracyjnym wyklucza możliwość uruchomienia trybu nadzwyczajnego. Możliwość taką trzeba dopuścić m.in. w sytuacjach, gdy okoliczności będącej podstawą eliminacji decyzji z obrotu w trybie nadzwyczajnym sąd rozpoznający sprawę ze skargi na decyzję nie może wziąć pod uwagę z urzędu. Będzie tak z całą pewnością w przypadku takim, jak w sprawie rozpoznanej, gdzie skarżąca jako podstawę wznowienia podała wyjście na jaw istotnych dla sprawy nowych okoliczności faktycznych lub nowych dowodów istniejących w dniu wydania decyzji, nieznanych organowi, który wydał decyzję. Dlatego, zdaniem Sądu, organ powinien przyjąć, że możliwe jest uruchomienie

postępowania podatkowego w nadzwyczajnym trybie wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną, mimo uprzedniego wniesienia skargi do sądu na tę decyzję.

W wyroku z 11 lipca 2016 r. sygn. akt III SAB/Wa 12/16 Sąd wypowiedział się w przedmiocie przedłużenia terminu do załatwienia sprawy. Wskazał, że terminy załatwiania spraw określone w art. 139 i 140 Ordynacji podatkowej mają charakter procesowy, porządkowy, dyscyplinujący organy podatkowe, a ich upływ nie pozbawia organów podatkowych zdolności do orzekania i nie powoduje wadliwości decyzji wydanej z ich uchybieniem. Natomiast zawiadomienie o niezałatwieniu sprawy w terminie ma charakter informacyjny. Organ jedynie informuje stronę o przyczynach niezałatwienia sprawy i o nowym terminie, w którym powinna ona zostać załatwiona. Ma ono zatem pewien walor dokumentacyjny, podanie bowiem przyczyn niezałatwienia sprawy obrazuje dodatkowo przebieg postępowania. Zatem twierdzenie Skarżącego, iż wskazane postanowienie, podobnie jak i kolejne postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, nie wywołało skutku w postaci przedłużenia terminu załatwienia sprawy, bowiem zostało wysłane po upływie terminu do załatwienia sprawy, jest nieuzasadnione. W ocenie Sądu, nie ma przeszkód prawnych do wielokrotnego przedłużenia terminu załatwienia sprawy, jeżeli jest to usprawiedliwione okolicznościami sprawy. Sąd uznał, iż nie istnieje uzasadnienie faktyczne i prawne do zobowiązania organu do zakończenia postępowania podatkowego. Tu organ, jako gospodarz postępowania, a także strona skarżąca, która ma prawo do czynnego udziału w postępowaniu, powinny być zainteresowane tak wyczerpującym i wszechstronnym zebraniem materiału dowodowego, by właściwie zakończyć postępowanie podatkowe i rozstrzygnąć sprawę objętą jego zakresem.

Wyrokiem z 17 marca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1042/15, Sąd oceniał legalność postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie wydania interpretacji indywidualnej, wydanego na podstawie art. 165a Ordynacji podatkowej. Na gruncie rozpoznawanej sprawy Sąd zauważył, że literalnie odczytane i rozumiane pytanie zadane we wniosku o interpretację dotyczy tego, czy wynagrodzenie, jakie skarżąca otrzyma od spółki dominującej, a ustalone w umowie zlecenia, będzie odpowiadało wynagrodzeniu wynikającemu z tej umowy. Dosłownie odczytane

pytanie wskazuje więc, że jest w istocie pozorne – nie ma w nim żadnej prawnej kwestii do rozstrzygnięcia, nie dotyczy żadnego zagadnienia prawnopodatkowego, dotyczy sfery faktów, i to faktów z przyszłości, które mogą być (w przyszłości) znane tylko samej skarżącej, i których Minister Finansów nie zna oraz znać nie może. Można je sprowadzić do dylematu, czy to, co Spółka otrzyma, będzie odpowiadało zasadom umówionym przez nią samą. Z kolei analiza wniosku o interpretację w części, w jakiej zawiera on stanowisko podatnika, sugerować jednak może, że w istocie chodziło w nim o zgodność uzyskanego przychodu z tytułu poręczenia z zasadami wynikającymi z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, tj. z jej art. 11 ust. 1 w z. z ust. 4. Spółka zmierzała do uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy osiągając przychód według reguł przedstawionych we wniosku, będzie on uznany za zaniżony z powodu istniejących powiązań kapitałowych, w efekcie czego, otworzy się droga do szacowania podstawy opodatkowania, czy też przychód będzie uznany za odpowiadający regułom rynkowym.

W ocenie Sądu, organ prawidłowo uznał, że na tak postawioną kwestię nie można odpowiedzieć w postępowaniu w przedmiocie indywidualnej interpretacji prawa podatkowego. Przywołany przepis posługuje się bowiem kategoriami ekonomicznymi, a nie prawnymi, wymaga uwzględnienia szeregu czynników, których Spółka nie przedstawiła, i przedstawienia których organ słusznie nie zażądał, gdyż wymagałoby to przeprowadzenia postępowania dowodowego, oceny wiarygodności dowodów z zeznań osób zarządzających powiązanymi podmiotami albo znajomości cyklów gospodarczych lub innych kwestii, jakie mogłyby się wyłonić w toku konkretnego postępowania podatkowego. Na tak rozumiane pytanie nie można więc odpowiedzieć *in abstracto*, tylko na podstawie zapewnień skarżącej i opisu zdarzenia faktycznego przez nią dokonanego. Złożoność faktyczna problemu, jego wielowątkowość, wzajemna zależność jednego wniosku co do rynkowości ustalonego wynagrodzenia od uprzedniej oceny dowodów zgromadzonych w toku postępowania, czyli ocena dokonana w oparciu o art. 191 Ordynacji podatkowej, a nadto konieczność lub choćby możliwość korzystania z wiedzy specjalnej z zakresu bankowości, ekonomii, usług finansowych, koniunktury gospodarczej w dacie zawarcia umowy kredytowej i umowy zlecenia – wszystko to uniemożliwiało podjęcie oceny,

czy w opisanych okolicznościach można *a limine* wykluczyć zastosowanie art. 11 ust. 2 zw. z ust. 4 i ust. 1 ustawy. Minister trafnie więc uznał, że ograniczone środki prawne, jakimi dysponuje w postępowaniu interpretacyjnym (organ bazuje tylko na oświadczeniu wnioskodawcy) oraz ewentualna zależność oceny prawidłowości zastosowanego wynagrodzenia od oceny konkretnych dowodów, wykluczały wydanie interpretacji w tej sprawie, nadmiernie i bezpodstawnie ingerowałyby bowiem w konkretne postępowanie podatkowe. Za odmową wszczęcia postępowania w tej sprawie przemawiała przede wszystkim okoliczność, że Minister, zgodnie z zasadą *ius novit curia*, co prawda zna obowiązujące przepisy prawa podatkowego, ale w ramach postępowania o udzielenie interpretacji indywidualnej nie może znać zagadnień wymagających wiedzy specjalnej, tj. odpowiedzi na pytanie, czy dana transakcja w danym momencie miała wszystkie cechy transakcji rynkowej (analogicznie w wyrokach o sygn. akt III SA/Wa 1043/15 i III SA/Wa 1044/15 z 17 marca 2016 r.).

14.8 Postępowanie egzekucyjne.

W wyroku z 25 lutego 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 1161/15, Sąd wskazał, że skarga na czynności egzekucyjne organu egzekucyjnego lub egzekutora uregulowana w art. 54 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.), wszczyna postępowanie, którego celem jest zbadanie prawidłowości dokonania przez tenże organ egzekucyjny lub egzekutora konkretnej czynności egzekucyjnej zmierzającej do zastosowania lub zrealizowania określonego środka egzekucyjnego. Skarga, o której mowa w art. 54 ustawy o postepowaniu egzekucyjnym w administracji, służy zatem zaskarżaniu czynności o charakterze wykonawczym. W ramach skargi na czynności egzekucyjne można jedynie podnosić zarzuty formalnoprawne, odnoszące się do prawidłowości postępowania organu egzekucyjnego lub egzekutora przez pryzmat przepisów regulujących sposób i formę dokonywania tychże czynności egzekucyjnych. Nie jest zatem możliwe podnoszenie zarzutów, które są podstawą do wniesienia innego środka zaskarżenia służącego ochronie praw zobowiązanego. Za niedopuszczalną uznaje się zatem sytuację, w której będzie występowała

konkurencyjność środków służących ochronie praw zobowiązanego zawartych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji mających prowadzić – w wyniku ich uwzględnienia – do jednakowych skutków procesowych. W konsekwencji skarżący nie może oczekiwać korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, jeśli na okoliczność zaskarżenia postanowienia wydanego przez organ w trybie art. 54 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji stawia zarzut, o którym mowa w art. 33 § 1 pkt 1 tej ustawy, tj. nieistnienie zaległości z tytułu opłat abonamentowych za okres od stycznia 2009 r. do stycznia 2014 r. Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewiduje inny środek, w ramach którego zarzut ten może być rozpatrzony, w związku z tym, zarzut ten nie może być rozpatrzony w postępowaniu w przedmiocie skargi na czynność egzekucyjną, o której mowa w art. 54 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W wyroku z 23 września 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 3568/15, Sad wskazał, że żądanie zbadania ponownie sprawy pod względem merytorycznym w oparciu o zarzuty w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej określone w art. 33 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji jest niedopuszczalne i wykracza poza ramy postępowania egzekucyjnego wyznaczone przez przysługujące zobowiązanemu środki ochrony w prowadzonej egzekucji, które służą jedynie zapewnieniu prawidłowego przebiegu egzekucji. W postępowaniu egzekucyjnym nie można kwestionować istnienia nałożonego obowiązku, gdyż ten wynika z decyzji ostatecznej wydanej w innym postępowaniu. Z tego też względu w postępowaniu egzekucyjnym organ egzekucyjny, będący jednocześnie wierzycielem, który był też organem podatkowym w postępowaniu wymiarowym, ma zupełnie inną pozycję, mianowicie organu, który ma za zadanie doprowadzenie, w postępowaniu odrębnym od wymiarowego, do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, nałożonego ostateczną decyzją.

W wyroku z 23 marca 2016 r. sygn. akt III SA/Wa 965/15, Sąd wskazał, że instytucja zwolnienia spod egzekucji składników majątkowych zobowiązanego, uregulowana w art. 13 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, opiera się na tzw. „uznaniu administracyjnym” co oznacza, że wypełnienie określonej w nim przesłanki „ważnego interesu zobowiązanego” nie zobowiązuje organu egzekucyjnego do zastosowania zwolnienia, a jedynie stwarza mu taką możliwość.

Oznacza to również, że obowiązkiem organu, rozpoznającego wniosek, jest dokładne ustalenie stanu faktycznego sprawy oraz szczegółowe odniesienie się do niego w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia.

15. Kombatanci.

W wyroku z 15 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3033/15 Sąd zaakceptował dokonaną przez organ wykładnię art. 2 pkt 3^1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1255) w zakresie, w jakim akcentuje w spełnieniu przesłanki „dawania schronienia" m. in. osobom narodowości żydowskiej, konieczność brania w nim czynnego udziału. Tym samym Sąd zakwestionował możliwość świadomego podjęcia przez jedenastoletnie dziecko decyzji o dawaniu schronienia osobom narodowości żydowskiej lub innym osobom, za których ukrywanie w latach 1939 – 1945, ze względu na ich narodowość lub działalność na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej groziła kara śmierci. Skład orzekający nie podzielił odmiennego poglądu wyrażonego w orzecznictwie, zgodnie z którym rodzice małoletnich dzieci, którzy podjęli decyzję o daniu schronienia w rozumieniu art. 2 pkt 3^1 ustawy, działali także jako reprezentanci małoletnich dzieci, angażując je w działania określone w tym przepisie.

16. Ludność.

16.1 Akty stanu cywilnego.

W wyroku z 12 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3869/15 Sąd stwierdził, że do odtworzenia aktu stanu cywilnego w trybie administracyjnym nie wystarcza jedynie uprawdopodobnienie faktu sporządzenia aktu urodzenia wnioskodawcy, lecz konieczne jest pozyskanie dowodu potwierdzającego tę okoliczność. W przeciwnym razie właściwą drogą do odtworzenia aktu urodzenia wnioskodawcy jest postępowanie przed sądem powszechnym. Akty stanu cywilnego stanowią bowiem wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych, co oznacza, że nie mogą poświadczać nieprawdziwych

danych. Kierownikowi urzędu stanu cywilnego ustawodawca przypisał jedynie rolę rejestratora, a nie kreatora zdarzeń wpływających na stan cywilny osób, w związku z czym do aktów stanu cywilnego wpisuje on zdarzenia, które niewątpliwie miały miejsce.

W wyroku z 18 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 581/16 Sąd wskazał, że przed dokonaniem transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego w postaci aktu urodzenia, kierownik urzędu stanu cywilnego jest zobowiązany do zbadania, czy złożony do transkrypcji dokument da się pogodzić z wartościami uznawanymi za fundamentalne przez polski system prawny. Należy w szczególności sprawdzić, czy akt danego rodzaju mógłby powstać w analogicznym kształcie także w zwykłym trybie rejestracji dotyczącym zdarzeń krajowych. Transkrypcja odpisu aktu urodzenia nie zawierającego danych matki, a jedynie imię i nazwisko ojca stałaby w sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczpospolitej Polskiej stosownie do art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741 ze zm.). Przepisy ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 583 ze zm.) oraz ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego nie przewidują możliwości sporządzenia aktu urodzenia, który nie zawierałby danych matki. Brak danych matki w akcie urodzenia stwarza również wątpliwość co do pochodzenia dziecka od mężczyzny wpisanego jako ojciec. Możliwość transkrypcji danych dotyczących ojcostwa uzależniona jest zatem od uprzedniego ustalenia macierzyństwa.

16.2 Obywatelstwo.

Wyrokiem z 3 sierpnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 842/16 Sąd uznał, że potwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego, gdy jest to uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami, może być dowodzone za pomocą innych dowodów niż akty stanu cywilnego. Brak aktu urodzenia czy aktu małżeństwa nie wyklucza ustalenia pochodzenia na podstawie innych dokumentów dających podstawę do jednoznacznych ustaleń w tych kwestiach,

Wyrokami z 8 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 223/16 oraz z 23 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3510/15 podtrzymane zostało stanowisko, że zarówno uchwała Rady Państwa z 16 maja 1956 r. nr 37/56, jak i uchwała Rady Państwa z 23

stycznia 1958 r. nr 5/58 nie mogły stanowić zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego w stosunku do osób, które do daty ich podjęcia nie występowały z wnioskiem o zezwolenie na zmianę obywatelstwa, gdyż brak jest podstaw by przyjąć, że akt tego rodzaju ma charakter generalnej zgody udzielanej na przyszłość.

Także fakt wydania dokumentu podróży nie może zostać uznany za tożsamy z zezwoleniem na zmianę obywatelstwa, bowiem spełnienia ustawowych standardów formalnych nie można wyprowadzać ze świadomości o skutkach prawnych otrzymania dokumentów podróży i wyjazdu z kraju (wyrok 4 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 435/16).

16.3 Uzyskanie danych adresowych z rejestru PESEL.

W wyroku z 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3840/15 Sąd stwierdził, że ustalając istnienie interesu prawnego wnioskodawcy do uzyskania danych adresowych z rejestru PESEL z uwagi na chęć wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym przewidzianym w art. 299 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.) organ administracji nie może wchodzić w rolę sądu powszechnego i oceniać zasadności tego roszczenia. Nie jest zatem dopuszczalne utożsamianie oceny interesu prawnego w uzyskaniu informacji w zakresie danych adresowych członka zarządu dłużnej spółki z oceną zasadności wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym przeciwko tej osobie w trybie art. 299 Kodeksu spółek handlowych.

17. Sprawy inne.

17.1 Konkurs na stanowisko dyrektora.

W wyroku z 13 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3064/15 Sąd rozważał kwestię możliwości zaskarżenia, w trybie odwołania kierowanego do Ministra Środowiska, uchwały komisji konkursowej o odmowie dopuszczenia uczestnika do drugiego etapu konkursu na stanowisko dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego. Sąd stanął na stanowisku,

iż uchwała w sprawie niedopuszczenia kandydata do II etapu konkursu na dyrektora instytutu nie podlega zaskarżeniu. Brak jest normy prawnej, która przewidywałaby takie uprawnienie. Natomiast uchwała komisji kończąca postępowanie konkursowe wyłonieniem kandydata na dyrektora podlega zaskarżeniu w drodze odwołania do ministra nadzorującego (art. 25 ust. 4 pkt 3 w zw. z art. 25 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych Dz. U. 2016, poz. 371). Zdaniem Sądu „kandydatem" uprawnionym do wniesienia odwołania w rozumieniu art. 25 ust. 5 ustawy o instytutach badawczych jest każda osoba, która zgłosiła się do udziału w konkursie na dyrektora instytutu w danym postępowaniu konkursowym i bez znaczenia jest okoliczność, czy osoba taka została dopuszczona do II etapu konkursu. Sąd stwierdził, że uczestnik konkursu będzie mógł poddać kontroli legalność uchwały komisji w sprawie niedopuszczenia go do II etapu konkursu, ale pośrednio i po zakończeniu postępowania przed komisją (tj. po podjęciu uchwały o przedstawieniu kandydata na dyrektora).

18. Rolnictwo i leśnictwo.

18.1 Ochrona gruntów rolnych i leśnych.

W wyroku z 17 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1705/15 Sąd stwierdził, że warunkiem uznania, że urządzenia turystyczne na danym gruncie nie pozbawiają lasu jego funkcji podstawowej konieczne jest wykazanie, że urządzenia te mają bezpośredni związek z gospodarką leśną, co wynika ze wstępnego sformułowania zawartego w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 ze zm.). Urządzenie w lesie (nawet gdy na terenie tym nie ma drzew lub gdy znajdują się na nim śmieci) ścieżki rowerowej stanowi o zmianie przeznaczenia terenu z leśnego – służącego gospodarce leśnej, na teren rekreacyjny, nie kształtujący struktury lasu i nie służący celom gospodarki leśnej wymienionym m.in. w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach.

W wyroku z 15 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3691/15 Sąd uznał, że przyczyną wyłączenia gruntów leśnych z produkcji leśnej – co do zasady – może być nieprawidłowe prowadzenie działalności eksploatacyjnej na gruntach sąsiednich. Sankcją za faktyczne wyłączenie gruntów z produkcji niezgodnie z przepisami ustawy

z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 poz. 909) są opłaty unormowane w art. 28 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy. Jednak tylko wykazanie nienależytego zabezpieczenia terenu, którego skutkiem są osunięcia skarpy wyrobiska, stanowi podstawę do zastosowania art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, czyli ustalenie opłaty w wysokości dwukrotnej należności.

Ugruntowany został natomiast pogląd, że treść decyzji w sprawie rekultywacji należy do wyłącznej kompetencji starosty, który w pełni i samodzielnie odpowiada za jej treść, zaś organy opiniujące, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, mają jedynie kompetencję do zajęcia stanowiska w sprawie, w formie niewiążącej opinii.

W wyroku z 18 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3798/15 Sąd stwierdził, iż z wykładni językowej art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych wynika, że zmiana przeznaczenia gruntów rolnych odnosić się powinna do nieużytków i gruntów o najniższej przydatności produkcyjnej, zaś wyjątkowo do gruntów najwyższej klasy. Zatem organ rozpoznając wniosek o zmianę przeznaczenia gruntów powinien przede wszystkim kierować się wskazanymi przez ustawodawcę zasadami ochrony gruntów rozważając jednocześnie interes społeczny. Sam fakt zainteresowania sporej części właścicieli gruntów zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze, nie stanowi wystarczającej przesłanki do zmiany przeznaczenia gruntów.

18.2 Lasy oraz zalesienia gruntów rolnych.

Niewątpliwie dopuszczalna jako wyjątek na gruncie przepisów ustawy o lasach zmiana przeznaczenia lasu na użytek rolny musi wiązać się z niezbędną, nieodzowną wręcz potrzebą właściciela wynikającą z określonej sytuacji. Nie wystarczy więc ustalenie wystąpienia po stronie właściciela lasu jakiejkolwiek, zwykłej potrzeby przekształcenia terenu leśnego na użytek rolny. Taką wykładnię pojęcia szczególnie uzasadnionej potrzeby potwierdza treść art. 8 i art. 13 ustawy o lasach. W związku z tym niewątpliwie to właściciel lasu zobowiązany jest wskazać okoliczności związane z tą wyjątkową dla niego potrzebą, jak też wykazać jej szczególny charakter (wyrok z 29 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3189/15).

18.3 Scalanie i wymiana gruntów.

Decyzja w sprawie podjęcia postępowania wymiennego wydana na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. Nr 3, poz. 13) nie może być utożsamiana z decyzją o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów o jakiej mowa w dyspozycji art. 12 ust. 1 tej ustawy. Przepis art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2014 r., poz. 700) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. 2013, poz. 1157), ma charakter regulacji szczególnej i jako taki nie podlega wykładni rozszerzającej (wyrok z 20 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2959/15).

18.4 Gospodarowanie nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

W wyroku z 15 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Wa 3044/15, Sąd stwierdził, że na gruncie art. 63 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2012 r., poz. 1187, ze zm.), zgodnie z wolą ustawodawcy, trybów nadzwyczajnych przewidzianych w postępowaniu administracyjnym w zakresie wzruszania ostatecznych decyzji (aktów własności ziemi) nie stosuje się, chociażby decyzje te były dotknięte takimi kwalifikowanymi wadami, które w innych sytuacjach niż uregulowane w tym przepisie, skutkowałyby stosowaniem tych trybów.

Natomiast w wyroku z 23 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3202/15 Sąd stwierdził, że przepisy ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 930) nie zawierają ograniczeń w zakresie możliwości wykorzystywania gruntu położonego przy granicy na potrzeby produkcji rolnej. Jedynym ograniczeniem jest konieczność utrzymania widoczności granicy i pasa granicznego, co wynika z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie granicy państwowej. Ograniczenie polega na obowiązku właściciela nieruchomości do utrzymania nieruchomości w stanie widoczności granicy i znaków granicznych.

19. Sprawy z zakresu ochrony środowiska.

19.1 Informacja o środowisku.

W wyroku z 19 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 210/16 Sąd kontrolował legalność decyzji wydanej na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) o odmowie udostępnienia informacji o środowisku w postaci sprawozdań kwartalnych przedsiębiorstwa odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Organy administracji stwierdziły, że żądane przez skarżącą sprawozdania zawierają informacje o wartości handlowej, objęte tajemnicą przedsiębiorstwa. Sąd natomiast uznał, że informacje ujęte w sprawozdaniu obiektywnie nie spełniają kryterium tajemnicy przedsiębiorstwa, której ujawnienie mogłoby pogorszyć konkurencyjną pozycję przedsiębiorcy.

19.2 Odpady.

W wyroku z 21 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 167/16 Sąd kontrolował legalność decyzji o wymierzeniu gminie kary za niewykonanie obowiązku zorganizowania przetargu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości albo przetargu na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów.

Gmina wyznaczyła do odbierania odpadów spółkę komunalną, nie przeprowadzając przetargu. Natomiast zdaniem Sądu obowiązek przeprowadzenia przetargu wynika jednoznacznie z przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.). Ponadto oznacza to wykluczenie realizowania usługi przez zakład komunalny. Zdaniem Sądu ustawodawca wykluczył możliwość realizowania usługi odbierania odpadów komunalnych za pośrednictwem zakładu komunalnego, który z istoty rzeczy, działając w ramach osobowości prawnej gminy, nie może wziąć udziału w przetargu

organizowanym przez gminę i podpisać z gminą umowy. Obowiązki te można natomiast powierzyć spółce prawa handlowego z udziałem gminy, jednakże musi ona wziąć udział w przetargu na równi z innymi przedsiębiorcami.

19.3 Ochrona przyrody.

Kontrolując decyzje wydane przez organy administracji publicznej w przedmiocie wymierzenia kar pieniężnych za usunięcie drzew bez wymaganego zezwolenia, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie kontynuuje przyjętą linię orzeczniczą. Na szczególną uwagę zasługują podejmowane przy tej okazji kwestie związane z oceną interesu prawnego strony postępowania.

Sąd w wyroku z 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 32/16 stwierdził, iż dla oceny interesu prawnego skarżącego nie jest wystarczające odwołanie się do treści art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013, poz. 627 ze zm.) w przypadku gdy działki skarżącego są częścią założenia pałacowo-parkowego wpisanego do rejestru zabytków. Zdaniem Sądu organ powinien ocenić interes prawny skarżącego mając na uwadze przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Kwestia podmiotu posiadającego interes prawny w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 88 ustawy o ochronie przyrody została także poruszona w wyroku z 11 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2333/15. Sąd uznał, że jedynym podmiotem mającym interes prawny w sprawie wymierzenia kary pieniężnej decyzją administracyjną jest podmiot, który (ewentualnie) dopuścił się czynu, za który ustawodawca przewidział karę pieniężną. Natomiast nie może być uznany za stronę inny podmiot np. właściciel nieruchomości czy osoba informująca organ administracji o wycięciu drzew i domagająca się zastosowania kary wobec innego podmiotu.

19.4 Utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy.

W kategorii spraw dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie gminy można wyróżnić sprawy dotyczące nakazania przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. Sąd w wyroku z 14 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 633/15 podkreślił, iż obowiązek przyłączenia się do istniejącej sieci kanalizacyjnej ustanowiony w ustawie ma charakter bezwzględny. Nie daje ani właścicielowi nieruchomości, ani organowi możliwości odstąpienia od wykonania tego obowiązku, gdy sieć kanalizacyjna istnieje, za wyjątkiem sytuacji, w której zostanie stwierdzone, że nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków.

Kolejną kategorią spraw z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach jest decyzja w sprawie nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej za nieprzekazanie odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych. W wyroku z 2 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2459/15 Sąd wskazał, że przyczyny uzasadniające przekazanie odpadów do instalacji zamiennej nie mogą być ograniczone do zjawiska awarii regionalnej instalacji. Mogą bowiem zajść inne - niezależne od przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości – okoliczności uniemożliwiające przekazanie odpadów do regionalnej instalacji.

19.5 Inne sprawy z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody.

Co do kwestii dopuszczania na podstawie art. 31 § 1 k.p.a. organizacji ekologicznych do udziału w postępowaniu administracyjnym dotyczącym spraw z zakresu ochrony środowiska na prawach strony Sąd zaprezentował pogląd, że określenie „cel statutowy" organizacji społecznej oznacza, iż sprawa, w której organizacja społeczna żąda dopuszczenia jej do udziału w postępowaniu - dotyczy zasadniczych kierunków działalności danej organizacji, zapisanych w statucie lub w innym, pełniącym podobną do statutu funkcję, akcie regulującym wewnętrzny ustrój danej organizacji społecznej.

Kontrolując decyzje organów administracji publicznej o środowiskowych uwarunkowaniach Sąd podkreślał, że decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych

ma charakter związany tzn. organ właściwy do wydania decyzji nie ma swobody działania, a katalog podstaw wydania decyzji negatywnych ma charakter zamknięty. Natomiast właściwym środkiem dowodowym, który ma umożliwić ocenę zagrożeń wynikających z realizacji planowanego przedsięwzięcia, jest raport oddziaływania na środowisko.

Podkreślono, że w aktualnym stanie prawnym brak jest aktów prawnych regulujących możliwość oceny uciążliwości odorowych planowanej inwestycji (wyrok z 13 stycznia 2016 r. sygn. IV SA/Wa 1283/15). Jednocześnie Sąd wskazał, że choć brak jest normatywnych podstaw określających parametry stężeń substancji zapachowych w powietrzu, nie zwalnia to organów z obowiązku analizy w tym zakresie. Podstawę ustaleń powinny stanowić przede wszystkim skala zjawiska oraz możliwy zakres środków służących ograniczeniu uciążliwości (wyrok z 9 sierpnia 2016 r. sygn. IV SA/Wa 726/16 oraz wyrok z 4 maja 2016 r. sygn. IV SA/Wa 387/16).

20. Zagospodarowanie przestrzenne.

20.1 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W tej kategorii spraw dominowała problematyka zakresu władztwa planistycznego gminy oraz dozwolonej ingerencji w prawo własności nieruchomości usytuowanych na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Przekroczenie granic władztwa planistycznego stanowiło przesłankę stwierdzenia nieważności zapisów planu miejscowego, jak również naruszenie zasad i istotne naruszenie trybu uchwalania planu.

Jak zauważył Sąd w wyroku z 16 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 928/15, nie można wykluczyć, że mimo położenia nieruchomości poza obszarem objętym planem, lecz w jego sąsiedztwie, może dojść do naruszenia interesu prawnego właściciela takiej nieruchomości. Wiele zależy od tego, w jakim stopniu ustalenia planu wpływają na sytuację prawną sąsiednich gruntów.

Na uwagę zasługuje wyrok z 20 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2894/15, w którym Sąd stwierdził, że obejście wymogu uzyskania zgody właściwego organu na zmianę przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne w istotny sposób

naruszało tryb sporządzania planu. Podobnie, w wyroku z 9 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 79/16 Sąd dostrzegł naruszenie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 909), polegające na nieuzyskaniu przez radę gminy decyzji wojewody, wyrażającej zgodę na zmianę przeznaczenia działek na cele nieleśne.

W wyroku z 15 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 525/16 Sąd stwierdził, że nieokreślenie podstawowego parametru kształtowania zabudowy, jakim jest maksymalna wysokość zabudowy dla obiektów budowlanych, stanowi o istotnym naruszeniu zasad sporządzania planu miejscowego. W ocenie Sądu, skoro w planie miejscowym dopuszcza się realizację obiektów małej architektury, to rada gminy winna określić gabaryt również tych obiektów budowlanych, w przeciwnym razie uniemożliwia ich realizację.

Warto również zwrócić uwagę na praktykę orzeczniczą stosowania art. 58 § 1 pkt 5a p.p.s.a. I tak, postanowieniem z 4 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3508/15 Sąd odrzucił skargę na uchwałę rady gminy w przedmiocie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z uwagi na brak naruszenia interesu prawnego strony skarżącej. Sąd wskazał, że znaczenie prawne uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego polega na tym, że jest to akt o charakterze wewnętrznym, wszczynający procedurę planistyczną i określający granice obszaru objętego projektem planu. Jest to uchwała intencyjna, która ze swej istoty nie powoduje skutków materialnoprawnych, nie kształtuje sytuacji prawnej podmiotów spoza systemu administracji publicznej, w tym właścicieli nieruchomości na terenie objętym uchwałą. Analogiczne stanowisko zajął Sąd w postanowieniu z 5 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 300/16.

20.2 Lokalizacja inwestycji celu publicznego.

Na uwagę zasługuje pogląd wyrażony w wyroku z 11 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2504/15 w sprawie ze skargi na decyzję w przedmiocie umorzenia postępowania odwoławczego od decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, wydaną w trybie ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1594 ze zm.). W ocenie Sądu, w sprawach dotyczących szczególnych regulacji

prawnych z zakresu prowadzenia inwestycji infrastrukturalnych (tzw. specustaw) konieczne jest – w aspekcie ustalania katalogu stron – ścisłe wykładanie art. 28 k.p.a. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd w wyroku z 18 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 36/16, w którym wskazał, że należy mieć na uwadze charakter decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi i specyfikę postępowania regulowanego ustawą z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 721 ze zm.). Celem tej ustawy było stworzenie ram prawnych umożliwiających przyspieszenie przygotowania inwestycji drogowych, w tym procedury związanej z pozyskiwaniem gruntów objętych zakresem przedsięwzięcia.

20.3 Warunki zabudowy terenu.

W wyroku z 17 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2461/15 stwierdzono, że ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie mają wpływu na decyzję o warunkach zabudowy, gdyż studium nie jest aktem prawa miejscowego. Wymogi określone w decyzji o warunkach zabudowy nie muszą uwzględniać ustaleń obowiązującego studium. Podobnie, w wyroku z 29 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2994/15.

Natomiast w sprawie o sygn. akt IV SA/Wa 454/16, zakończonej wyrokiem z 25 maja 2016 r., istota sporu sprowadzała się do zagadnienia, czy w postępowaniu o wydanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, wszczętym w związku z procedurą legalizacji samowoli budowlanej, należy badać, czy w sprawie zachodzą prawne przesłanki do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Zdaniem Sądu obowiązek zbadania, czy zachodzą prawne przesłanki do wydania takiej decyzji, jest aktualny również w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych, co do których prowadzone jest postępowanie dotyczące legalizacji samowoli budowlanej.

Istotna jest również kwestia możliwości zmiany decyzji ostatecznej o warunkach zabudowy, poruszona przez Sąd w wyroku z 8 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 498/16. Sąd zauważył, że orzecznictwo sądowoadministracyjne w kwestii

dopuszczalności zmiany decyzji o ustaleniu warunków zabudowy nie jest jednolite, niemniej jednak podzielił pogląd, że decyzja o warunkach zabudowy może podlegać zmianie w trybie art. 155 k.p.a. w oznaczonym zakresie i nie ma przeszkód, aby zmienić drugorzędne elementy opisu zabudowy.

W wyroku z 20 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1686/15 utrwalono linię orzeczniczą, że decyzja o warunkach zabudowy precyzuje wymogi, jakie należy spełnić przed uzyskaniem pozwolenia na budowę. Natomiast wszelkie techniczne zagadnienia dotyczące planowanej inwestycji nie są przedmiotem postępowania o ustalenie warunków zabudowy. Organ orzekający w sprawie ustalenia warunków zabudowy nie może wkraczać w kompetencje organu wydającego decyzję o pozwoleniu na budowę, do którego należy ocena, czy projektowany obiekt spełnia warunki określone w Prawie budowlanym i przepisach szczególnych wydanych na jego podstawie.

W wyroku z 9 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3505/15 Sąd wskazał, że decyzja o warunkach zabudowy nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich. Decyzja ta jest pierwszym etapem związanym z procesem inwestycyjnym i stanowi dla inwestora informację, czy na danym terenie planowane zamierzenie może być zrealizowane i na jakich warunkach, tak aby nie doszło do naruszenia istniejącego ładu urbanistycznego i stosownych przepisów. Nie stanowi aktu, który dawałby inwestorowi podstawy do realizacji inwestycji.

W wyroku z 24 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1542/15 Sąd wskazał, że zasada dobrego sąsiedztwa ma służyć zagwarantowaniu ładu przestrzennego, gdyż określa konieczność dostosowania nowej zabudowy do cech i parametrów o charakterze urbanistycznym (zagospodarowanie terenu) oraz architektonicznym (ukształtowanie obiektów) wyznaczonych przez zabudowę zastaną.

Sąd wskazał, że pojęcie „działki sąsiedniej”, o jakim mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012, poz. 647 ze zm.), nie oznacza tylko działki graniczącej bezpośrednio z działką inwestora, lecz pewien obszar tworzący urbanistyczną całość, pozwalającą organowi dokonać jak najlepszej oceny sytuacji faktycznej pod względem możliwości

zrealizowania planowanej inwestycji (wyrok z 13 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2934/15 oraz z 12 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2351/15).

Jak zauważył Sąd w wyroku z 6 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3821/15, również zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego prowadząca do zmiany zagospodarowania terenu, na którym brak jest obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wymaga uwzględnienia zasady dobrego sąsiedztwa. Istota tej zasady odnosi się także do kontynuacji funkcji, rozumianej jako sposób korzystania z obiektu. Dodatkowo, w wyroku z 7 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 576/16 Sąd wskazał, że zasada dobrego sąsiedztwa w aspekcie kontynuacji funkcji obiektów polega na wykluczeniu możliwości wprowadzenia na danym terenie funkcji niezgodnej z funkcją obiektów już istniejących. Przeznaczenie terenu dla pełnienia innej funkcji, niż określona jako podstawowa, jest zasadne jedynie wówczas, gdy służy obsłudze funkcji pierwotnej.

W tym kontekście na uwagę zasługuje również powołany już wyrok z 26 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3528/15, w którym Sąd dostrzegł, że organowi pozostawiono pewien margines swobody w wyznaczaniu granic obszaru analizowanego, ustalając w tym zakresie wyłącznie kryteria minimalne i nie określając kształtu tego obszaru. Takie rozwiązanie legislacyjne może stanowić potencjalne źródło nadużyć poprzez nieuzasadnione rozszerzanie granic obszaru analizowanego.

Z kolei w wyroku z 7 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 576/16 Sąd podkreślił, że obszar analizowany należy wyznaczyć dookoła działki budowlanej objętej wnioskiem w taki sposób, by co do zasady działka ta znalazła się w jego centrum, a wszelkie odstępstwa od tej reguły powinny być uzasadnione i wynikać z konkretnej sytuacji podyktowanej warunkami urbanistycznymi występującymi na danym terenie.

W wyroku z 18 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3428/15 Sąd zauważył, że określenie minimalnej wielkości obszaru analizowanego daje możliwość wyznaczenia go w większym rozmiarze, jeśli jest to uzasadnione okolicznościami konkretnego przypadku, a organ w decyzji o warunkach zabudowy zobowiązany jest precyzyjnie wyjaśnić, dlaczego wyznaczył taki obszar analizowany. Również w wyroku z 17 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 781/16 Sąd podkreślił, że organ

uprawniony jest do zwiększenia granic obszaru analizowanego, ale swoje stanowisko musi szczegółowo uzasadnić. Wyznaczenie obszaru analizowanego bez prawidłowego uzasadnienia przyjętej jego wielkości czyni wadliwą sporządzoną na jego podstawie analizę funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu.

Odnosząc się z kolei do zasady dobrego sąsiedztwa w kontekście interesu inwestora, w wyroku z 25 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 531/16 Sąd wyraził pogląd, że skoro decyzja o warunkach zabudowy stanowi dopiero podstawę do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, to zasadne jest pozostawienie inwestorowi pewnej swobody w określaniu dokładnych parametrów budynku. Sąd przychylił się do poglądów orzecznictwa, które dopuszczają wyznaczenie w decyzji o warunkach zabudowy parametrów (wskaźników) zabudowy w formie tzw. „widełek", czyli w określonych przedziałach wielkości. Sąd stwierdził, że parametry dotyczące warunków i wymagań kształtowania ładu przestrzennego winny być określone w decyzji konkretnymi liczbami lub wartościami „od – do", a nie tylko wartościami maksymalnymi lub minimalnymi.

Jak natomiast wskazał Sąd w wyroku z 23 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 744/16, zasada dobrego sąsiedztwa nie znajduje zastosowania w przypadku lokalizacji inwestycji celu publicznego. W odniesieniu do inwestycji celu publicznego ustawodawca nie wprowadził wymogu ochrony ładu przestrzennego w zakresie kontynuacji funkcji, parametrów, cech i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wyznacznikiem rozstrzygnięcia merytorycznego decyzji o lokalizacji celu publicznego jest tylko zgodność projektowanej inwestycji z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

W omawianej kategorii spraw na uwagę zasługuje również wyrok z 2 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3025/15, w którym Sąd nie podzielił poglądu, że dla oceny, czy działka ma dostęp do drogi publicznej w rozumieniu art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym niezbędne jest, aby droga ta spełniała warunki techniczne określone odrębnymi przepisami. Kwestia zgodności dróg publicznych z przepisami techniczno-budowlanymi nie ma decydującego znaczenia dla oceny dostępu do drogi publicznej w rozumieniu art. 2 pkt 14 ww. ustawy. Nie ma także znaczenia na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy, czy inwestor ma prawnie zagwarantowany sposób korzystania z drogi.

20.4 Uzgodnienia w sprawach z zakresu zagospodarowania przestrzennego.

W wyroku z 3 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3417/15 Sąd stwierdził, że skoro zespół przyrodniczo-krajobrazowy, jako forma ochrony przyrody, co do zasady nie jest wyłączony spod zabudowy, a zakazu zmiany użytkowania ziemi nie można interpretować tak, aby w rzeczywistości taki zakaz był równoznaczny z zakazem zabudowy. Organ uzgadniający ma zatem obowiązek dokonania oceny, czy planowana inwestycja jest możliwa do pogodzenia z celem, dla którego został utworzony zespół przyrodniczo-krajobrazowy, a jeśli nie, do wykazania, że planowana inwestycja naruszy walory krajobrazowe i przyrodnicze.

Na konieczność wykazania wystąpienia konkretnych przesłanek pozwalających na ograniczenie konstytucyjnie chronionego prawa własności, zwrócił uwagę Sąd w wyroku z 20 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3842/15. W orzeczeniu tym Sąd stwierdził, że organ, odmawiając uzgodnienia planowanej inwestycji, swoje stanowisko oparł wyłącznie na hipotetycznym, bo nie popartym rzetelnymi dowodami istnieniu potencjalnej możliwości naruszenia stanu zadrzewienia. Tymczasem potencjalna obawa naruszenia obowiązującego zakazu niszczenia zadrzewień, nie jest wystarczająca do tak znacznego ograniczenia uprawnień właścicielskich w zakresie zabudowy. Wystąpienie naruszenia stanu zadrzewienia powinno być niewątpliwe, a więc konkretne i realne.

W wyroku z 19 lutego 2016 r., sygn. akt IV SA/Wa 3438/15 Sąd podniósł kwestię konieczności oceny przepisów ograniczających prawo własności pod kątem zgodności z konstytucyjną zasadą proporcjonalności. Sąd stwierdził, że wynikający z przepisów prawa miejscowego zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, jakkolwiek odnosi się do różnego rodzaju zbiorników wodnych, to nie przesądza jeszcze o tym, że każdy zbiornik wodny zlokalizowany na obszarze chronionego krajobrazu wyklucza możliwość budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegu tego zbiornika. Sąd podzielił pogląd wyrażony w orzecznictwie, że nie każdy zbiornik wodny podlega ochronie na obszarze chronionego krajobrazu. Podobne stanowisko w odniesieniu do zbiornika wodnego zlokalizowanego na terenie parku krajobrazowego wyraził Sąd w wyroku z 26 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3588/15.

20.5 Opłata planistyczna.

Orzecznictwo w przedmiocie ustalenia jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest jednolite. Przyjmuje się, że organ powinien dokonać oceny sporządzonego operatu, w zakresie prawidłowości zastosowanej metody szacowania, właściwego doboru porównywanych nieruchomości, uwzględnienia w sposób właściwy elementów wpływających na wartość przyjętych do porównania zbytych nieruchomości zarówno sprzed zmiany, jak i po zmianie planu, a następnie przeanalizować, czy stwierdzone okoliczności wyróżniające - mające wpływ na cenę - zostały zniwelowane w drodze zastosowania odpowiednich współczynników (wyroki z 8 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1863/15 i z 16 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 324/16).

W wyroku z 16 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 157/16 Sąd stwierdził, że w przypadku przeniesienia w drodze umowy dożywocia własności nieruchomości, której wartość wzrosła w wyniku uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, analogicznie jak w przypadku nieodpłatnego przeniesienia przez rolnika własności nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego na następcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, przepis art. 36 ust. 4 u.p.z.p. nie ma zastosowania. Celem umowy dożywocia jest dożywotnie zabezpieczenie utrzymania osoby, która przenosi prawo własności nieruchomości na osobę trzecią. Nie jest to więc klasyczna umowa wzajemna, zawarta w celu osiągnięcia zysku ekonomicznego.

W wyroku z 13 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3249/15 Sąd przyjął, że nie ma podstaw prawnych do ustalenia opłaty z tytułu wzrostu nieruchomości, jeżeli w wyniku umowy zbycia żadna ze stron nie osiągnęła przysporzenia majątkowego. Taka sytuacja ma miejsce wówczas, gdy przedmiotem umowy zamiany są nieruchomości podlegające ustaleniom tego samego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o podobnej powierzchni i przeznaczeniu, położone w bliskiej odległości od siebie, których wartość w umowie została ustalona w takiej samej wysokości.

21. Cudzoziemcy.

21.1 Ochrona cudzoziemca, w tym nadawanie statusu uchodźcy, azyl, zezwolenie na pobyt tolerowany i ochrona czasowa.

W wyroku z 7 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2044/15 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał, że podstawę rozstrzygnięcia w sprawie stanowił art. 40 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP (Dz. U. z 2012 r., poz. 680 ze zm., dalej u.u.c.o.). Sąd wskazał, że wniosek jest niedopuszczalny, gdy po otrzymaniu decyzji ostatecznej o odmowie nadania statusu uchodźcy wnioskodawca złożył nowy wniosek oparty na tych samych podstawach. Przy czym istotne znaczenie ma kwestia zakresu tego nowego postępowania, co wiąże się z tożsamością stosowanych przepisów prawa. Przy ponownym wniosku obligatoryjnej ocenie organu podlegają również te okoliczności, które pozwalają objąć cudzoziemca ochroną uzupełniająca (art. 15 u.u.c.o.). Z tego punktu widzenia, aby umorzyć toczące się postępowanie konieczne jest wykazanie nie tylko tożsamości podstaw wniosku, lecz także tożsamości sytuacji w kraju pochodzenia cudzoziemca. W wyroku z 17 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3293/15 Sąd stwierdził, że dokonywana na tym wstępnym etapie postępowania ocena podstaw złożonego ponownie wniosku z uwagi na treść art. 40 u.u.c.o. może być ograniczona wyłącznie do ustalenia czy złożone wnioski dowodowe wskazują istnienie okoliczności innych niż te, które podlegały już ocenie we wcześniejszym postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy, albo mogą podważyć negatywne ustalenia tam poczynione.

W wyroku z 13 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2786/15 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie odniósł się do przesłanek wznowienia postępowania i zauważył, że skarżący, żądając wznowienia postępowania, wskazywał brak możliwości wniesienia środków odwoławczych. Nie wiedział o wydaniu decyzji z uwagi na przebywanie w zakładzie karnym. Sąd wyjaśnił, że samo osadzenie cudzoziemca w zakładzie karnym w toku postępowania nie wyłącza obowiązku, wynikającego z art. 41 § 1 k.p.a. oraz skutków zakreślonych w § 2 wskazanego

artykułu k.p.a., wobec art. 4 u.u.c.o. Może mieć to tylko znaczenie o ile skarżący wykaże, że w okresie osadzenia w zakładzie karnym nie miał on możliwości komunikowania się, w tym także wysyłania korespondencji do urzędów.

W kwestii zagadnienia relokacji wewnętrznej Sąd w wyroku z 20 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1313/15 podkreślił, że z art.18 ust.2 u.u.c.o. wynika w sposób wyraźny, że możliwości skorzystania przez cudzoziemca z relokacji wewnętrznej nie można wywodzić automatycznie z ogólnych ustaleń, odnoszących się do sytuacji panującej w kraju pochodzenia cudzoziemca. Ocena realności znalezienia przez cudzoziemca bezpiecznego schronienia w innej części kraju jego pochodzenia, co do zasady wolnej od tych bezpośrednich zagrożeń, musi bowiem uwzględniać jego osobiste uwarunkowania. Podobnie wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 12 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3433/15, z 8 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2598/15, z 11 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2608/14, z 28 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 355/16.

21.2 Wizy, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, na osiedlenie się, wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W wyroku z 13 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3012/15 Sąd powoływał się na obowiązującą zarówno na gruncie prawa polskiego (np. art. 18 Konstytucji RP), jak i międzynarodowego zasadę ochrony rodziny. Sąd wskazał, że interes małoletniego, nie może być pominięty w sprawie wydania zezwolenia na pobyt stały. Podobnie, zasada ochrony rodziny została zaakcentowana w wyroku z 22 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2987/15. Sąd podkreślił, że organy administracji publicznej oceniając istnienie więzi rodzinnych w sprawie odmowy przedłużenia zezwolenia na pobyt czasowy w skomplikowanych sytuacjach rodzinnych, nie mogą bezwzględnie wymagać od małżonków stałego wspólnego zamieszkiwania, albowiem pozostaje to w sprzeczności z zasadą proporcjonalności, zakładającą wyważenie różnych wartości oraz sprzecznych obowiązków i interesów stron oraz osób trzecich. Podobne stanowisko zawarto w wyroku z 13 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 871/16.

Jak z kolei wynika z wyroku z 3 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 441/15 przepis art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1650 ze zm.) dalej u.o.c. nakłada obowiązek ustalenia celu zawarcia związku małżeńskiego, a pozostawia poza zakresem badania przez organ okoliczności dalszych, dotyczących trwałości tego związku i zmian w nim zachodzących. Z tego względu poza zakresem jego stosowania pozostaje kwestia, czy cudzoziemiec trwa w tym nieudanym związku ze względu na możliwość wydalenia z terytorium RP, czy też związek uległ rozpadowi. Sąd orzekł tak również w wyroku z 11 października 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1421/16.

W wyroku z 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 164/16 wydanym w sprawie odmowy przedłużenia zezwolenia na pobyt czasowy, Sąd wskazał, że żądanie przez skarżącą przywrócenia terminu w sytuacji, gdy wniosek o zezwolenie nie został złożony w obecności jej małoletniej córki należało potraktować przede wszystkim jako żądanie umożliwienia jej uzupełnienia braku osobistego stawiennictwa w urzędzie i przy tej okazji – złożenia odcisków linii papilarnych. Powołał art. 105 ust. 4, art. 99 ust. 1 pkt 11 u.o.c. i podkreślił, że skoro w świetle przywołanych przepisów prawnych dopuszczalne jest przywrócenie terminu do osobistego stawiennictwa małoletniego wnioskodawcy w związku ze złożeniem wniosku o zezwolenie, to tym samym należałoby uznać za dopuszczalne przywrócenie terminu do złożenia przez wnioskodawcę odcisków linii papilarnych.

21.3 Świadczenia udzielane cudzoziemcom.

W wyroku z 18 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3583/15 w sprawie wniosku o wypłatę świadczenia pieniężnego Sąd wskazał, że doręczenie decyzji w trybie art. 26 u.o.c. poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń jest możliwe, ale tylko w sytuacji gdy mamy do czynienia z wnioskodawcą ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy, którego miejscem zamieszkania jest ośrodek dla cudzoziemców.

W ocenie Sądu wyrażonej w wyroku z 16 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3645/15 w sprawie pomocy społecznej udzielanej cudzoziemcom, z regulacji art. 91 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz.

1362 ze zm.) wynika, że każdy cudzoziemiec, który łącznie: 1) uzyskał jeden z tytułów do przebywania w Polsce, wymienionych w art. 91 ust. 1 ustawy, 2) w terminie 60 dni od dnia uzyskania tego tytułu wniósł o przyznanie pomocy społecznej, winien taką pomoc otrzymać. Wywodzenie istnienia przeszkody do przyznania przedmiotowej pomocy, mającej polegać na tym, że cudzoziemiec jest członkiem rodziny, która przed urodzeniem się tego cudzoziemca, korzystała już z takiej pomocy, nie znajduje żadnego oparcia w przepisach ustawy o pomocy społecznej (zob. wyrok z 14 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 797/16).

21.4 Nabycie nieruchomości przez cudzoziemca.

W wyroku z 8 września 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1247/16 Sąd wyjaśnił, że ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. z 2012 r. poz. 803 ze zm.) nakazuje uwzględniać konieczność poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, przeciwdziałać nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych oraz zapewniać prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. W sytuacji gdy cudzoziemiec ubiega się o zgodę na nabycie nieruchomości stanowiącej tereny przeznaczone w planie miejscowym pod pola uprawne, łąki i pastwiska, a jednocześnie cel nabycia nie pozostaje w jakimkolwiek związku z prowadzeniem na tych gruntach działalności rolniczej, czy też zachowaniem rolniczego charakteru tych gruntów, wyrażenie sprzeciwu jest jak najbardziej uzasadnione.

Sąd w wyroku z 7 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 963/16 podniósł, że ustawodawca przewidział możliwość nabywania przez cudzoziemców nieruchomości rolnych i nie wskazał, że mogą być one nabywane wyłącznie w celu prowadzenia działalności rolniczej. Minister winien w stanie faktycznym objętym skargą rozważyć, czy przeniesienie własności konkretnej nieruchomości rolnej nie jest sprzeczne z powierzoną mu ochroną gruntów przeznaczonych na cele rolne albo z kształtowaniem ustroju rolnego państwa, a nie odstępować od zgłaszania sprzeciwu jedynie i wyłącznie w tych wypadkach, gdy cudzoziemiec „zapewnia racjonalną gospodarkę rolną”.

22. Gospodarka wodna.

22.1 Pozwolenie wodnoprawne i budownictwo wodne.

Krąg stron postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego określa art. 127 ust. 7 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.), który w postępowaniu wodnoprawnym wyłącza zastosowanie art. 28 k.p.a. (wyrok z 22 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3010/15). Jedną z nich jest właściciel powierzchni ziemi położonej w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych (pkt 7 ppkt 5). Jeżeli skarżący był stroną postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, ma legitymację do wszczęcia postępowania o jego cofnięcie (wyrok z 20 września 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 639/16).

W art. 125 pkt 2 ustawy Prawo wodne wyrażono ogólną zasadę, że pozwolenie wodnoprawne nie może naruszać ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Organ wydający pozwolenie wodnoprawne ma więc prawny obowiązek zbadania zgodności pozwolenia wodnoprawnego z ustaleniami planu (wyrok z 26 stycznia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 2817/15).

22.2 Przywrócenie stosunków wodnych na gruncie lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom.

W świetle art. 29 ustawy Prawo wodne sam stan oddziaływania na nieruchomości sąsiednie poprzez spływ wody z nieruchomości nie uzasadnia jeszcze zastosowania art. 29 ust. 3 tej ustawy. Konieczne jest ustalenie, czy właściciel gruntu dokonał zmiany stanu wody na gruncie oraz czy wpływa ona szkodliwie na grunty sąsiednie (wyrok z 6 września 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 524/16 i wyrok z 21 czerwca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 798/16). W celu ustalenia powyższej okoliczności co do zasady niezbędne jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Wymagane są bowiem wiadomości specjalne z zakresu hydrologii, gospodarki wodnej i melioracji wodnych oraz ewentualnie przeprowadzenie analiz, badań, pomiarów lub obliczeń. Oględziny nieruchomości czy zeznania świadków nie posiadających

fachowej wiedzy w odnośnym zakresie z reguły nie mogą być wystarczające dla obiektywnej oceny, czy doszło do zmiany stanu wody na gruncie ze szkodą dla gruntów sąsiednich (wyrok z 6 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3767/15).

Odpływ wód spowodowany naturalnym ukształtowaniem terenu występuje na gruntach o różnej wysokości (z wyżej położonych gruntów na niższe). Odpływ taki z punktu widzenia obowiązków wynikających z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne powinien być rozważany jedynie ze względu na szkody, jakie powstają przez wprowadzenie sztucznych zmian w ukształtowaniu powierzchni gruntu, wpływającej na zatrzymanie, zahamowanie, przyspieszenie albo zmianę kierunku odpływu. Właściciel gruntu niżej położonego zobowiązany jest do znoszenia naturalnego odpływu z gruntu położonego wyżej. Nie może, osłaniając własny grunt przed zalewem, wstrzymywać odpływu wody z gruntu położonego wyżej, ze szkodą dla jego właściciela lub innych sąsiadów (wyrok z 19 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3219/15).

W wyroku z 4 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 151/16 Sąd stwierdził, że nie ma w ustawie Prawo wodne przepisów o przedawnieniu roszczenia o przywrócenie stosunków wodnych. W ustawie tej nie ma też odesłania do stosowania terminów przedawnienia z Kodeksu cywilnego.

23. Geodezja i kartografia.

23.1 Ewidencja gruntów i budynków.

Prowadzenie ewidencji i związane z tym czynności nie mogą być instrumentem dla rozstrzygania spornych stanów na gruncie, gdy chodzi o przebieg granic (czy położenie punktów granicznych). Służy temu wyłącznie instytucja rozgraniczania nieruchomości - art. 29-34 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r., poz. 520 ze zm.). Uwaga ta dotyczy też czynności w ramach modernizacji ewidencji. Nie może ona stanowić instrumentu konkurencyjnego do rozgraniczania nieruchomości (wyrok z 13 lipca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 1193/16).

Udział właściciela gruntu w czynności materialno-technicznej, której przedmiotem jest wprowadzenie zmiany w ewidencji gruntów i budynków jest jego

uprawnieniem wynikającym z podmiotowego prawa własności. Nie jest zatem dopuszczalna literalna wykładnia § 49 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (t.j. Dz. U. z 2015., poz. 542), wyłączająca obowiązek poinformowania właściciela gruntu o dokonanej przez organ z urzędu, w ramach aktualizacji ewidencji, zmianie danych lub oznaczeń dotyczących jego nieruchomości (wyrok z 15 marca 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3622/15).

23.2 Wywłaszczenia i zwrot nieruchomości.

W tej kategorii spraw odnotować należy orzeczenie z 17 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 364/16, w którym kwestią kluczową dla rozstrzygnięcia sprawy było zagadnienie podmiotu zobowiązanego do wypłaty odszkodowania za nieruchomość wywłaszczoną pod rozbudowę drogi wojewódzkiej na odcinku położonym w granicach miasta na prawach powiatu. W wyroku tym Sąd przyjął, że art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2031 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu drogowego (Dz. U. Nr 267, poz. 2251 ze zm.) stanowi *lex specialis* wobec ogólnej regulacji art. 132 ust. 5 ustawy z dnia 2 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 ze zm.). Powołany przepis art. 22 ust. 1 w powiązaniu z art. 3 ust. 3 ustawy o finansowaniu infrastruktury transportu drogowego prowadzi do wniosku, że koszty odszkodowań za nieruchomości przeznaczone pod rozbudowę drogi wojewódzkiej, ale zlokalizowanej na terenie miasta na prawach powiatu, pokrywane są z budżetu tego miasta, a nie z budżetu województwa. Przyjęta w tym wyroku wykładnia koresponduje z zasadą, że odszkodowanie za wywłaszczenie płaci ten, kto jest beneficjentem wywłaszczenia.

Na uwagę zasługuje także wyrok z 25 lutego 2016 r. sygn. akt IV SA/Wa 3066/15, w którym Sąd wyraził pogląd, że jeżeli postępowanie o stwierdzenie nieważności decyzji prowadzi się po kilkudziesięciu latach od jej wydania, to niezachowanie kompletnych akt wywłaszczeniowych po tylu latach nie może prowadzić do domniemania, że dokument, którego nie udało się odnaleźć, nie istniał, zwłaszcza gdy fakt dokonania wymaganej przez prawo czynności wynika z innych

dokumentów archiwalnych. Konieczna jest wówczas kompleksowa ocena materiału dowodowego i wnioskowanie pośrednie w oparciu o te dowody w sprawie, które udało się zgromadzić.

W tej kategorii spraw odnotować należy również wyrok z 1 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SAB/Wa 459/15, w którym Sąd wywodził, że suma pieniężna przewidziana w art. 149 § 2 p.p.s.a. pełni funkcję rekompensacyjną (nie może mieć wymiaru symbolicznego) oraz prewencyjną (musi być w dostatecznym stopniu dotkliwa).

W wyroku z 13 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SAB/Wa 457/15 Sąd stwierdził, że jeżeli w skardze zaskarżono formalnie bezczynność postępowania, ale całościowa analiza skargi i akt sprawy prowadzi do wniosku, że zamiarem strony było w istocie zaskarżenie przewlekłego prowadzenia postępowania, wówczas przedmiotem rozpoznania powinna być przewlekłość a nie bezczynność, gdyż o rzeczywistym przedmiocie zaskarżenia decyduje całościowa analiza skargi i akt sprawy, a nie terminologia użyta w skardze.

24. Działalność gospodarcza.

24.1 Gry losowe i zakłady wzajemne – cofnięcie zezwolenia na prowadzenie gier decyzją nieostateczną.

W wyroku z 19 lipca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3300/15, Sąd uznał, że cofnięcie zezwolenia decyzją nieostateczną nie eliminowało z obrotu prawnego ostatecznej decyzji, którą stronie udzielono zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie urządzania gier na automatach o niskich wygranych. Skoro tak, to spółka nie została pozbawiona możliwości realizacji uprawnień wynikających z tych zezwoleń aż do dnia, gdy cofnięcie zezwoleń stało się ostateczne.

Zdaniem Sądu błędne jest stanowisko organów orzekających, które uznały, że decyzja cofająca zezwolenie wydana przez Dyrektora IC (działającego jako organ pierwszej instancji), mimo braku cechy ostateczności podlegała wykonaniu od momentu jej doręczenia spółce. Uzasadnienia prawnego dla takiego stanowiska organ odwoławczy upatrywał w brzmieniu art. 239a O.p.

Sąd podkreślił, że decyzja o cofnięciu zezwolenia nie była decyzją ostateczną, tym samym nie eliminowała (definitywnie) z obrotu prawnego decyzji, na podstawie której udzielono stronie skarżącej tego zezwolenia z uwagi na fakt, że wydanie decyzji nieostatecznej nie skutkowało tym, że przestał istnieć ukształtowany udzielonym zezwoleniem stosunek administracyjnoprawny.

24.2 Opinie techniczne wydane w przedmiocie automatu nie mogą mieć charakteru rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego.

W wyroku z 24 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3433/15, Sąd oddalając skargę wskazał, że po pierwsze: sprawozdanie jednostki badającej nie było warunkiem bezwzględnie koniecznym do wydania rozstrzygnięcia w trybie art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 612 ze zm. dalej u.g.h.)., tj. do rozstrzygania zagadnienia prawnego, czy gra jest grą na automacie; po drugie sprawozdanie takie mogło być oceniane przez organ administracji tak jak każdy specjalistyczny dowód zebrany w sprawie, nierozstrzygający zagadnienia prawnego.

W ocenie Sądu w postępowaniu wszczętym z urzędu w trybie art. 2 ust. 6 u.g.h. organ może de facto, jednie prosić stronę o udostępnienie automatu do gry do badań przez upoważnioną jednostkę badającą. Ustawa o grach hazardowych nie zawiera jakichkolwiek regulacji, które umożliwiałby organowi nakazanie Stronie pod rygorem jakiejkolwiek sankcji udostępnienie takiego urządzenia do badań.

24.3 Rozstrzygnięcie o charakterze gier w rozumieniu przepisów ustawy o grach hazardowych.

W wyroku z 18 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3333/15 Sąd oddalając skargę wskazał, że przedsięwzięcie prowadzone przez stronę skarżącą odpowiadało cechom urządzania gier, a nie realizacji umowy terminowych operacji finansowych. Wskazywały na to wygląd i konstrukcja urządzenia, sposób obsługi urządzenia przez osoby z niego korzystające, stosowana w urządzeniu terminologia, sposób rozliczania pomiędzy organizatorem przedsięwzięcia a wynajmującym lokal, a także z osobami korzystającymi z urządzenia.

We wskazanym wyroku Sąd uznał, że strona skarżąca nie ma racji, albowiem inne są cechy gier na automatach, gdzie główna funkcja umów gry polega na dostarczaniu jej uczestnikom rozrywki, a organizatorom korzyści (dochodu z wpłat do automatu), a inne instrumentów finansowych, które w sensie konstrukcyjnym oparte są na konstrukcjach umów stosowanych w obrocie gospodarczym.

25. Zobowiązania podatkowe.

25.1 Podatek akcyzowy - orzeczenie o solidarnej odpowiedzialności za zaległości podatkowe w opłacie paliwowej.

W wyroku z 23 marca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 4177/15 Sąd oddalając skargę zwrócił uwagę na fakt, że członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności za zaległości podatkowe poprzez wykazanie, iż we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe albo, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło bez jego winy. Nadto przesłanką egzoneracyjną jest również wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Tymczasem, co zaznaczył Sąd, w okresie pełnienia funkcji członków zarządu przez skarżących nie zgłoszono wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, nie wszczęto też postępowania układowego, pomimo że istniały ku temu przesłanki. Zatem, co podkreślono, skarżący nie wykazali przesłanek uwalniających ich od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki.

25.2 Stwierdzenie powstania obowiązku podatkowego w podatku akcyzowym od energii elektrycznej.

W wyroku z 17 czerwca 2016r. sygn. akt V SA/Wa 467/16, Sąd uchylając decyzje organów obu instancji, stwierdził brak podstaw, by uznać, że określony aktem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.), protokół z kontroli korzysta w postępowaniu podatkowym ze szczególnej, niepodważonej mocy

dowodowej, o której mowa w art. 194 O.p. Sąd podkreślił, iż przedsiębiorstwu energetycznemu nie można przypisać charakteru „organu władzy publicznej" ani też „innej jednostki" w rozumieniu art. 194 § 2 O.p., zaś ani rachunek, ani nota obciążeniowa za szacunkową ilość nielegalnie pobranej energii, wystawione przez dostawcę, nie mają charakteru władczego rozstrzygnięcia administracyjnego. Stosunek pomiędzy dostawcą a nabywcą energii ma charakter cywilnoprawny i w przypadku sporu prawnego między tymi podmiotami konieczne jest rozstrzygnięcie właściwego sądu.

W omawianej sprawie spór ten został rozstrzygnięty przez sąd rejonowy na korzyść skarżącej, ponieważ ustalono, że nie istnieje wierzytelność pieniężna pozwanego dostawcy energii elektrycznej wobec Skarżącej (tj. opłata za nielegalne pobieranie energii, określona w nocie obciążeniowej). Tym samym upadła podstawa do wymierzenia skarżącej podatku akcyzowego od nielegalnie pobranej energii elektrycznej.

26. Cła.

26.1 Zwrot należności celnych - odmowa wypłaty odsetek od zwracanych należności celnych.

W wyroku z 29 września 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 1170/16, Sąd uznał, że przepis art. 67 ust. 1 ustawy z 19 marca 2004 r. Prawo celne (Dz. U. z 2015 r., poz. 858 ze zm.), jako wyjątek od reguły niezwracania odsetek od zapłaconych należności, należy wykładać ściśle, tak jak każde wyjątki od określonych reguł. Wykładając natomiast ten przepis ściśle nie można odnosić świadomości błędu do innej daty niż data przyjęcia zgłoszenia celnego.

Sąd zauważył również, że w dacie przyjęcia zgłoszenia celnego organy celne nie popełniły żadnego błędu, gdyż po pierwsze przyjęły deklarację samej strony skarżącej (strona dokonała samodzielnie klasyfikacji urządzenia do danego kodu CN), a po drugie i najważniejsze w dacie zgłoszenia celnego obowiązujące przepisy nie pozwalały na zaklasyfikowanie spornego urządzenia do innego kodu niż wskazała to strona w zgłoszeniu celnym. Strona i organ celny zastosowali się w tym względzie jedynie do obowiązujących przepisów prawa.

26.2 Weryfikacja zgłoszeń celnych co do wartości celnej towaru, pochodzenia, klasyfikacji taryfowej, wymiar należności celnych.

W wyroku z 18 stycznia 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 930/15, Sąd uznał, że każda ze stron postępowania wskazuje na inne cechy i właściwości urządzenia (dekodera), zatem w ocenie Sadu odpowiednie zaklasyfikowanie do kodu TARIC winno zostać wykazane opinią biegłego specjalizującego się w tego typu urządzeniach. Na podstawie akt sprawy, w ocenie Sądu brak jest możliwości przyznania przez sąd racji jednej ze stron, gdyż stanowiska tych stron w zakresie właściwości urządzenia są ze sobą skrajnie sprzeczne. Trzeba bowiem podkreślić, że ustalenia w zakresie właściwości urządzeń nie wchodzą w zakres wykładni czy też stosowania prawa, a odnoszą się do stanu faktycznego, który w niniejszej sprawie nie został w pełni ustalony.

27. Finanse publiczne.

27.1 Dotacje oraz subwencje z budżetu państwa, w tym dla jednostek samorządu terytorialnego – koszty remontu jako wydatki kwalifikowane.

W wyroku z 22 września 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 1390/16, Sąd uchylając zaskarżone rozstrzygnięcie uznał za niezasadne twierdzenie organu, że koszty remontu rzeźb ogrodowych, studni i ogrodzenia są niekwalifikowalne. Wszystkie te rzeczy są integralną częścią budynku znajdującego się w rejestrze zabytków, a to oznacza, że wskazanych przez Skarżącą kosztów ich remontu nie można uznać za niekwalifikowalne.

27.2 Ustalenie kwoty dotacji przypadającej do zwrotu.

W wyroku z 11 stycznia 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 2211/15, Sąd oddalając skargę uznał, że poprzez zmianę wielkości kwoty środków własnych skarżącego została naruszona zasada proporcjonalności kosztów przyznanej dotacji z budżetu

państwa w stosunku do wykazanych w rozliczeniu końcowym środków finansowych własnych. W konsekwencji powyższych ustaleń prawidłowo zdaniem Sądu, organy uznały, że skarżący rozliczył dotację w ramach umowy dotacyjnej niezgodnie z warunkami tej umowy. Kwotę tą organ prawidłowo zaklasyfikował zatem w wydanym rozstrzygnięciu jako przypadek wskazany w art. 169 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.), tj. dotację pobraną w nadmiernej wysokości.

27.3 Zwrot do budżetu państwa części dotacji celowej, związanej z budową i remontem dróg.

W wyroku z 16 września 2016r. sygn. akt V SA/Wa 4160/15, Sąd nie zgodził się z dokonaną przez organ oceną i wskazał, że umowa nie nakładała obowiązku wydatkowania całości kwoty w roku kalendarzowym, a odnosiła się w tym zakresie jedynie do przyznanej dotacji. W ocenie Sądu dotacja została wydatkowana zgodnie z umową, a środki z niej uzyskane zostały przekazane na realizację zadania do końca 2013 r. Zatem należy stwierdzić, iż Gmina wykorzystała prawidłowo przyznaną dotację. Okoliczność, iż zapłata należności z tytułu realizacji dokonanych robót – w części pochodzącej ze środków własnych gminy – nastąpiła dopiero w następnym roku kalendarzowym, nie ma w przypadku niniejszej sprawy wpływu na prawidłowość wydania przyznanej dotacji. Sąd wyjaśnił, że skoro zaplanowanie określonej kwoty wydatków w budżecie gminy na realizację zadania objętego umową nie stanowi podstawy zobowiązań Gminy wobec osób trzecich oraz roszczeń osób trzecich wobec gminy, to tym bardziej na ten fakt nie może powoływać się organ wydając decyzję i de facto zgłaszając roszczenie wobec Gminy.

27.4 Przyznanie dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego.

W wyroku z 14 października 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3977/15, Sąd stwierdził, że zapis w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 5 listopada 2010r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę na finansowanie działalności statutowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 90 i 1941), że wysokość dotacji ustalana jest zgodnie ze współczynnikiem

kosztochłonności badań ogłoszonego w formie komunikatu do Biuletynu Informacji Publicznej oznacza, że doszło do przekroczenia w rozporządzeniu wykonawczym delegacji ustawowej z art. 19 ust. 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 roku o zasadach finansowania nauki (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1620).

Sąd podkreślił, że skoro ustawodawca w art. 19 ust. 7 ustawy o zasadach finansowania nauki wskazał, że przy określaniu kryteriów i trybu przyznawania dotacji należy stosować rozporządzenie Ministra właściwego do spraw nauki, określające sposób ustalania wysokości dotacji albo rozliczania środków finansowych na te cele, to niedopuszczalne było odesłanie do kryterium współczynnika kosztochłonności ogłaszanego w formie komunikatu w Biuletynie Informacji Publicznej, a dodatkowo określonego w załączniku do komunikatu. Taki sposób konstrukcji oznacza bowiem, że regulacja zawarta w załączniku nr 2 do komunikatu wykraczała poza regulację ustawową, a zatem załącznik nr 2 do rozporządzenia wykonawczego, obowiązujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji oraz decyzji ją poprzedzającej, pozostaje w sprzeczności z ustawą o zasadach finansowania nauki, a co za tym idzie nie powinien być stosowany. Sąd podkreślił, że ustawodawca w art. 19 ustawy o zasadach finansowania nauki, upoważnił Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, do określenia kryteriów i trybu przyznawania albo rozliczania środków finansowych na naukę na finansowanie działalności statutowej. Użyte przez ustawodawcę sformułowanie kryteriów i trybu oraz rozliczania oznacza, że w rozporządzeniu, a nie w jakimkolwiek innym akcie niższej rangi, organ upoważniony (czyli wskazany) w art. 19 ustawy o zasadach finansowania nauki, zobowiązany był między innymi do określenia przesłanek, od spełnienia których uzależnione będzie przyznanie pomocy.

W rozpoznawanej sprawie rozporządzenie Ministra odesłało do komunikatu ogłoszonego w Biuletynie Informacji Publicznej, ten zaś odesłał dalej do załącznika do komunikatu. Sąd przypomniał, że zarówno komunikat, jak i załącznik do komunikatu, nie są aktami prawnymi obowiązującymi, bowiem nie zostały wymienione w art. 87 ust. 1 Konstytucji RP. Podkreślił, że rozporządzenie winno określać kryteria, tryb przyznawania oraz rozliczania środków na naukę na finansowanie działalności statutowej, z mocy upoważnienia ustawowego mającego swe źródło w art. 92 Konstytucji RP.

27.5 Sprawy budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Termin wejścia w życie uchwały w przedmiocie udzielania i rozliczania dotacji.

W wyroku z 17 maja 2016 r. sygn. akt. V SA/Wa 845/16, Sąd stwierdził, iż przedmiot uregulowania objęty Uchwałą, tj. udzielanie i rozliczanie dotacji dla szkół i przedszkoli, nie uzasadniał skrócenia czternastodniowego terminu do wejścia aktu w życie, jak też brak było podstaw do przyjęcia, że w sprawie zachodzi ważny interes państwa, który uzasadniałby natychmiastowe wejście w życie przedmiotowej uchwały, a już na pewno nie jej wejście z datą wsteczną. Zdaniem Sądu ust. 2 art. 4 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych nie ma zastosowania do aktów prawa miejscowego, ponieważ ze swej istoty akty te mają charakter lokalny i wydawane są w interesie lokalnym. Zatem ważny interes państwa, o jakim mowa w tym przepisie nie może stanowić przesłanki, która uzasadniałaby wprowadzanie uchwały z dniem ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

27.6 Odmowa umorzenia należności i rozłożenia na raty kary pieniężnej za naruszenie przepisów ustawy o drogach publicznych.

W wyroku z 17 czerwca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3430/15, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję i wskazał, że organ orzekający w sprawie nieprawidłowo zastosował przepisy art. 55, 56 ust. 1 i art. 57 ustawy o finansach publicznych, które dotyczą wyłącznie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny. Kierując się treścią art. 67 u.f.p., Sąd opowiedział się za koniecznością stosowania w sprawach udzielania ulg w spłacie należności publicznoprawnych (odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub umorzenia) przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z art. 67a § 1 O.p. organ winien rozważyć, czy za zastosowaniem ulgi w postaci umorzenia należności publicznoprawnych przemawia ważny interes strony lub interes publiczny.

Sąd uznał, że zaskarżona decyzja nie mieściła się w sferze swobodnego uznania, lecz nosiła cechy dowolności, a ustawodawca wprowadził możliwość umorzenia należności publicznoprawnych i tylko przesłanki określone w stosownych

przepisach mogą być podstawą do zastosowania ulgi bądź nie. Oczywistym jest, że umorzenie jest ulgą dla zobowiązanego, ale jeśli zachodzą przesłanki pozwalające na umorzenie, to trudno jest mówić o „premiowaniu strony". Interes publiczny nie powinien być rozumiany jako sprzeczny z indywidualnym interesem obywatela.

27.7 Egzekucja należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej.

W wyroku z 7 kwietnia 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 2950/15, Sąd stwierdził, że wraz ze złożeniem broni w depozycie policyjnym, pomiędzy organem przyjmującym broń do depozytu a deponującym powstaje stosunek administracyjnoprawny, regulowany ustawą z 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576 ze zm.). W przypadku zdeponowania broni z powodu utraty uprawnień do jej posiadania i niewyrażenia zgody na jej zniszczenie podstawą prawną depozytu staje się art. 22 ust. 3 ustawy o broni. Po upływie roku bezpłatnego deponowania broni organ przyjmujący ją do depozytu ma obowiązek naliczać opłatę i podejmować działania celem jej pobrania. Natomiast zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy koszty związane z deponowaniem broni i amunicji ponosi osoba, która utraciła prawo do jej posiadania, deponująca ją w trybie określonym w art. 22 ust. 3 tej ustawy.

28.Sprawy z zakresu subwencji unijnych,funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych.

28.1 Płatności obszarowe.

W wyroku z 25 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3809/15 Sąd uznał, iż skarżący liczący w chwili przyznania płatności rolnośrodowiskowej dwa lata nie mógł posiadać działek rolnych w rozumieniu § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy" objętego

Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2009 r. Nr 33 poz. 262). W konsekwencji powyższego, zdaniem Sądu, nie mógł także prowadzić działalności rolniczej w rozumieniu art. 2 lit. c rozporządzenia nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. (Dz. U. UE L. 2009.30.16), a więc m in; utrzymywać grunty w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, jak i realizować 5 – letnie zobowiązanie rolnośrodowiskowe.

Sąd podkreślił, iż przejęcie przez małoletniego posiadania gruntów rolnych objętych wnioskiem złożonym w trybie § 23 rozporządzenia rolnośrodowiskowego, jak i przejęcie zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego do tych gruntów przez jego ojca nie mogło być prawnie skuteczne. Z akt sprawy wynika, że małoletni miał przejąć posiadanie gruntów w wyniku umowy dzierżawy zawartej pomiędzy nim, a jego ojcem. Umowę tą podpisał dwukrotnie ojciec małoletniego (jako dzierżawca i wydzierżawiający), a to oznacza iż jest ona nieważna z mocy prawa, albowiem nie jest źródłem wyłącznie bezpłatnego przysporzenia (zob. art 98 § 2 pkt 2 k.r.i.o). Powyższe oznacza że na mocy w/w umowy nie mogło dojść także do przejęcia przez małoletniego zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez jego ojca (i to niezależnie od jego wieku).

Zatem w ocenie Sądu brak jest możliwości nabycia statusu rolnika w rozumieniu Rozporządzenia Rady Unii Europejskiej nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. przez osobę małoletnią.

W wyroku z dnia 10 października 2016 r. sygn. akt VIII SA/Wa 58/16 Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej i poprzedzającej ją decyzji w przedmiocie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania na 2008 rok. Beneficjentem w tej sprawie, a więc podmiotem uprawnionym do przyznania płatności ONW na rok 2008, była spółka cywilna. Wprawdzie spółka cywilna nie posiada osobowości prawnej, ale zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 maja 2012 r., sygnatura I GPS 2/12, przysługuje jej jako grupie osób związanych umową spółki cywilnej status producenta rolnego w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji

wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76 ze zm.). Na gruncie tej regulacji spółka cywilna, jako jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, została uznana za odrębny podmiot – producenta rolnego. W ten sposób spółka cywilna [...] stała się adresatem decyzji z [...] maja 2009 r. przyznającej jej płatność ONW na 2008 r., a następnie adresatem zaskarżonej i poprzedzającej ją decyzji w przedmiocie ustalenia nienależnie pobranego świadczenia. Sąd wskazał, iż jak wynika ze złożonego do akt sprawy przez pełnomocnika organu postanowienia Sądu Rejonowego dla [...] w W., [...] Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych, w dniu [...] czerwca 2015 r. w sprawie [...] ogłoszona została upadłość R. M. jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, obejmującej likwidację majątku dłużnika. Powyższa okoliczność ma istotny wpływ na byt spółki cywilnej, bowiem jak wynika z treści art. 874 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, spółka ulega rozwiązaniu z dniem ogłoszenia upadłości wspólnika. Jest to zdarzenie powodujące rozwiązanie spółki ex lege i nie wymaga dokonywania w tym celu przez wspólników żadnych czynności. W związku z tym w dacie [...] czerwca 2015 r. spółka cywilna [...] utraciła również swój byt prawny jako producent rolny. Ponadto Kierownik Biura decyzją z dnia [...] maja 2014 r. Nr [...] anulował numer identyfikacyjny [...], o nadaniu którego zaświadczono dokumentem nr [...] z dnia [...] czerwca 2008 r. i jednocześnie odmówił wpisu do ewidencji producentów i nadania numeru identyfikacyjnego dla spółki cywilnej [...]. Decyzja ta z dniem jej doręczenia [...] czerwca 2014 r. stała się ostateczna. Nie ulega zatem wątpliwości, że w dacie wydania zaskarżonej oraz poprzedzającej ją decyzji w obrocie prawnym nie było takiego podmiotu jak spółka cywilna [...], która jest adresatem obu kontrolowanych w postępowaniu sądowym decyzji. Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie, z uwagi na sposób rozwiązania spółki (upadłość jednego ze wspólników), w postępowaniu administracyjnym ma zastosowanie art. 144 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 233 ze zm.). Użyte w art. 144 ust. 1 Prawo upadłościowe wyrażenie, że postępowania (w tym administracyjne) dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu oznacza, iż upadły, będąc stroną w znaczeniu materialnym, pozbawiony jest legitymacji formalnej do występowania

w tych postępowaniach. W konsekwencji Sąd stwierdził, że zaskarżona i poprzedzająca ją decyzja zostały skierowane do podmiotu niebędącego stroną w sprawie, co stanowi przesłankę stwierdzenia nieważności tych decyzji na podstawie art. 156 § 1 punkt 4 k.p.a.

28.2 Zalesianie gruntów rolnych – odmowa wszczęcia postępowania w sprawie wniosku o wypłatę pomocy na zalesianie gruntów rolnych .

W wyroku z 11 sierpnia 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 4463/15**,** Sąd uchylając zaskarżone postanowienie oraz postanowienie organu pierwszej instancji podniósł, iż uchybienie przez Skarżącego terminowi do złożenia wniosku o wypłatę płatności na zalesienie, nie uprawniało organów do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie. Coroczny wniosek o wypłatę płatności jest konsekwencją przyznanej już wcześniej beneficjentowi pomocy na podstawie decyzji w sprawie przyznania płatności na zalesianie, która wypłacana jest następnie w ratach, po uprzednim złożeniu wniosku o wypłatę. Termin określony w § 10 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesienie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. nr 187, poz. 1929 ze zm.) jest terminem instrukcyjnym, mającym na celu zmotywowanie producenta rolnego do składania wniosków o wypłatę płatności w kolejnych latach po jej przyznaniu. Jego przekroczenie nie może więc skutkować dla strony negatywnymi konsekwencjami w sferze jej materialnoprawnych uprawnień. Nie może w szczególności prowadzić do wygaśnięcia uprawnienia do wypłaty przyznanej wcześniej płatności.

Na gruncie niniejszej sprawy Sąd zaakcentował różnicę pomiędzy wnioskiem o przyznanie płatności a wnioskiem o wypłatę premii, która ma wpływ na charakter terminów z § 6 ust. 3 oraz § 10 ust. 5 rozporządzenia z 2004 r. Termin określony w § 6 ust. 3 dotyczy złożenia wniosku o przyznanie płatności na zalesienie. Natomiast § 10 ust. 5 reguluje inną kwestię, gdyż dotyczy wyłącznie terminu wypłaty premii, o których mowa w § 10 ust. 4 rozporządzenia z 2004 r. w kolejnych latach po przyznaniu pierwszej płatności. O ile więc pierwszy z wymienionych terminów, jako dotyczący treści i powstania prawa do przyznania płatności, należy uznać za

materialny, o tyle charakteru takiego nie ma już termin z § 10 ust. 5 rozporządzenia z 2004 r., który związany jest z uruchomieniem procedury wypłaty środków z przyznanej wcześniej beneficjentowi pomocy. Dokonując wykładni tego ostatniego przepisu należy uwzględnić charakter przedmiotowych płatności, stanowiących ekwiwalent pieniężny za wieloletnie zobowiązanie producenta, co oznacza konieczność zagwarantowania takiej pomocy na wieloletni okres i pewności jej otrzymywania przy spełnieniu warunków przewidzianych prawem.

28.3 Przyznanie pomocy finansowej na wspieranie grup producentów rolnych w zmniejszonej wysokości .

W wyroku z 21 stycznia 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3612/15 Sąd uznał, że z treści § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych" objętej Programem Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 (Dz. U. Nr 81, poz. 550 ze zm.) nie wynika zakaz zbywania produktów przez grupę na rzecz innego podmiotu (osoby prawnej) utworzonego przez niektórych członków obecnej Grupy.

Sąd wyjaśnił, że z treści wskazanego przepisu wynika tylko, że wysokość udzielanej pomocy finansowej dla grupy producentów rolnych jest ustalana na podstawie rocznych przychodów netto sprzedaży produktów tej grupy, jeżeli zostały wytworzone w gospodarstwach członków grupy oraz sprzedane odbiorcom, którzy nie są członkami tej grupy. Wcześniejsze utworzenie nabywcy produktów grupy (przed zawiązaniem Grupy), przez także (ale nie tylko) niektórych członków grupy nie może być utożsamiane z przynależnością takiego nabywcy do grupy producenckiej, jeżeli prowadzi on samodzielną działalność gospodarczą.

W ocenie sądu, przyjęcie szerokiego rozumienia członka grupy producenckiej i objęcie tym pojęciem także odrębnych podmiotów prawnych, byłoby sprzeczne z konstytucyjną zasadą swobody działalności gospodarczej, bo ograniczałoby tę swobodę w zawieraniu umów handlowych. Oczywiście ograniczenie tej swobody może mieć miejsce, ale musi wynikać z ustawy, a nie być konsekwencją wykładni prawa, zwłaszcza rozporządzenia.

28.4 Zobowiązanie do zwrotu dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej - brak uzasadnienia dla żądania konkretyzowania podwykonawców na etapie składania ofert.

W wyroku z 4 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 282/16, Sąd zauważył, że zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.) w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. W związku z tym brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do żądania od wykonawców szczegółowych informacji i dokumentów związanych zarówno z samym podwykonawcą (np. wykaz wykonanych robót), jak również odnoszących się do stosunków prawnych łączących wykonawcę z podwykonawcą.

Sąd wyjaśnił, że brzmienie tego przepisu w żaden sposób nie uzasadnia żądania konkretyzowania podwykonawców na etapie składania ofert poprzez podanie ich nazw, adresów, czy doświadczenia. Podstawa prawna takiego żądania także nie znajduje się w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z 7 kwietnia 2004 r. w sprawie rodzaju dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz. U., Nr 71, poz. 645).

Co więcej, mimo zmiany przepisów (ustawa z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2013 poz. 1473), która ma zastosowanie do nowych postępowań, obecnie obowiązujący art. 36, art. 36a i 36b również nie zezwala na żądanie od wykonawcy takich jak strona zawarła w SIWZ informacji i dokumentów.

28.5 Zobowiązanie do zwrotu dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej – ocena spełnienia warunków kwalifikowalności.

W wyroku z 28 października 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 4200/15, Sąd oddalając skargę uznał, że każdy wydatek, nawet ten przewidziany w budżecie projektu, musi zostać oceniony z punktu widzenia spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w Wytycznych. Rozstrzygające znaczenie dla

zakwalifikowania przedmiotu jako gadżetu – co miało miejsce w przedmiotowej sprawie - będącego materiałem promocyjno-informacyjnym w danym projekcie posiada jego faktyczne przeznaczenie. W analizowanym przypadku sporne gadżety miały co do zasady wartość upominkową, przez co ich zakup nie realizował celu promocyjno-informacyjnego zgodnie z zatwierdzonym budżetem projektu.

28.6 Odmowa przyznania pomocy finansowej ze środków unijnych.

W wyroku z 28 października 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 2608/16, Sąd stwierdził, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Sąd nie podzielił stanowiska organów, zgodnie z którym organizująca konkurs Instytucja Pośrednicząca, która w myśl art. 41 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146) określa regulamin konkursu, mogła swobodnie wprowadzić do tego regulaminu kryterium w postaci granicznego terminu kwalifikowalności wydatków, a więc w istocie granicznego terminu zakończenia realizacji projektów.

Zdaniem Sądu, sporne kryterium zakończenia realizacji projektów nie spełnia wymogu zatwierdzenia przez komitet monitorujący. Nie ulega również wątpliwości, że nie było podstaw do ustanowienia granicznej daty zakończenia realizacji projektów powołując się na kryterium zgodności projektu z regulaminem konkursu. Trzeba bowiem zauważyć, że za pomocą takich otwartych postanowień regulaminu konkursu formułujących kryteria wyboru projektów dochodzi do ograniczenia przypisanej komitetowi monitorującemu kontroli kryteriów wyboru projektów, jako że komitet monitorujący zatwierdza przedstawione mu kryteria wyboru projektów, nie zaś treść regulaminu konkursu zawierającego ewentualne zmiany lub modyfikacje tych kryteriów.

28.7 Błędne ustalenia co do istnienia nieprawidłowości nakazujących odmowę przyznania płatności ze środków unijnych.

W wyroku z 14 czerwca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3343/15 Sąd zauważył, że nieprawidłowe było ustalenie organu, że na datę orzekania skarżący posiadał status podmiotu, wobec którego prowadzone jest postępowanie upadłościowe.

Według treści art. 54 lit. d rozporządzenia Komisji (WE) nr. 498/2007 z 26 marca 2007 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr. 1198/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz.U. UE L. nr. 120 str. 1 ze zm., dalej rozporządzenie Komisji (WE) nr. 498/2007) nieprawidłowością na użytek dofinansowań jest: „upadłość": postępowanie upadłościowe określone w art. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000.

W ocenie Sądu wymagania przepisów unijnych w zakresie „nieprawidłowości" nie są tak daleko idące, jak zinterpretował to organ. Podkreślono, że wyraźne regulacje prawne co do zakończenia postępowania upadłościowego i co do otwarcia postępowania upadłościowego przewidują konieczność orzekania przez sąd upadłościowy w tej sprawie. Nie może zatem organ podważać prawomocnego orzeczenia sądowego w kwestii zakończenia postępowania upadłościowego skarżącego. Nie może też organ wywodzić z treści wówczas istniejącego przepisu art. 297, że w jego świetle trwało postępowanie upadłościowe skarżącego w rozumieniu przepisów unijnych (zbiorowego postępowania obejmującego całkowite lub częściowe zajęcie majątku oraz powołanie zarządcy z odniesieniem się do treści załącznika A do rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000). Ponadto podkreślono, że z treści tego przepisu wynika, iż sąd stwierdza wykonanie układu, a nie jak wnioskuje organ, kończy postępowanie upadłościowe.

28.8 Odmowa przyznania pomocy finansowej ze środków unijnych - każdy członek gospodarstwa rolnego jest beneficjentem programu.

W wyroku z 7 czerwca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3337/15, Sąd stwierdził, że z art. 53 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 z 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW) (Dz. UE L 277 z dnia 21.10.2005, str. 7,

ze zm.) wynika, iż beneficjentem w działaniu „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej" jest członek gospodarstwa rolnego w danym gospodarstwie rolnym. Przepis ten jest spójny z zapisami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, ponieważ wynika z niego, że beneficjentem jest każdy członek gospodarstwa rolnego w danym gospodarstwie rolnym, a nie tylko osoba, z którą bezpośrednio podpisana została umowa przyznania pomocy. Oznacza to, iż skarżąca będąc współwłaścicielką gospodarstwa rolnego i prowadząc je wspólnie z mężem jest członkiem gospodarstwa rolnego w danym gospodarstwie rolnym, a tym samym jest beneficjentem w rozumieniu art. 53 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Dlatego skarżąca wskazując na zamiar podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej i ubiegając się o pomoc w kwocie 100.000 zł. w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” zmierzałaby do obejścia § 4 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 stanowiącego, iż pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu wynosi maksymalnie 100.000 zł. na jednego beneficjenta – jeżeli beneficjent realizuje wyłącznie operacje lub operacje niedotyczące wytwarzania biogazu rolniczego lub energii elektrycznej z biogazu rolniczego, co oznaczałoby, iż przekroczy maksymalny limit przyznania pomocy. Sąd zwrócił uwagę, że mimo samodzielnego zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej przez skarżącą, składniki majątkowe małżonków, w tym te związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez jej męża, pozostają we współwłasności łącznej. Wynika to z istoty wspólności ustawowej małżeńskiej regulowanej przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz przepisami kodeksu cywilnego. Pomoc uzyskana przez współmałżonka była też pomocą uzyskaną przez skarżącą. W związku z powyższym, nie jest możliwe udzielenie przez ARiMR dofinansowania dla skarżącej w kwocie 100.000 zł. z uwagi na fakt, iż skarżąca występowałaby dwukrotnie w pozycji biorcy pomocy, tj. raz wchodząc w prawa beneficjenta pośrednio, jako strona czynności prawnej, która odnosi korzyść pozostając we wspólności majątkowej małżeńskiej, na podstawie umowy podpisanej wraz z mężem, a drugi raz bezpośrednio jako beneficjent Programu w związku z ewentualną umową przyznania pomocy.

28.9 Odmowa uznania wystąpienia kategorii siły wyższej i wyjątkowych okoliczności w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”.

W wyroku z 3 czerwca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3359/15, Sąd stwierdził, że ocena, czy przyczyny nieuzupełnienia przez beneficjenta wykształcenia w wyznaczonym terminie stanowią kategorię siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, powinna być dokonana w toku postępowania w sprawie zwrotu pomocy, którego ramy wyznacza § 20 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2014 poz. 201 ze zm.).

Sąd podkreślił, że organ nie był uprawniony do rozstrzygania tej kwestii w postępowaniu odrębnym, niejako wydzielonym z postępowania w przedmiocie zwrotu pomocy. Decyzja wydana po przeprowadzeniu tego „wydzielonego postępowania” jest więc decyzją bez podstawy prawnej w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 1 k.p.a.

28.10 Wypłata pomocy finansowej w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w krajowym systemie jakości żywności.

W wyroku z 16 listopada 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 4667/15, Sąd uznał za nieuprawnione żądanie organów, by uczestniczący w krajowym systemie jakości żywności producent roślin legitymował się certyfikatem poświadczającym stosowanie integrowanej produkcji roślin - ważnym zarówno w chwili składania wniosku o płatność za dany okres pomocy, jak i na datę wydawania decyzji w tym przedmiocie. Obowiązek taki nie wynika ani z ustawy z 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2013, poz. 455 ze zm.), ani z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 22 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Uczestnictwo rolników

w systemach jakości żywności" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1162 ze zm.) dalej: rozporządzenie.

Dokonując interpretacji art. 57 ust. 4 ww. ustawy oraz § 9 ust. 1 i 4, § 9 ust. 5 pkt 3 oraz § 3 pkt 4 ppkt a rozporządzenia, Sąd stwierdził, iż ważność certyfikatu odnosi się do okresu, za jaki przyznawana jest pomoc. Zatem jeśli wnioskujący o pomoc składa wniosek odnoszący się do danego roku, to winien legitymować się certyfikatem potwierdzającym, że w tym roku wyprodukował produkty, co do których potwierdzono certyfikatem stosowanie integrowanej produkcji. W ocenie Sądu certyfikat poświadczający stosowanie integrowanej produkcji roślin jest niezbędny do zbycia roślin w danym okresie produkcyjnym, zaś jego funkcja w odniesieniu do realizacji wypłaty pomocy z rozporządzenia ma tylko funkcje informacyjne i potwierdzające sam fakt wyprodukowania żywności w sposób uprawniający do otrzymania pomocy. Jeśli więc producent otrzymał certyfikat, to w danym roku jest uprawniony do występowania z wnioskiem o przyznanie pomocy w ramach rozporządzenia.

28.11 Negatywna ocena wniosku o dofinansowanie projektu.

W wyroku z 28 lipca 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 1643/16 Sąd oddalając skargę podzielił stanowisko organu, zgodnie z którym wniosek skarżącej fundacji podlegał odrzuceniu na etapie oceny formalnej jako niespełniający kryteriów dostępu nr 3, nr 4 i nr 5. Wprowadzenie kryterium nr 3 wynikało z konieczności zapewnienia minimalnych wymagań jakościowych określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. Przedmiotowe kryterium nie zostało spełnione z uwagi na brak we wniosku o dofinansowanie informacji, by podmioty realizujące szkolenia dla uczestników projektu były wpisane do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Natomiast w odniesieniu do kryterium nr 4, Sąd zgodził się z ustaleniem organu, iż skarżąca nie zaplanowała stypendiów szkoleniowych dla uczestników projektu, wymaganych regulaminem konkursu oraz Wytycznymi. W ramach kryterium dostępu nr 5, zdaniem Sądu, organ trafnie dostrzegł, że skarżąca

w swoim wniosku nie wskazała w sposób prawidłowy jakiego rodzaju szkolenia zamierza prowadzić w ramach projektu z punktu widzenia ich wyniku, tj. czy będą to szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji czy też kwalifikacji. Sąd zaakceptował w tym zakresie ocenę organu, iż skarżąca przyjęła błędne założenie, że wszystkie szkolenia objęte wnioskiem prowadzić będą do uzyskania kwalifikacji (żadne nie będzie prowadzić do nabycia kompetencji).

Zdaniem Sądu stwierdzone braki wniosku skarżącej - w zakresie oceny wypełnienia kryteriów dostępu nr 3, nr 4 i nr 5 - miały charakter znaczący i nie podlegały - jak chciała tego skarżąca - uzupełnieniu w trybie art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, ponieważ skutkowałoby to istotną modyfikacją wniosku.

29. Interpretacje podatkowe - akcyza.

Na uwagę zasługuje wyrok oddalający skargę w sprawie o sygn. akt V SA/Wa 4502/15.

Spółka złożyła wniosek o udzielenie interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie podatku akcyzowego w zakresie zwolnienia od podatku nabywanego oleju napędowego. Spółka wskazała, że zamierza dokonać zakupu oleju napędowego w zwolnieniu akcyzowym z przeznaczeniem do agregatów prądotwórczych znajdujących się na pływających barkach bez napędu i zadała pytanie, czy istnieje możliwość zakupu oleju napędowego w zwolnieniu akcyzowym.

Sąd wskazał na treść art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku akcyzowym, zgodnie z którym, zwalnia się od akcyzy ze względu na przeznaczenie wyroby akcyzowe używane do celów żeglugi, włączając rejsy rybackie, wyroby energetyczne – w przypadkach, o których mowa w ust. 3, jeżeli są spełnione warunki, o których mowa w ust. 5-13 tego artykułu. W ocenie Sądu, kluczowym dla zrozumienia tego przepisu jest zatem sformułowanie „używane do celów żeglugi”, albowiem tylko wyroby akcyzowe, które zostaną użyte do celów żeglugi podlegają zwolnieniu wskazanemu w tym przepisie. Przepis art. 32 ust. 1 pkt 2 u.p.a. odwołuje się do pojęcia "celów

żeglugi", który stanowi element implementacji Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz. Urz. UE z dnia 31.10.2003, L 283/51) w zakresie przewidzianych nią w ramach harmonizacji na obszarze wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej zwolnień od akcyzy wyrobów energetycznych. W ocenie Sądu, organy podatkowe prawidłowo zinterpretowały, powołując się na wyrok TSUE o sygn. C-505/10, że system napędowy zapewniający samodzielność przy przemieszczaniu się statku stanowi właściwość techniczną niezbędną do wykonywania żeglugi. Zgodnie więc z tą wykładnią, Trybunał wskazał, że w pojęciu „żegluga" w rozumieniu art. 8 ust. 1 lit. c akapit pierwszy dyrektywy 92/81, nie mieści się zużycie olejów mineralnych niezwiązane z przemieszczaniem się statku i nie może podlegać zwolnieniu z podatku akcyzowego. W konsekwencji Sąd stwierdził, iż zużycie oleju napędowego przez barki nie jest związane z ich przemieszczaniem, a tym samym nie może być uznane za cel żeglugowy i nie może korzystać ze zwolnienia od podatku akcyzowego ze względu na przeznaczenie.

Wart odnotowania jest także wyrok oddalający skargę w sprawie o sygn. akt V SA/Wa 3500/15.

Spółka złożyła wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej dotyczącej opodatkowania akcyzą i oznaczania znakami akcyzy w odniesieniu do masy aromatyzowanej przeznaczonej m.in. do kominków i fajek wodnych. Wnioskodawca zamierza importować do Polski lub nabywać wewnątrzwspólnotowo produkty będące masą aromatyzowaną, która składa się z trzciny cukrowej, melasy, naturalnych aromatów fruktozy, gliceryny (glikolu propylenowego), kawałków owoców i/lub kwiatów lub innych elementów roślin będących źródłem naturalnych aromatów roślinnych. Masa ta nie zawiera tytoniu ani nikotyny, co zostanie potwierdzone zaświadczeniem wydanym przez producenta masy. Spółka zadała pytanie: Czy produkt opisany we wniosku, który może znaleźć bardzo szerokie zastosowanie, począwszy od możliwości odparowywania w kominkach aromaterapeutycznych w celu uzyskiwania przyjemnego aromatu, poprzez stosowanie jako źródło pary (dymu aromatyzowanego), jak i przez użytkowników fajek wodnych tradycyjnych lub

waporyzerów elektronicznych, w których to przedmiotach podczas ogrzewania dochodzić będzie do odparowania gliceryny i wytworzenia aromatyzowanego dymu (pary glikolowej) należy uznać za wyrób akcyzowy oraz czy jest obowiązek oznaczania tego produktu znakami akcyzy?

Dyrektor Izb Skarbowej w W. uznał, iż importowane do Polski spoza obszaru Unii Europejskiej lub nabywane wewnątrzwspólnotowo przez Wnioskodawcę produkty będące masą aromatyzowaną nie będą wyrobem akcyzowym, a co za tym idzie nie zachodzi obowiązek oznaczania ich znakami akcyzy.

Minister Finansów uznał powyższą interpretację za nieprawidłową i dokonał jej zmiany. Organ stwierdził, że skoro masa aromatyzowana nadaje się bezpośrednio do palenia bez dalszego przetwarzania przemysłowego, to jest tytoniem do palenia w rozumieniu przepisów ustawy i dla celów podatkowych bez znaczenia jest jej inne przeznaczenie niż bezpośrednio do palenia. W konsekwencji jest wyrobem akcyzowym w rozumieniu przepisów ustawy i dla celów podatkowych.

Sąd uznał, iż zawartość tytoniu w masie aromatycznej nie jest kluczowa dla zakwalifikowania wyrobu jako wyrób tytoniowy, ponieważ przepisy art. 98 ustawy o podatku akcyzowym o proporcjach zawartości tytoniu w produkcie milczą. Natomiast decydującą w tym zakresie cechą wyrobu, skutkującą objęciem go podatkiem akcyzowym, będzie możliwość użycia masy aromatycznej do palenia, bez konieczności jej dalszego przetworzenia. W rozpoznawanej sprawie mamy co prawda do czynienia z substancją, która nie zawiera w ogóle tytoniu – co jest bezsporne między stronami – jednakże zdaniem Sądu Minister prawidłowo zaklasyfikował sporną masę aromatyzowaną jako produkt podlegający podatkowi akcyzowemu i znakowaniu znakami akcyzy. Wynika to z treści samego przepisu cyt. art. 98 ust. 8 ustawy, bowiem mowa jest w nim o produktach, które składają się w całości albo w części z substancji innych niż tytoń, lecz poza tym spełniają kryteria ustalone w art. 98 ust. 2, 3 lub 5 u.p.a., a winny być traktowane jako papierosy i tytoń do palenia. O takim też rozumieniu tego przepisu świadczy – zdaniem Sądu – zdanie drugie, z którego wynika, że nie traktuje się jednakże jako wyrobów tytoniowych produktów, które nie zawierają tytoniu i są wykorzystywane wyłącznie w celach medycznych. Tym samym produkt, który w ogóle nie zawiera tytoniu, jednakże jest przeznaczony

bezpośrednio (bez dalszego przetworzenia) do konsumpcji (do palenia, do podgrzania) - i nie jest wykorzystywany wyłącznie do celów medycznych - będzie wyrobem akcyzowym, przy czym bez znaczenia dla klasyfikacji akcyzowej jest wskazany przez producenta (importera) sposób czy miejsce spalania (podgrzania) tego wyrobu.

30. Sprawy dotyczące dróg i transportu drogowego.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 3255/15 Sąd wskazał na okoliczności, w których powstaje obowiązek nałożenia opłaty za zajęcie pasa drogowego.

Zgodnie z art. 28a ust. 1 i 2 ww. ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 460 ze zm.), budowa, przebudowa, remont, utrzymanie i ochrona torowiska tramwajowego umieszczonego w pasie drogowym należy do podmiotu zarządzającego torowiskiem tramwajowym. Podmiot zarządzający torowiskiem tramwajowym, o którym mowa w ust. 1, uzgadnia z zarządcą drogi warunki wykonania robót na terenie tego torowiska (ust. 2). Z regulacji tej wynika, że działania podmiotu zarządzającego torowiskiem tramwajowym, podejmowane na terenie torowiska zlokalizowanego w pasie drogowym, nie będą wymagały uzyskania zezwolenia na zajęcie pasa drogowego, a tym samym nie będą objęte obowiązkiem ponoszenia opłaty, o której mowa w art. 40 ust. 3 ww. ustawy o drogach publicznych. Określone w art. 28a ust. 1 i 2 ustawy działania nie są regulowane procedurą administracyjną, lecz są przedmiotem uzgodnień podmiotu zarządzającego torowiskiem tramwajowym z zarządcą drogi. Inaczej jest w przypadku infrastruktury technicznej, która nie jest związana z umiejscowieniem i lokalizacją torowiska tramwajowego, a przez to nie jest także związana z potrzebami ruchu drogowego. Taka inwestycja wymaga uzyskania zezwolenia na zajęcie pasa drogowego, a tym samym jej zlokalizowanie w pasie drogowym podlega stosownej opłacie. Przyłącze wodociągowe i kanalizacyjne służące ekspedycji kontenerowej na pętli tramwajowej niewątpliwie stanowi urządzenie infrastruktury technicznej, ale nie jest ono związane z potrzebami zarządzania drogami, ani potrzebami ruchu drogowego. Funkcją przyłącza wodociągowego i kanalizacyjnego jest bowiem doprowadzenie wody do obiektu na pętli tramwajowej, który to obiekt jakkolwiek służy pracownikom Spółki,

to jednak nie jest związany z ruchem drogowym. Fakt przynależności obiektu ekspedycji kontenerowej na pętli tramwajowej do Spółki, która świadczy usługi z zakresu przewozu osób, nie przesądza o tym, że sporna infrastruktura techniczna pozostaje w związku z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Obiekt ten jest związany z funkcjonowaniem Spółki w ramach jej statutowej działalności i służy potrzebom samej Spółki. Tym samym doprowadzone do niego przyłącze wodociągowe i kanalizacyjne nie jest związane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego i objęte jest obowiązkiem uzyskania zezwolenia w trybie art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o drogach publicznych, co w konsekwencji generuje również konieczność ponoszenia opłat za taki rodzaj zajęcia pasa drogowego.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 685/16 Sąd zajął się kwestią rozumienia zwrotu „umieszczenie w pasie drogowym reklamy". Zwrot ten jest niezdefiniowany i nieostry. Jego subsumpcja należy do sfery stosowania prawa. Każdy przypadek, w którym w granicach pasa drogowego parkują pojazdy (przyczepy) z umieszczonymi na nich reklamami, musi być rozpatrywany indywidualnie. Wymaga zezwolenia umieszczenie w pasie drogowym przyczepy, na której umieszczona jest reklama, gdy celem umieszczenia jest wyłącznie przekazywanie określonej informacji wizualnej użytkownikom drogi, nie zaś korzystanie z drogi publicznej zgodnie z przeznaczeniem. Nie ma natomiast znaczenia metoda ekspozycji reklamy np. przy wykorzystaniu mogących się przemieszczać obiektów. W analizowanej sprawie obiektem, który został umieszczony w pasie drogowym bez zezwolenia była przyczepa, na której została umieszczona treść reklamowa. Zdaniem Sądu nie ma dającego się racjonalnie uzasadnić powodu, aby reklama, będąca nośnikiem informacji wizualnej i znajdująca się w pasie drogowym w polu widzenia użytkowników drogi, była traktowana odmiennie niż inne nośniki informacji tylko z tego powodu, że znajduje się na bezpłatnym parkingu usytuowanym w tym pasie drogowym. Aby zezwolenie na zajęcie pasa drogowego nie było wymagane, na czas parkowania reklama powinna być zdjęta, zasłonięta lub zdemontowana.

W sprawach związanych z problematyką opłat i kar za przejazd pojazdem nienormatywnym bez zezwolenia kontynuowano dotychczasową linię orzeczniczą Sądu.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1214/16 Sąd podkreślił, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 maja 2015 r. w sprawie wykazu dróg krajowych oraz dróg wojewódzkich, po których mogą poruszać się pojazdy o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi do 10 t oraz wykazu dróg krajowych, po których mogą poruszać się pojazdy o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi do 8 t (Dz. U. z 2015 r. poz. 802) jest zgodne z dyrektywą 96/53/WE. Dyrektywa ta w art. 7 wskazuje, że jej uregulowania nie stanowią przeszkody dla stosowania obowiązujących przepisów drogowych w każdym Państwie Członkowskim i ograniczających ciężar i/lub wymiary pojazdów na niektórych drogach lub obiektach inżynieryjnych - niezależnie od państwa rejestracji lub dopuszczenia do ruchu takich pojazdów. Obejmuje to również możliwość nakładania lokalnych ograniczeń na maksymalne dopuszczalne wymiary i/lub ciężary pojazdów, które mogą być używane w przypadku, gdy infrastruktura nie jest przystosowana do długich i ciężkich pojazdów, w określonych obszarach lub na określonych drogach, takich jak centra miast, małe wioski lub miejsca o szczególnym znaczeniu przyrodniczym. Zatem maksymalny poziom dopuszczalnych wymiarów i obciążeń pojazdów wynikających z ww. dyrektywy nie wyklucza określenia tych parametrów na poziomie niższym.

Odnośnie transportu drogowego i przewozów warto zwrócić uwagę na kwestię przewozu kabotażowego i związanej z nim odpowiedzialności nadawcy za umieszczenie w dokumencie przewozowym informacji wymaganych przy realizacji tego typu przewozu.

W wyroku z 7 stycznia 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 2328/15 Sąd, odnosząc się do kwestii odpowiedzialności nadawcy za umieszczenie w dokumencie przewozowym informacji wymaganych przy przewozie kabotażowym, wskazał, że art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 915 ze zm.), nakłada na nadawcę obowiązek przekazania przewoźnikowi listu przewozowego, zawierającego informacje określone w art. 38 ust. 2 tej ustawy. Informacje te mają umożliwić przewoźnikowi prawidłowe wykonanie przewozu,

dlatego dotyczą m.in. miejsca przeznaczenia przesyłki, nazwy i adresu odbiorcy oraz szczegółowych danych dotyczących przewożonego towaru. Zdaniem Sądu nie można przenosić na nadawcę odpowiedzialności za umieszczenie w dokumencie przewozowym informacji wymaganych przy przewozie kabotażowym, takich jak numer rejestracyjny pojazdu i przyczepy. Niemożliwe do zrealizowania przez nadawcę ładunku jest również umieszczenie na dokumencie przewozowym podpisu przewoźnika. Wskazane braki nie mogą więc świadczyć o odpowiedzialności nadawcy, a tym samym nie mogą znosić odpowiedzialności przewoźnika za powstałe naruszenia na gruncie ustawy o transporcie drogowym, jako że są to dane znane jedynie przewoźnikowi.

W sprawach o sygn. akt VI SA/Wa 201/16 i VI SA/Wa 1280/16 Sąd zawiesił postępowanie sądowoadministracyjne, z uwagi na skierowane do Trybunału Konstytucyjnego RP pytanie prawne: „Czy przepis art. 84 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2012 r. poz. 1137 ze zm.) w zakresie w jakim nakłada na starostę obowiązek cofnięcia diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych bez uwzględnienia okoliczności podmiotowych i przedmiotowych - jest zgodny z art. 65 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)”.

Na podstawie powyższego przepisu starosta posiada kompetencję do cofnięcia diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 83 ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym stwierdzono: 1) przeprowadzenie przez diagnostę badania technicznego niezgodnie z określonym zakresem i sposobem wykonania; 2) wydanie przez diagnostę zaświadczenia albo dokonanie wpisu do dowodu rejestracyjnego pojazdu niezgodnie ze stanem faktycznym lub przepisami. W przypadku cofnięcia diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych, ponowne uprawnienie nie może zostać wydane wcześniej niż po upływie pięciu lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu stała się ostateczna (art. 84 ust. 4 ww. ustawy).

Zdaniem Sądu pytającego przepisy art. 84 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym w związku z treścią art. 84 ust. 4 tej ustawy świadczą o bardzo wysokim,

nadmiernym stopniu dolegliwości tego administracyjnoprawnego środka sankcjonującego, w aspekcie nie tylko cofnięcia uprawnień, ale także w zakresie możliwości ponownego nabycia tychże uprawnień nie wcześniej niż po upływie pięciu lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu uprawnień stała się ostateczna.

31. Sprawy z zakresu działalności gospodarczej.

31.1 Wyrób rozlew i obrót alkoholami.

W sferze dotyczącej zasad sprzedaży napojów alkoholowych zwraca uwagę stanowisko Sądu w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2063/15. Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały Rady Gminy P. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych, między innymi w części określającej sposób mierzenia odległości między miejscami sprzedaży napojów alkoholowych a obiektami chronionymi. Sąd wskazał, że statuowane w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.) uprawnienie rady gminy do ustalania zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania alkoholu, nie przewiduje dla rady zupełnej dowolności. Celem ustalenia zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych jest bowiem szczególna ochrona pewnych miejsc lub obiektów, jak szkoły, przedszkola, miejsca kultu religijnego itp., przed zagrożeniem, jakie może stwarzać alkohol. Tymczasem w zaskarżonej uchwale ustalono, że jeżeli nie jest możliwe zmierzenie odległości w linii prostej pomiędzy punktem sprzedaży alkoholu, a miejscem chronionym, należy ją mierzyć tak jak prowadzą ogólnie przyjęte drogi. Zdaniem Sądu użycie w zaskarżonej uchwale tak niejednoznacznego w swojej treści zwrotu, nie dąży do realizacji celu ustawy, tj. m.in. ograniczania dostępności alkoholu i tworzenia warunków motywujących powstrzymywanie się od spożywania alkoholu. Wręcz przeciwnie, może on stanowić instrument służący omijaniu założeń ustawodawcy pod pozorem działania zgodnego z prawem. Co do zasady uchwała winna określać metodę mierzenia odległości między obiektami chronionymi, a miejscami podawania i miejscami sprzedaży napojów

alkoholowych wzdłuż osi dróg publicznych, bądź krawędzi jezdni dróg publicznych, łączących te miejsca. Ewentualnie, w dalszej kolejności, przewidywać inny weryfikowalny sposób mierzenia tej odległości, jeśli między tymi miejscami nie ma dróg publicznych.

31.2 Ochrona osób i mienia.

Sąd wyrokiem z 17 maja 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 2855/15 uchylił decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych cofającą koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia realizowanych w formie bezpośredniej ochrony fizycznej. W sprawie tej organ koncesyjny przed wydaniem decyzji, którą cofnięto skarżącemu koncesję, wystąpił do właściwego Komendanta Wojewódzkiego Policji o wydanie opinii, na podstawie art. 16 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1432). Komendant Wojewódzki Policji pozytywnie zaopiniował wniosek w sprawie cofnięcia skarżącemu koncesji podkreślając, że nie daje on rękojmi należytego wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej. Komendant Główny Policji, po rozpoznaniu zażalenia skarżącego, utrzymał postanowienie Komendanta Wojewódzkiego Policji w mocy. Jednakże Sąd uchylił zaskarżone postanowienie Komendanta Głównego Policji. Tymczasem Minister Spraw Wewnętrznych, nie czekając na zakończenie postępowania opiniującego, cofnął skarżącemu koncesję. Minister stwierdził, że opinia wydana przez właściwego komendanta wojewódzkiego Policji, nie posiada charakteru wiążącego dla organu koncesyjnego. Sąd administracyjny, uwzględniając skargę, podzielił co prawda stanowisko organu koncesyjnego, że opinia wydawana w trybie art. 16 ustawy o ochronie osób i mienia, nie wiąże organu koncesyjnego i podlega takiej samej ocenie, jak pozostałe dowody, jednak nie zmienia to faktu, że o taką opinię organ koncesyjny musi wystąpić, aby nie narazić się na zarzut istotnego naruszenia przepisów postępowania, w szczególności art. 77 § 1 oraz art. 80 w zw. z art. 107 § 3 k.p.a. Jest ona bowiem niezbędnym elementem stanu faktycznego.

31.3 Inne koncesje i zezwolenia.

W wyroku z 10 czerwca 2016 r. sygn. akt VIII SA/Wa 866/15, Sąd rozważał zasadność podjęcia przez Dyrektora Izby Celnej w W. decyzji w przedmiocie cofnięcia zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego. Stan faktyczny w zakresie istotnym dla sprawy nie był sporny. Skarżąca nie kwestionowała ustaleń, że: w czasie kontroli przeprowadzonej w jej składzie podatkowym znaleziono wyroby akcyzowe znajdujące się poza pomieszczeniami składu podatkowego (w tym w pomieszczeniach biurowych i w domu mieszkalnym obok składu podatkowego), prowadzono produkcję w pomieszczeniach wcześniej niezgłoszonych jako pomieszczenia składu celnego, nie prowadzono wymaganej przepisami ewidencji wyrobów akcyzowych. Spór sprowadzał się w istocie do tego, czy były to nieprawidłowości stanowiące uchybienia, o których mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2010 r. w sprawie zezwoleń na wykonywanie działalności w zakresie podatku akcyzowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 767), które były uchybieniami usuwalnymi. Zdaniem skarżącej w przypadku przepisów podatkowych nie można uznać, że uchybienia mają charakter nieusuwalny i uchybienia te były usuwalne. Organ celny powinien więc wezwać skarżącą do ich usunięcia przed cofnięciem zezwolenia. Sąd przywołując treść art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym podał, że właściwy naczelnik urzędu celnego cofa z urzędu zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego, jeżeli podmiot prowadzący skład podatkowy prowadzi działalność niezgodnie z przepisami prawa podatkowego lub uzyskanym zezwoleniem. Wydane na podstawie delegacji ustawowej (art. 84 ustawy o podatku akcyzowym) przepisy wykonawcze mogą mieć tylko charakter proceduralny, a nie znoszą ani nie łagodzą jednoznacznej określonej w art. 52 ust. 2 ustawy o podatku akcyzowym, sankcji za naruszenie przez podmiot prowadzący skład podatkowy przepisów prawa podatkowego czy warunków zezwolenia. Przepis § 8 rozporządzenia w sprawie zezwoleń na wykonywanie działalności w zakresie podatku akcyzowego nakazuje organom celnym wezwać prowadzącego skład celny do usunięcia uchybień, ale tylko wtedy, gdy charakter stwierdzonych uchybień pozwala na ich usunięcie. Z przepisu tego nie da się nawet wyciągnąć wniosku, że usunięcie

uchybień na wezwanie organu niweczy nakaz cofnięcia zezwolenia wynikający z art. 52 ust. 2 ustawy o podatku akcyzowym. Uchybienia takie, które można usunąć to np. te określone w art. 52 ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym.

Sąd zgodził się z oceną organu odwoławczego, że stwierdzone naruszenia przepisów prawa podatkowego (za takie też należy uważać przepisy rozporządzeń wykonawczych, chociażby dotyczących prowadzenia ewidencji), polegające przede wszystkim na produkowaniu i magazynowaniu papierosów poza pomieszczeniami składu podatkowego, nie są uchybieniami pozwalającymi na ich usunięcie, o jakich mowa w § 8 rozporządzenia w sprawie zezwoleń na wykonywanie działalności w zakresie podatku akcyzowego. Sąd nie zgodził się ze skarżącą, że uchybienia te były nieistotne, wynikające z drobnych zaniedbań pracowników, prowadzonych prac remontowych czy zamierzonych zmian w pomieszczeniach składu podatkowego, których skarżąca nie zdążyła zgłosić we właściwym trybie ze względu na działania prokuratury. Przy takim rozumieniu przepisów, jakie prezentuje skarżąca, dowolne naruszenie przepisów prawa i zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego nie mogłoby stanowić przyczyny cofnięcia zezwolenia, bo wystarczyłoby zaniechanie takich naruszeń po ich stwierdzeniu.

32. Sprawy z zakresu geologii i górnictwa.

Na odnotowanie zasługuje tu sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 497/15, w której Minister Środowiska umorzył postępowanie odwoławcze w sprawie udzielenia koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego z uwagi na brak interesu prawnego po stronie odwołującej. Organ ustalił, że odwołujący nie należy do kręgu podmiotów wymienionych w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2014 r. poz. 613 ze zm.), zatem nie przysługiwał mu przymiot strony postępowania koncesyjnego.

Sąd zawiesił postępowanie sądowoadministracyjne do czasu rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny skargi konstytucyjnej (SK 19/15) o zbadanie zgodności przepisu art. 41 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1, a także w zw. z art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP. Według autora skargi

treść art. 41 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze narusza konstytucyjne prawo do sądu i jest otwarcie niezgodna z generalnie obowiązującą definicją strony postępowania podaną w art. 28 k.p.a., a ograniczenie podmiotowe wynikające z kwestionowanego przepisu wymierzone jest wprost w konstytucyjne gwarancje ochrony własności indywidualnej (art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP).

Dotychczasowe orzecznictwo sądów administracyjnych stoi na stanowisku, że krąg stron postępowania koncesyjnego zawężony jest wyłącznie do podmiotów wymienionych w art. 41 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (lex specialis), co wyłącza zastosowanie przepisu ogólnego, tj. art. 28 k.p.a.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2224/15 Sąd uznał za błędne stanowisko Ministra Środowiska jakoby zatwierdzenie dodatku do dokumentacji geologicznej złoża oznaczało automatyczną zmianę macierzystej dokumentacji geologicznej w wersji ustalonej poprzednim dodatkiem, a w konsekwencji zmianę ostatecznej decyzji zatwierdzającej poprzedni dodatek, co mogłoby zdaniem organu nastąpić tylko w szczególnym trybie zmiany decyzji ostatecznej, tj. przewidzianym w art. 155 k.p.a. W ocenie Sądu wykładnia literalna przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze, w tym art. 88-89 i art. 93 tej ustawy oraz przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny (Dz. U. nr 291, poz. 1712 ze zm.), w szczególności § 8 ust. 4, nie wskazuje na tego rodzaju skutek prawny. W świetle tych przepisów dodatek ten dokumentuje zmiany do dokumentacji geologicznej złoża, dokonuje rozliczenia zasobów złoża kopalin oraz objaśnia stwierdzone różnice w wielkości dokumentowanych zasobów, w związku z czym decyzja wydana w trybie art. 93 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze oznacza jedynie zatwierdzenie powyższego stanu przez właściwy organ administracji. Jako akt indywidualny, stanowi zatem aktualizację informacji zawartej w dokumentacji geologicznej na temat danego złoża i nie ingeruje w treść decyzji zatwierdzających poprzednie dodatki, a zwłaszcza nie ma wpływu na ich ważność.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1867/15 cofnięto koncesję na wydobywanie kruszywa z uwagi na trwałe zaprzestanie przez koncesjonariusza wykonywania działalności objętej tą koncesją. Powodem zaprzestania prowadzenia koncesyjnej działalności był fakt podziału majątku, w tym podziału objętej koncesją działki.

Zdaniem Sądu okoliczność toczącego się postępowania sądowego w sprawie podziału nieruchomości wskazanej w koncesji nie stanowi zagadnienia wstępnego w rozumieniu art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. w sprawie cofnięcia koncesji z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności nią objętej. Związek przyczyno-skutkowy pomiędzy wynikiem postępowania prowadzonego przez sąd powszechny, a rozstrzygnięciem organu w przedmiocie cofnięcia koncesji nie istnieje. Organ nie był zatem zobowiązany zawiesić toczącego się postępowania w przedmiocie cofnięcia koncesji z uwagi na toczące się postępowanie o podział działki objętej koncesją.

33. Sprawy z zakresu energetyki.

W sprawach o sygn. akt VI SA/Wa 2073 - 2078/15 oraz VI SA/Wa 136/16 Sąd rozstrzygnął, że oddział spółki akcyjnej nie może zostać wpisany w zezwoleniu na wykonywanie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jako podmiot uprawniony, gdyż podmiotem tym może być wyłącznie spółka akcyjna. Oddział nie jest osobą prawną posiadającą własną podmiotowość rejestrową w rozumieniu art. 519^1 § 3 k.p.c., tylko wyodrębnioną jednostką organizacyjną spółki. Dla oddziału nie można zatem wywieść żadnych uprawnień procesowych z treści art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz. U. 2014 r., poz. 1512 ze zm.), ani z treści art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.), jak również z zapisów statutu czy regulaminu spółki. Wyodrębnienie organizacyjne oraz samodzielność oddziału względem działalności spółki jako przedsiębiorcy, nie nadaje temu oddziałowi samodzielnej podmiotowości w postępowaniu administracyjnym tak, aby mógł on występować w tym postępowaniu jako jego strona. Postępowanie administracyjne i wydanie decyzji administracyjnej, czego wymaga art. 5 ust. 7a ustawy Prawo atomowe, może nastąpić wyłącznie ze wskazaniem spółki akcyjnej jako strony tego postępowania i adresata decyzji.

34. Sprawy dotyczące uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć.

W grupie tych spraw, w części odnoszącej się do adwokatów, radców prawnych i notariuszy (odpowiednio też aplikantów) generalnie odnotowano zmniejszenie wpływu skarg, w tym na uchwały Komisji Egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości do spraw odwołań od wyników egzaminu radcowskiego, adwokackiego i notarialnego. Zmniejszył się też wpływ skarg na decyzje Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie ustalenia wyniku egzaminu konkursowego na aplikacje: adwokacką, radcowską i notarialną, wpisu na listę adwokatów, radców prawnych, skreślenia z listy adwokatów, radców prawnych oraz skreślenia z listy aplikantów radcowskich i adwokackich. Wzrosła natomiast liczba spraw ze skarg izb notarialnych na decyzje Ministra Sprawiedliwości o powołaniu na stanowisko notariusza i wyznaczeniu siedziby kancelarii notarialnej.

Analiza rozstrzygnięć podjętych w wymienionych sprawach wskazuje na wypracowaną w ramach Sądu jednolitość orzecznictwa. Jednakże w sprawach dotyczących skarg na decyzje w przedmiocie powołania na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii notarialnej, w odniesieniu do uchwał samorządu notariuszy, w minionym roku wyłonił się nowy aspekt przedmiotowy. W przypadku pozytywnej opinii właściwej miejscowo izby notarialnej co do osoby i negatywnej opinii co do wyznaczenia siedziby kancelarii na obszarze działania tej izby - Sąd podzielał stanowisko Ministra Sprawiedliwości, że w świetle brzmienia art. 10 § 1-3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 164 ze zm.), do kompetencji tego organu należy zarówno dobór kandydatów do zawodu notariusza, jak i wyznaczanie siedzib kancelarii powoływanych przez niego notariuszy. Przepis art. 10 § 3 ww. ustawy, pozwala na odmowę powołania na stanowisko notariusza tylko wtedy, gdy nie zostały spełnione przez wnioskodawcę wymogi ustawowe, o których mowa w art. 11-13 tego aktu. Natomiast nie dopuszcza sytuacji, aby lokalizacja kancelarii notarialnej mogła być podstawą decyzji odmownej w tym przedmiocie, jeżeli spełnione zostaną przesłanki podmiotowe. W jednej bowiem decyzji rozstrzyga się kwestię powołania na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby jego

kancelarii, co wynika z art. 10 § 1 i 3 w związku z art. 13 ustawy Prawo o notariacie. Minister Sprawiedliwości, wydając decyzję administracyjną w trybie art. 10 ww. ustawy, ma obowiązek zasięgnięcia opinii właściwej izby notarialnej. Jednakże opinia ta podlega ocenie Ministra, jak każdy inny dowód w sprawie. Organ samorządu notarialnego wyraża jedynie swoje stanowisko w formie opinii w trybie art. 106 k.p.a. Natomiast do kompetencji Ministra należy wydanie decyzji o powołaniu bądź odmowie powołania na stanowisko notariusza.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2586/15 ze skargi Izby Notarialnej na decyzję Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie powołania na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii notarialnej, Sąd podzielając stanowisko decyzji organu odnośnie lokalizacji kancelarii notarialnej, wywiódł z interesu społecznego, że popyt na usługi notarialne winien być zaspokajany w coraz szerszym zakresie, zaś każda nowa kancelaria zwiększa dostępność do usług notarialnych. Z przepisów ustawy Prawo o notariacie nie wynika, aby podstawą do utworzenia w danej miejscowości kolejnej kancelarii notarialnej był wzrost ilości aktów notarialnych sporządzanych w dotychczas funkcjonujących kancelariach. Przepisy nie przewidują też zapewnienia rentowności kancelarii nowopowołanego notariusza, czy uchronienia kancelarii już istniejących przed konkurencją ze strony innych notariuszy, jako warunku utworzenia kolejnej kancelarii. Liczba notariuszy i sporządzanych przez nich aktów jest jedynie wskazówką określającą lokalne potrzeby w zakresie tworzenia kancelarii notarialnych. Okoliczności te nie mogą jednak stanowić podstawy do odmowy wyznaczenia siedziby zgodnie z wnioskiem kandydata, jeżeli ten spełnia warunki ustawowe do powołania go na stanowisko notariusza.

W ramach spraw dotyczących notariuszy i aplikantów notarialnych na uwagę zasługuje również wyrok w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 170/16 oddalający skargę na uchwałę Krajowej Rady Notarialnej w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na wykonywanie przez notariusza dodatkowego zajęcia. Sąd podzielił stanowisko samorządu notariuszy, że pełnienie funkcji członka rad nadzorczych w spółkach prawa handlowego, a także w spółkach Skarbu Państwa, objęte jest zakazem przewidzianym art. 19 § 2 ustawy Prawo o notariacie. Notariuszowi nie wolno bowiem podejmować zajęcia, rozumianego jako działalność gospodarcza, które przeszkadzałoby mu

w pełnieniu jego obowiązków, oraz które mogłoby uchybiać powadze jego zawodu (art. 19 § 1-3 ustawy Prawo o notariacie). Skoro notariuszowi nie wolno zajmować się handlem, przemysłem, pośrednictwem i doradztwem w interesach, to nie powinno budzić wątpliwości, że w takiej sytuacji wykluczona jest możliwość zasiadania przez niego w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa. Spółki te bowiem są jedynie formą organizacyjno-prawną podmiotów, które w sposób profesjonalny zajmują się właśnie handlem, przemysłem, pośrednictwem bądź doradztwem w interesach. Skoro ustawodawca w art. 19 § 2 ustawy Prawo o notariacie używa zwrotu „w szczególności", to wprowadza wobec notariuszy zakaz zajmowania się działalnością pozostającą w jakimkolwiek związku z najczęściej występującymi rodzajami działalności gospodarczej. Zatem niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności przez spółkę prawa handlowego, notariusz nie może pełnić funkcji członka rady nadzorczej takiej spółki. Kontrola i nadzór, jakie sprawuje in pleno członek rady nadzorczej, jest niczym innym, jak uczestniczeniem w procesie zarządzania spółką, a więc *de facto* zajmowaniem się działalnością samej spółki. Zakazu tego nie należy jednak postrzegać w kategoriach bezprawnego ograniczania wolności wyboru wykonywania zawodu czy dodatkowego zajęcia wynikającego z art. 65 ust. 1 Konstytucji RP, bowiem art. 19 ustawy Prawo o notariacie ma charakter wyjątku od zasady wolności, o której mowa w tym przepisie. Ustawodawca, ograniczając prawo do podejmowania dodatkowego zatrudnienia przez notariusza, czyni to w zgodzie z zasadą proporcjonalności i nie można w tym przypadku mówić o łamaniu konstytucyjnych uprawnień obywatela, gdy ograniczenie prawa podejmowania dodatkowego zatrudnienia podyktowane jest interesem publicznym, który w tym przypadku góruje nad prywatnym interesem jednostki.

Z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r., poz. 978) ze zm., tj. 1 stycznia 2016 r., w myśl art. 453 ustawy licencja syndyka staje się licencją doradcy restrukturyzacyjnego. Osoby, które złożyły egzamin w związku z zamiarem uzyskania licencji syndyka przed wejściem w życie ustawy, są upoważnione do ubiegania się o licencję doradcy restrukturyzacyjnego. Wnioski złożone i rozpatrzone przed wejściem w życie ustawy Prawo restrukturyzacyjne podlegają rozpoznaniu w myśl przepisów tej ustawy

i ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 883).

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1165/16 skarżący, po zdaniu egzaminu na syndyka przed 1 stycznia 2016 r., złożył wniosek o przyznanie mu licencji syndyka. Wniosek był rozpatrywany przez organ po wejściu w życie ustawy Prawo restrukturyzacyjne według przepisów tej ustawy oraz ustawy o licencji doradcy restrukturyzacyjnego. Organ wydał decyzję odmowną z uwagi na fakt, że skarżący nie spełnił przesłanki z art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, albowiem w okresie 15 lat przed złożeniem wniosku przez co najmniej 3 lata nie zarządzał majątkiem upadłego, przedsiębiorstwem lub jego wyodrębnioną częścią w Rzeczypospolitej Polskiej i w innych krajach o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o licencji doradcy restrukturyzacyjnego. Sąd wyrokiem z 22 listopada 2016 r. skargę oddalił, podzielając pogląd organu, że zarząd majątkiem upadłego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 233 ze zm.) nie przewidywały możliwości powierzenia zarządu majątkiem upadłego, w stosunku do którego ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku innej osobie niż syndyk i jego zastępca. Skarżący natomiast wykonywał jedynie na zlecenie syndyka czynności z zakresu obsługi prawnej oraz czynności faktyczne, których nie można uznać za zarząd majątkiem upadłego, albowiem należał on wyłącznie do osoby syndyka masy upadłości.

Warte odnotowania jest również zagadnienie, które wystąpiło w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1693/15. Organ I instancji decyzją ze stycznia 2015 r. skreślił skarżącego z listy kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej. Również w styczniu 2015 r. organ wydał taką samą decyzję po raz drugi. Organ odwoławczy rozpoznając oddzielnie odwołania od obydwu decyzji, jedną decyzją z kwietnia 2015 r. utrzymał decyzję w całości w mocy, natomiast kolejną decyzją umorzył postępowanie odwoławcze w zakresie drugiej decyzji wydanej w tej samej sprawie. Sąd wydając wyrok z 5 stycznia 2016 r. uznał decyzję umarzającą postępowanie odwoławcze za wadliwą, albowiem nie było podstaw do jej wydania; organ winien rozważyć zastosowanie w sprawie przepisu art. 138 § 1 pkt 2 in fine k.p.a. z uwagi na

fakt, iż wspomniany środek zaskarżenia dotyczył sprawy administracyjnej rozstrzygniętej już decyzją ostateczną.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1579/15 dotyczącej zastosowania wobec geodety kary upomnienia, Sąd oddalając skargę podkreślił, że każdego geodetę uprawnionego należy traktować jak podmiot profesjonalny, od którego można wymagać znajomości przepisów prawa, a także umiejętności ich stosowania w praktyce. Uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii może bowiem uzyskać tylko osoba, która posiada odpowiedni okres praktyki zawodowej, a także wykaże się w postępowaniu kwalifikacyjnym znajomością przepisów prawnych oraz standardów technicznych z zakresu geodezji i kartografii. Profesjonalizm osób posiadających uprawnienia zawodowe powinien przejawiać się w postępowaniu zgodnym z regułami fachowej wiedzy i sumienności w stosowaniu obowiązujących przepisów prawnych. Wyrazem zachowywania należytej staranności w zawodzie geodety jest m. in. przestrzeganie przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym oraz standardów technicznych.

W sprawach o sygn. akt VI SA/Wa 2203/15 oraz VI SA/Wa 3251/15 Sąd wyjaśnił, że działalność gospodarcza w zakresie obrotu bronią i amunicją jest z mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1017 ze zm.) działalnością koncesjonowaną. Wykonywanie tej działalności jest dozwolone wyłącznie po spełnieniu warunków określonych w tej ustawie. Tylko organ koncesyjny jest uprawniony do oceny, czy stwierdzone naruszenia w prowadzeniu tego rodzaju działalności mają charakter na tyle istotny, że nie można pozostawić przedsiębiorcy uprawnienia do jej prowadzenia. Sąd rozstrzyga natomiast, czy ocena organu administracji wyrażona w decyzji nie nosi cech dowolności. Broń i amunicja może być sprzedawana wyłącznie osobom posiadającym stosowne świadectwo broni lub legitymację posiadacza broni. Naruszenie powyższego warunku było przyczyną cofnięcia koncesji przez organ w omawianych sprawach.

35. Sprawy z zakresu jakości.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1421/16 Sąd podniósł, że stosownie do postanowień § 2 – 5 rozporządzenia z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie wymagań niezbędnych do prowadzenia warsztatu w zakresie napraw, instalacji lub sprawdzania tachografów cyfrowych oraz zakresu i sposobu dokumentowania czynności przy wykonywaniu tych usług (Dz. U. Nr 73, poz. 511) baza drogowa jest elementem stanowiska pomiarowego i służy jedynie do wyznaczenia współczynnika charakterystycznego pojazdów. Nie jest zatem samodzielnym miejscem wykonywania czynności objętych zezwoleniem na prowadzenie warsztatu i nie może go zastępować. W ocenie Sądu wykonywanie w bazie drogowej czynności warsztatowych poza zakresem udzielonego zezwolenia warsztatowego może stanowić rażące naruszenie jego warunków i być przyczyną cofnięcia tego zezwolenia.

Z kolei w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1563/15 Sąd stwierdził, że umieszczenie produktu na liście wyrobów tradycyjnych bądź fakt powszechności wyrobu nie zwalnia z obowiązku podania wykazu jego składników. Informacje o produkcie rolno-spożywczym nieposiadającym opakowania, w myśl § 19 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r., poz. 29), wymagają podania w formie wywieszki, a nie informacji ustnej.

Istotny problem orzeczniczy wyłonił się w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1722) uchylającej część przepisów wymienionych w tytule aktów prawnych. Ustawodawca w toku prac legislacyjnych nie uregulował kwestii intertemporalnych, co w praktyce spowodowało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2901/15 Sąd uznał, że w stosunku do stanu zaistniałego przed zmianą stanu prawnego zastosowanie mają przepisy w brzmieniu obowiązującym w dacie kontroli przeprowadzonej u przedsiębiorcy, a zastosowanie nowej, zmienionej regulacji do zdarzeń ukształtowanych w trakcie obowiązywania poprzedniej regulacji jest możliwe, gdy ustawodawca wprowadził takie rozwiązanie

w przepisach przejściowych. Do odmiennych wniosków doszedł skład orzekający w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2322/15 uznając, że milczenie ustawodawcy w zakresie przepisów przejściowych należy uznać za wolę stosowania ustawy nowej. Skoro natomiast ustawa nowa nie zawiera usuniętych regulacji dotyczących rozpatrywanego stanu faktycznego, w chwili orzekania przez organ II instancji brak było wzorca normatywnego, do którego można by przyrównać stan powstały w dacie kontroli.

36. Sprawy z zakresu telemediów.

Z tej kategorii należy wymienić wyrok Sądu z 22 czerwca 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 942/16 przesądzający, że przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie rocznych opłat za prawo do dysponowania częstotliwością (Dz. U. z 2005 r. Nr 24, poz. 196 ze zm.), wydane na podstawie art. 185 ust. 11 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.) nie mogły stanowić podstawy do nakładania opłat w wysokości powyżej górnej granicy, tj. 40.000 zł przewidzianej w art. 185 ust. 5 pkt 7 zmienionym przez art. 1 pkt 131 lit. c) ustawy z dnia 16 listopada 2012 r. o zmianie ustawy Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1445). Nowelizacja weszła w życie 1 stycznia 2013 r.

Sąd w wyniku porównania dwóch regulacji: rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2005 r. i nowego brzmienia art. 185 ust. 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne stwierdził, że w przypadku skarżącego opłata roczna za prawo do dysponowania częstotliwością w niezmienionym zakresie będzie o wiele niższa przy zastosowaniu najwyższej odpowiedniej stawki opłat przewidzianej w zmienionym art. 185 ust. 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Przepis wykonawczy, wydany na podstawie art. 185 ust. 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2013 r., jest nie do pogodzenia z art. 185 ust. 5 pkt 7 w nowym brzmieniu, który nie uzależnia wysokości opłaty od wykorzystywanego widma częstotliwości, wprowadzając jednocześnie górną granicę opłaty w wysokości 40000 zł. Tymczasem w art. 25 ustawy zmieniającej z dnia

16 listopada 2012 r. ustawodawca przewidział, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 185 ust. 11 i 12 ustawy zmienianej zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 185 ust. 11 i 12 ustawy Prawo telekomunikacyjne w nowym brzmieniu, jednak nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. W tej sytuacji Sąd doszedł do wniosku, że organ stosujący prawo powinien dokonać prokonstytucyjnej wykładni art. 25 ustawy zmieniającej z dnia 16 listopada 2012 r., dążąc do zapewnienia zgodności przepisów rozporządzenia z ustawą. Przepis ten powinien być zatem interpretowany w zgodzie z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i zasadą *lex superior derogat legi inferiori*, a to oznacza, że nie może on prowadzić do rezultatu, w którym utrzymane nim w mocy rozporządzenie jest sprzeczne z obowiązującą ustawą. Dlatego przepisy rozporządzenia z dnia 8 lutego 2005 r. nie mogły stanowić podstawy do nakładania opłat w wysokości powyżej górnej granicy przewidzianej w art. 185 ust. 5 pkt 7 ustawy zmieniającej z dnia 16 listopada 2012 r., tj. 40.000 zł.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 4267/14 Sąd uznał, że w świetle art. 98 ust. 1-3 ustawy Prawo telekomunikacyjne organ regulacyjny zobowiązany był ustalić w jednej decyzji poszczególnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązanych do udziału w pokryciu dopłaty oraz jednocześnie ustalić wysokość jednolitego wskaźnika procentowego udziału tych przedsiębiorców obowiązanych do udziału w jej pokryciu. Zobowiązany do dopłaty jest ten, kto prowadził działalność telekomunikacyjną, a nie jedynie ten, kto w danym roku kalendarzowym świadczył na rynku detalicznym usługi tego samego rodzaju co usługa powszechna. Jednocześnie Sąd nie zgodził się z poglądem, jakoby jedynie przedsiębiorcy z tego samego segmentu rynkowego, do którego odnosi się usługa, za którą przyznana została dopłata, byli zobowiązani do udziału w pokryciu kosztów jej świadczenia. W konsekwencji Sąd uznał, że kosztami usługi powszechnej nie mogą być obciążeni wyłącznie ci przedsiębiorcy telekomunikacyjni, którzy działają na rynku tej usługi, gdyż takie działanie naruszałoby nie tylko przepis art. 98 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego, ale również regulacje unijne przewidziane w pkt 23 preambuły Dyrektywy nr 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r.

w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników oraz w art. 13 ust. 3 tej dyrektywy.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2015/15 Sąd wyjaśnił, odwołując się do treści art. 185 ust. 1 i ust. 3 Prawa telekomunikacyjnego, że są dwa różne tytuły do ponoszenia przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego rocznej opłaty – dysponowanie częstotliwością w rezerwacji, a w razie nieposiadania rezerwacji – wykorzystywanie częstotliwości w pozwoleniu. Niezależnie od tego, czy przedsiębiorca korzysta z częstotliwości „dysponując nią w rezerwacji", o czym stanowi ust. 1, czy – przy braku rezerwacji – korzysta z częstotliwości „wykorzystując ją w pozwoleniu", o czym mowa w ust. 3 art. 185 Prawa telekomunikacyjnego, w każdym przypadku nabywa prawo do dysponowania daną częstotliwością, a prawu temu odpowiada obowiązek uiszczenia jednej opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością.

Należy również zwrócić uwagę na sprawę o sygn. akt VI SA/Wa 12/16, w której Sąd przesądził, że skoro zaskarżone wezwanie do nieodpłatnego udostępniania programu telewizyjnego dotyczy realizacji obowiązku wynikającego z przepisu prawa z zakresu administracji publicznej, to tym samym spełnione jest zarówno kryterium przedmiotowe, jak i podmiotowe objęte treścią art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. pozwalające uznać to wezwanie za akt podlegający zaskarżeniu do sądu administracyjnego.

W sprawach o sygn. akt VI SA/Wa 797/16 i VI SA/Wa 798/16 Sąd zajął stanowisko wobec wydanych przez Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji postanowień dotyczących stwierdzenia niedopuszczalności wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Odnosząc się do charakteru prawnego wezwania do nieodpłatnego udostępniania programu, które zmierza do zrealizowania obowiązku wynikającego z przepisu art. 43a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji podał, że wezwanie to nie ma charakteru oświadczenia woli organu administracji publicznej, stanowi natomiast przejaw jego wiedzy o niewykonaniu powyższego obowiązku. Akt ten nie jest więc decyzją administracyjną w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego (k.p.a.) rozstrzygającą o prawach i obowiązkach skarżącej spółki. Skoro wezwanie z art. 43a ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji nie stanowi decyzji, to stronie nie przysługiwało prawo do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie

sprawy, o którym mowa w art. 127 k.p.a. Wprawdzie akt ten (wezwanie) ma charakter publicznoprawny, jednakże nie jest on kwalifikowanym aktem administracyjnym (decyzją, postanowieniem), gdyż nie rozstrzyga w sposób władczy o prawach lub obowiązkach strony, lecz jedynie zmierza do zrealizowania przez nadawcę określonego obowiązku ustawowego.

37. Sprawy z zakresu kultury fizycznej.

W sprawach dotyczących kultury fizycznej Sąd kontynuował dotychczasową linię orzeczniczą. Przykładowo w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 1582/15, oddalając skargę na decyzję w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na utworzenie polskiego związku sportowego, wskazał na wynikającą z art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r., poz. 715 ze zm.) konieczność przynależności do międzynarodowej federacji sportowej działającej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez MKOL.

Z kolei w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2933/15 Sąd uznał zorganizowane przez skarżącą wyjazdy na imprezy turystyczne - w oparciu o art. 4 ust. 1 oraz art. 3 pkt 1-2, 4-6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 196 ze zm.) - albowiem poszczególne usługi turystyczne, tj. usługa transportowa, usługa noclegowa, catering, organizacja towarzyszących imprez kulturalnych świadczyły o pakiecie składającym się w całości na imprezę turystyczną, objętą wspólną ceną. Tym samym, skoro skarżąca prowadziła działalność gospodarczą bez wymaganego wpisu w rejestrze organizatorów turystyki i pośredników turystycznych, organ prawidłowo, działając na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 3 ustawy o usługach turystycznych, orzekł o zakazie wykonywania działalności w zakresie organizowania imprez turystycznych na okres 3 lat.

Z tej kategorii spraw należy zwrócić również uwagę na wyrok oddalający skargę na uchwałę Rady […] w przedmiocie szczegółowych zasad przyznawania i pozbywania oraz ustalania wysokości stypendiów sportowych […] dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe. W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 2693/15 Sąd uznał za fakultatywne wydanie przez radę gminy uchwały w sprawie ustanawiania

i finansowania okresowych stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe. Jednakże w przypadku wydania uchwały, organ stanowiący gminy jest zobowiązany uwzględnić wszystkie elementy zawarte w przepisie upoważniającym – art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie. Konieczne jest więc doprecyzowanie użytych w tym przepisie pojęć „znaczenia danego sportu" i „wyników sportowych" przez organ jednostki samorządu terytorialnego, w drodze określenia przesłanek ubiegania się o stypendium (aktywność zawodników, uzyskiwanie określonych wyników w dyscyplinach i konkurencjach na imprezach sportowych, przedłożenie zaświadczenia wydanego przez właściwy polski związek sportowy potwierdzającego uzyskanie wyniku sportowego oraz przynależność klubową zawodnika lub jej brak, możliwość zasięgnięcia opinii Komisji ds. Stypendiów Sportowych). Organy stanowiące samorządu terytorialnego nie zostały w żaden sposób ograniczone co do wprowadzenia opisanego w ustawie trybu i zasad, lecz kwestie te zostały pozostawione ich decyzji.

38. Sprawy kapitałowe i bankowości.

W tej grupie spraw należy zwrócić uwagę na rozbieżność linii orzeczniczej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w kwestii legitymacji Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (Kasa Krajowa) do wniesienia skargi na decyzję Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) w przedmiocie ustanowienia zarządcy komisarycznego w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (kasa).

W postanowieniu z 3 października 2016 r. sygn. akt VI SA/WA 1657/16 Sąd wyraził stanowisko, iż Kasa Krajowa nie ma legitymacji do wniesienia skargi na decyzję w przedmiocie ustanowienia zarządcy komisarycznego w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Sąd odwołał się do normy prawnej wyrażonej w art. 73 ust. 6 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1450 ze zm.) dalej ustawa o skok. Sąd uznał, że powyższa regulacja ustawowa, przewidując szczególny tryb postępowania, wyłącza możliwość wniesienia skargi przez inny, niż uprawniony do tego organ, a więc radę

nadzorczą danej kasy albo radę nadzorczą Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej. W świetle art. 73 ust. 6 ustawy o skok, uprawnienie do wniesienia skargi przypisane zostało konkretnemu organowi, a więc nie obejmuje innych organów zarówno samej kasy, jak i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej. W ocenie Sądu powyższe wyłączenie dotyczy także sytuacji, w której inny podmiot był uczestnikiem postępowania administracyjnego na prawach strony.

Z kolei odmienne od powyższego stanowisko w kwestii legitymacji skargowej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Sąd wyraził w wyroku z 1 marca 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 2257/15, a także w postanowieniu z 8 czerwca 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 2459/15. W uzasadnieniu obu tych rozstrzygnięć Sąd stwierdził, że Kasa Krajowa, jako uczestnik postępowania i organizacja społeczna – w rozumieniu art. 5 § 2 pkt 5 k.p.a. w związku z art. 2 ustawy o skok - jest legitymowana do wniesienia skargi, na podstawie art. 50 § 1 p.p.s.a., na decyzję w przedmiocie ustanowienia zarządcy komisarycznego w danej spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej.

W sprawach dotyczących ustanowienia zarządcy komisarycznego Sąd wyraził również stanowisko, że zachodzi podstawa do umorzenia postępowania sądowoadministracyjnego (art. 161 § 1 pkt 3 p.p.s.a.), gdy po wydaniu przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji o ustanowieniu zarządcy komisarycznego w danej kasie została ogłoszona upadłość tejże kasy (vide: orzeczenia wydane w sprawach o sygn. akt VI SA/Wa 2459/15 oraz VI SA/Wa 2402/15). Sąd powołał się tu na normę prawną wyrażoną w art. 433 pkt 1 i pkt 2 w zw. z art. 441a ust. 4 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 233 ze zm.). We wskazanej sytuacji chodzi o wygaśnięcie nie tyle samego zarządu komisarycznego, co o wygaśnięcie decyzji, na mocy której został on ustanowiony w danej kasie. Sąd uznał, że jest to szczególny przypadek wygaśnięcia decyzji administracyjnej (art. 162 k.p.a.), który następuje z mocy samego prawa i nie jest konieczne wydanie w tym przedmiocie odrębnej decyzji w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia zarządu komisarycznego.

Analizując sprawy z tego symbolu, warto zwrócić uwagę również na orzeczenie wydane w sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 3066/15, w którym Sąd stwierdził, że wyrażenie przez KNF oceny polegającej na zaleceniu kasie poprawienia programu postępowania naprawczego, o którym mowa w art. 72a ust. 1 ustawy o skok, nie stanowi władczego przejawu działalności KNF, lecz należy wyłącznie do form działalności sygnalizacyjnej tego organu, w ramach której KNF wyraża stanowisko odnośnie niewłaściwego kierunku planowanych przez daną kasę działań naprawczych. Ustawodawca nie przewidział, aby stanowisko KNF w przedmiocie oceny programu postępowania naprawczego miało przyjmować formę jakiegokolwiek aktu z zakresu prawa administracyjnego, w tym w szczególności decyzji administracyjnej, albowiem stanowisko organu nadzoru wyrażone w omawianym zakresie nie ma na celu rozstrzygnięcia istoty sprawy. Negatywna ocena przedstawionego programu naprawczego może skutkować decyzją o ustanowieniu zarządcy komisarycznego, od której przysługują stosowne środki zaskarżenia.

39. Sprawy z zakresu własności przemysłowej.

Orzecznictwo w tej grupie spraw pozostawało w zgodzie z utrwalonym w latach poprzednich stanowiskiem doktryny i dotychczasową praktyką orzeczniczą Sądu. Najczęściej Sąd rozpoznawał z tej grupy sprawy dotyczące znaków towarowych oraz wynalazków.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 573/16 Sąd oddalił skargę na decyzję Urzędu Patentowego RP unieważniającą prawo ochronne na znak towarowy przestrzenny o kształcie anteny CB. W ocenie Sądu organ prawidłowo przyjął, że forma przedmiotowego znaku nie ma charakteru samodzielnego względem towaru, który ma identyfikować i wymuszona jest parametrami transmisji. Zgodnie z art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1410 ze zm.), znakiem towarowym może być kształt danego przedmiotu, jeżeli posiada on elementy dystynktywne. Jednakże, w myśl art. 131 ust. 2 pkt 6 tej ustawy, nie udziela się prawa ochronnego na znak towarowy, jeżeli stanowi on formę bądź inną właściwość towaru, która jest uwarunkowana wyłącznie jego naturą, jest

niezbędna do uzyskania efektu technicznego lub zwiększa znacznie wartość towaru. Sąd podzielił stanowisko organu, że forma anteny CB nie może być znakiem towarowym, ponieważ uwarunkowana jest wprost właściwościami technicznymi, jakie wynikają z założeń techniczno -projektowych oraz wymogów charakterystycznych dla urządzeń służących do transmisji dźwięku i obrazu. Możliwość rejestracji zgłoszonej formy jako znaku towarowego wyłączona jest w sytuacji, gdy służy ona uzyskaniu efektu technicznego niezależnie od tego, czy ten sam rezultat może być osiągnięty dzięki stosowaniu innych równoważnych form.

40. Sprawy z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych.

Większość rozstrzygnięć Sądu z tego zakresu spraw, dotyczyła skarg na decyzje w przedmiocie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, a w szczególności umów o dzieło i umów zlecenia, a także innych umów o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 953/16 Sąd odniósł się do charakteru umów zawartych pomiędzy skarżącą i uczestnikiem postępowania. Ich przedmiotem było wykonanie roli lektora (podłożenie głosu) w reklamie radiowej i filmowej, w konkretnym dniu i miejscu, a wykonawca zobowiązał się do ścisłego wykonywania wskazówek i poleceń strony umowy, producenta wykonawczego lub osób przez nich upoważnionych, w szczególności reżysera i kierownika produkcji oraz do wykonania pracy z najwyższą starannością. Zdaniem Sądu działania lektora uczestniczącego w nagraniu spotu reklamowego mogą w tym przypadku skutkować powstaniem artystycznego wykonania w rozumieniu art. 85 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U z 2016 r. poz. 666 ze zm.), o ile lektor odczytuje zadany mu tekst w sposób twórczy, tj. charakteryzujący się indywidualną interpretacją.

W sprawie o sygn. akt VI SA/Wa 504/16 pojawił się problem prawny dotyczący zakresu działania tzw. pakietu onkologicznego, o którym mowa w art. 32a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych

ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.). Świadczeniobiorcy zakwalifikowani do leczenia onkologicznego nie muszą stosownie do tej regulacji uzyskiwać jakiegokolwiek skierowania, gdyż mają zagwarantowane prawo do leczenia na podstawie karty diagnostyki leczenia onkologicznego. W przywołanym wyroku Sąd podzielił stanowisko Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Ministra Zdrowia, iż zasada ta dotyczy jedynie świadczeń zdrowotnych realizowanych na terenie kraju (tj. świadczeń nielimitowanych), a nie uzyskiwanych poza jego granicami, w związku z czym zwrot kosztów świadczenia gwarantowanego, udzielonego na terytorium innego niż Rzeczypospolita Polska państwa członkowskiego UE dokonywany jest z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 42b ustawy o świadczeniach.

41. Sprawy dotyczące zdrowia.

Sprawy te wiążą się m.in. z problematyką prowadzenia aptek i hurtowni farmaceutycznych, środków farmaceutycznych i materiałów medycznych oraz nadzoru farmaceutycznego.

W sprawach z zakresu aptek i hurtowni farmaceutycznych na uwagę zasługują sprawy, w których Okręgowa Rada Aptekarska, działając na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 7 i art. 29 pkt 5 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1429 ze zm.) dalej u.i.a., w związku z art. 106 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosków wojewódzkich inspektorów farmaceutycznych, pozytywnie opiniowała zamiar cofnięcia zezwoleń na prowadzenie apteki ogólnodostępnej. W sprawach tych (np. w sprawach o sygn. akt VI SA/Wa 2648/15, 2753/15) Sąd uznał, że podjęte w sprawie uchwały organów samorządu aptekarskiego zostały wydane bez podstawy prawnej i z tego powodu są nieważne, zgodnie z art. 156 § 1 pkt 2 w związku z art. 126 k.p.a. Wprawdzie uchwały te zostały wydane w trybie art. 106 § 1 k.p.a., jednakże przepis ten znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy istnieje wyraźna norma prawa materialnego, która uzależnia wydanie decyzji w sprawie od zajęcia stanowiska przez inny organ. Sformułowanie zawarte w art. 106 § 1 k.p.a.: „przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ” należy rozumieć w sensie procesowym tzn., że organ prowadzący postępowanie jest obowiązany uzyskać takie

stanowisko przed wydaniem decyzji, zaś organ współdziałający jest obowiązany przed tym dniem przedstawić swoje stanowisko w sprawie. Zwrot ten nie może być natomiast odczytywany jako ustanawiający jakąkolwiek zależność treściową (materialną) decyzji administracyjnej od stanowiska innego organu, czy też związanie organu wydającego decyzję treścią tego stanowiska. Nie jest ono bowiem wiążące dla organu administracyjnego prowadzącego postępowanie. Innymi słowy, przepis art. 106 k.p.a. reguluje zasady i tryb współdziałania organów administracji publicznej przy wydawaniu decyzji administracyjnej, nie jest natomiast samoistną podstawą takiego współdziałania, gdyż to musi wynikać z przepisów szczególnych. Tym samym obowiązek organu samorządu zawodowego aptekarzy do działania, na żądanie wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, jako prowadzącego postępowanie w sprawie cofnięcia zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, musi wynikać z przepisów prawa materialnego, obligującego go do wydania opinii w tym przedmiocie.

W ocenie Sądu przepisami wyznaczającymi tę rolę nie są podstawy prawne wskazane w uchwałach Okręgowych Rad Aptekarskich, a mianowicie art. 7 ust. 2 pkt 7 i art. 29 pkt 5 u.i.a. Są to bowiem jedynie normy kompetencyjne, które statuują ogólne uprawnienie organu samorządu aptekarskiego do wydawania opinii w sprawach udzielania lub cofania zezwoleń na prowadzenie aptek lub hurtowni. Jednakże to ogólne uprawnienie nie stwarza dla organu samorządu aptekarskiego podstawy do działania w trybie art. 106 § 1 – 6 k.p.a., gdyż tylko przepis będący prawną podstawą cofania zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych mógłby rodzić po stronie organu administracji publicznej obowiązek uzyskania opinii organu samorządu aptekarskiego przed wydaniem decyzji w tym przedmiocie.

Podsumowując, istniejące w art. 7 ust. 2 pkt 7 i art. 29 pkt 5 u.i.a. uprawnienie organu samorządu aptekarskiego do wydawania opinii w sprawach udzielania lub cofania zezwoleń na prowadzenie aptek lub hurtowni stwarza zatem jedynie generalną kompetencję w tym zakresie, która musiałaby znaleźć swoje potwierdzenie w przepisach ustawy Prawo farmaceutyczne lub w innych regulacjach. Skoro jednak w obowiązującym stanie prawnym brak jest takich materialnoprawnych podstaw zobowiązujących organ Inspekcji Farmaceutycznej do współdziałania z organem samorządu aptekarskiego na podstawie art. 106 § 1 k.p.a., to wojewódzki inspektor

farmaceutyczny nie miał obowiązku uruchomiania trybu współdziałania przed wydaniem decyzji w przedmiocie cofnięcia skarżącej zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, zaś Okręgowa Rada Aptekarska w takiej sytuacji nie miała podstaw do podejmowania postanowienia – uchwały opiniującej ten zamiar w trybie art. 106 § 1 k.p.a. Oznacza to, że uchwała (postanowienie) Okręgowej Rady Aptekarskiej wydana została bez podstawy prawnej i jako taka dotknięta jest wadą nieważności w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 w związku z art. 126 k.p.a. Również uchwała – postanowienie Naczelnej Rady Aptekarskiej dotknięte jest tą samą wadą nieważności, bowiem utrzymuje w mocy nieważną uchwałę.

Spośród spraw z zakresu środków farmaceutycznych i materiałów medycznych oraz nadzoru farmaceutycznego na uwagę zasługuje sprawa o sygn. akt VI SA/Wa 239/16, w której Sąd wskazał różnicę między pozwoleniem na dopuszczenie do obrotu produktu leczniczego a pozwoleniem na dopuszczenie do obrotu surowca farmaceutycznego. Sąd przesądził tym samym, że surowiec farmaceutyczny, który uzyskał pozwolenie na dopuszczenie do obrotu (jako surowiec farmaceutyczny a nie produkt leczniczy), nie może być traktowany pod względem wpisu do Rejestru Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tak samo jak produkt leczniczy. O tym, że produkt jest produktem leczniczym świadczy bowiem jedynie decyzja uznająca ów produkt za produkt leczniczy, a nie pozwolenie na dopuszczenie do obrotu jako surowca farmaceutycznego.

42. Drogi, koleje, lotnictwo, żegluga. Uprawnienia do kierowania pojazdami.

W tym zakresie warte omówienia są sprawy toczące się na gruncie przepisów art. 205b ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz.U. z 2016 r. poz. 605 ze zm.) oraz rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U.UE.L. z 2004 r., nr 46, poz. 1).

Odpowiedzialność przewoźnika lotniczego w ramach omawianego rozporządzenia jest wyłączona tylko wtedy, gdy przewoźnik dowiedzie, że odwołanie lotu (lub duże opóźnienie – co wynika z wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 2009 r., C-402/07 i C-432/07, potwierdzone również w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 października 2012 r., C-581/10; www.eur-lex.europa.eu) jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

W sprawach o sygn. akt VII SA/Wa 931/15, VII SA/Wa 1275/15, VII SA/Wa 1042/15, VII SA/Wa 1755/15, VII SA/Wa 2060/15, Sąd stwierdził, że usterki powodujące wycofanie samolotu z eksploatacji, związane z ponownym wgraniem oprogramowania do systemu sygnalizowania i monitorowania usterek, awarią w systemie zasilania elektrycznego, awarią silnika, usterką pompy niebieskiego systemu hydraulicznego nie mogą zostać zakwalifikowane jako zdarzenia nadzwyczajne, albowiem wystąpienie usterek związane jest ze zwykłą eksploatacją samolotu, podczas której mogą zdarzyć się takie sytuacje. Przewoźnik ma udowodnić, że usterka była wywołana nadzwyczajną okolicznością a nie jedynie wskazać, że taka mogła być tego przyczyna, bez poparcia dowodami. Sąd ocenił, że wnioski przewoźnika, iż wystąpienie uszkodzenia w samolocie regularnie serwisowanym, podczas przygotowania go do startu, nie jest możliwe do zapobieżenia i przewidzenia, są argumentami ważnymi, nie mającymi jednak bezpośredniego przełożenia na nadzwyczajność usterki, na którą wpływ ma charakter i źródło usterki. Jako przykład problemów technicznych, które wykraczają poza ramy normalnego wykonywania działalności przewoźnika lotniczego, Sąd za Trybunałem Sprawiedliwości, podał: uszkodzenie statku powietrznego w wyniku aktów terroryzmu lub sabotażu oraz ujawnienie przez konstruktora maszyn lub przez właściwy organ, że maszyny te, będące już w użyciu, zawierają ukrytą wadę produkcyjną zagrażającą bezpieczeństwu lotów (wyrok z 22 grudnia 2008 r. , C-549/07).

Wyrokiem z 27 lipca 2016 r. sygn. akt VIII SA/Wa 837/15 Sąd uchylił decyzje organów orzekających wydane w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy, do czasu uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu sprawdzającego kwalifikacje do kierowania pojazdami. Sąd wyjaśnił, iż przepis art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia

20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (ustawa zmieniająca) – który stanowił podstawę prawną kontrolowanych rozstrzygnięć – wpisuje się w system sankcji, jakie ustawodawca przewidział wobec kierowców, którzy wielokrotnie dopuszczają się naruszeń przepisów ruchu drogowego. Sankcja przewidziana w art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy zmieniającej, w postaci zatrzymania prawa jazdy, wprowadzona została do krajowego porządku prawnego z dniem 18 maja 2015 r., to jest z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej (art. 9 tego aktu). Uprzednio ustawodawca analogiczne rozwiązanie przewidywał w art. 138 ust. 1 w związku z art. 135 ust. 1 pkt. 1 lit. g ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.) dalej: p.r.d., jednakże art. 138 p.r.d. został uchylony z dniem wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami, to jest z dniem 19 stycznia 2013 r. (art. 125 pkt. 14 w związku z art. 139 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami - Dz. U. z 2015 r., poz. 155 ze zm.).

Sąd wskazał, iż względem rozwiązań określonych w art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy zmieniającej nie przewidziano żadnych przepisów intertemporalnych. Zwrócił uwagę, że w orzecznictwie zarówno Trybunału Konstytucyjnego, jak i sądów administracyjnych przyjmuje się, że brak stanowiska ustawodawcy w kwestii intertemporalnej (stosowania nowych przepisów w czasie) nie przesądza o bezpośrednim działaniu nowej ustawy.

Sąd wyjaśnił, iż w okresie od 8 sierpnia 2013 r. do 1 sierpnia 2014 r., a więc przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej (przed 18 maja 2015 r.) skarżący wielokrotnie naruszył przepisy prawa drogowego, co skutkowało przekroczeniem 24 punktów (26 punktów). W tym też okresie miało miejsce naruszenie, które doprowadziło do przekroczenia dopuszczalnej liczby punktów. Stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia kontrolowanej sprawy stanowi zatem o zaistnieniu zdarzenia o charakterze zamkniętym, ograniczonym czasowo. Zauważył także, iż zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego przez Starostę, w sprawie zatrzymania prawa jazdy zostało wydane po wejściu w życie ustawy zmieniającej, tj. 19 maja 2015 r.

Oceniając legalność wydanych rozstrzygnięć Sąd uznał zatem, że w sprawie nie można mówić o takim naruszeniu przepisów prawa, które miało miejsce jeszcze pod rządami poprzednio obowiązujących regulacji i trwało nadal po 18 maja 2015 r.,

(po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej) – co oznaczałoby konieczność rozważenia nie kwestii retroaktywności, a retrospektywności przyjętych rozwiązań ustawowych. Przyjęcie wobec tego, że w kontrolowanej sprawie znajduje zastosowanie regulacja przewidziana w art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy zmieniającej, która weszła w życie 18 maja 2015 r., prowadzi, zdaniem Sądu, do naruszenia zasady lex retro non agit.

43. Budownictwo.

W sprawie o sygn. akt VIII SA/Wa 915/15 Sąd wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2016 r. uwzględnił skargę na decyzję Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w przedmiocie odmowy wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż sporny budynek został wybudowany na podstawie decyzji wydanej w 1954 r. Z regulacji art. 32 ust. 2 ustawy Prawo budowlane wynika, iż w przypadku stwierdzenia samowolnych robót budowlanych ustawodawca przewidział możliwość orzeczenia o utracie ważności pozwolenia na budowę oraz w zależności od rodzaju i zakresu dokonanej samowoli – wydania decyzji na podstawie art. 37 lub 40 (art. 32 ust. 2). Sąd zauważył, iż w sprawie dokonano legalizacji stwierdzonych samowolnych robót budowlanych, poprzez udzielenie w 1988 r. decyzji o pozwoleniu na użytkowanie przedmiotowego budynku. Następnie przy ww. budynku wykonano samowolne roboty budowlane (w 1992 r. i 2014 r.).

W ocenie Sądu w sprawie należało zatem ponownie wdrożyć procedurę z art. 37 p.b. z 1974 r. Oznacza to, iż w stosunku do ww. obiektu mogła zostać wydana kolejna decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, w oparciu o art. 42 ust. 3 p.b. z 1974 r. (kończąca postępowanie legalizacyjne), o ile na wcześniejszym etapie postępowania wykluczono by wystąpienie przesłanek z art. 37, których stwierdzenie obliguje organ do orzeczenia o nakazie rozbiórki obiektu lub jego części zrealizowanego niegodnie z przepisami z okresu jego budowy.

W świetle powyższego Sąd uznał, iż organy obu instancji niewłaściwie przyjęły, iż wobec funkcjonowania w obrocie prawnym decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie można aktualnie procedować w tym przedmiocie.

III. DZIAŁALNOŚĆ POZAORZECZNICZA SĄDU

1. Wydział Informacji Sądowej.

W 2016 r. Wydział Informacji Sądowej kontynuował realizację zadań wyznaczonych § 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1177). Działalność Wydziału koncentrowała się na:

- wykonywaniu zadań z zakresu sprawozdawczości statystycznej Sądu,
- informowaniu osób zainteresowanych o właściwości Sądu, stanie załatwianych spraw, udostępnianiu do wglądu akt spraw,
- udostępnianiu informacji publicznej o działalności Sądu,
- prowadzeniu spraw petycji, skarg i wniosków,
- obsłudze medialnej Sądu,
- wykonywaniu obowiązków administratora systemu informatycznego.

Praca Wydziału obejmowała sporządzanie statystyk przedstawiających ruch spraw w okresie miesięcznym, półrocznym i rocznym, jak również opracowanie rocznej informacji o działalności Sądu. Wydział sporządzał również analizy, dane statystyczne i bieżące informacje o działalności Sądu na potrzeby Prezesa Sądu, Biura Orzecznictwa NSA oraz innych jednostek.

Funkcjonujący w ramach Wydziału – Sekretariat Informacji o Sprawach – udzielał na bieżąco, bezpośrednio w Sekretariacie oraz drogą telefoniczną, informacji o toczących się postępowaniach, a także wyjaśniał wątpliwości, co do właściwości sądu i ustawowych środków zaskarżania orzeczeń.

Czytelnia Akt udostępniała do wglądu akta stronom, uczestnikom postępowania i ich pełnomocnikom. W roku 2016 udostępniono ogółem 6.327 akt sądowoadministracyjnych, to jest o 1.826 akt mniej niż w roku ubiegłym.

Informacja o działalności Sądu oraz wydawanych rozstrzygnięciach - w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1764) – udzielana była przez Wydział zarówno drogą pocztową, jak i w formie elektronicznej (należy w tym miejscu zaznaczyć, że w roku 2016 nie

odnotowano wpływu wniosków w trybie ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 352).

- W 2016 r., w powyższym trybie wpłynęło ogółem 337 wniosków, w tym 102 wnioski o wydanie kopii orzeczenia.
- Poprzez udzielenie odpowiedzi załatwiono 323 wnioski, natomiast 14 wniosków załatwionych zostało poprzez wydanie kopii orzeczenia.
- W roku 2016 nie załatwiono żadnego wniosku o udzielenie informacji publicznej w formie decyzji administracyjnej.
- Nie wydano decyzji o warunkach ponownego wykorzystywania informacji publicznej lub o wysokości opłat.

Skargi kierowane do Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie podobnie, jak miało to miejsce w latach ubiegłych, stanowiły najczęściej wyraz niezadowolenia z rozstrzygnięć Sądu oraz wadliwego, w ocenie skarżących, postępowania sądowego. Natomiast wnioski zawierały głównie prośby o przedstawienie stanu spraw, przyspieszenie ich rozpoznania i wyjaśnienie różnych kwestii procesowych.

Przez Wydział Informacji Sądowej prowadzona była również obsługa medialna Sądu. Przewodnicząca Wydziału Informacji Sądowej, działając jako Rzecznik Prasowy Sądu, udzielała informacji na temat wydanych przez Sąd rozstrzygnięć i ich uzasadnień, wyjaśniała jakie skutki wywołuje orzeczenie sądu administracyjnego, wyjaśniała zasady postępowania przed sądami administracyjnymi oraz udzielała informacji na temat funkcjonowania Sądu.

Funkcjonująca w ramach Wydziału Informacji Sądowej Biblioteka pracuje w systemie elektronicznej ewidencji wypożyczeń, wykorzystując program LIBRA 2000, który umożliwia przeglądanie zbiorów poprzez katalogi: alfabetyczny, tytułowy, rzeczowy oraz serii. Pełny katalog swoich zbiorów Biblioteka publikuje w sieci intranetowej WSA w Warszawie. Dzięki współpracy międzybibliotecznej czytelnicy Biblioteki mogą korzystać także ze zbiorów innych placówek – w 2016 r. były to przeważnie biblioteki uczelniane, Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądu Najwyższego. W roku 2016 wykazano 753 wypożyczenia krótko- i długoterminowe (przy zarejestrowanych 447 czytelnikach, z których 48 to sędziowie i pracownicy NSA), poza udostępnianiem prezencyjnym w czytelni. W 2016 r. Biblioteka ściśle

współpracowała z Biblioteką Naczelnego Sądu Administracyjnego, zarówno w dziedzinie informacji o nowościach wydawniczych, jak i w zakresie wypożyczeń. W roku 2016 użytkownicy z NSA, prócz wypożyczania materiałów bibliotecznych, często korzystali z nich na miejscu. W tym samym roku kontynuowano współpracę z biblioteką Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości. Od października 2010 r. w Intranecie WSA w Warszawie sukcesywnie publikowane są informacje o wybranych nowościach wydawniczych, zakupionych przez Bibliotekę (od roku 2016 publikacje następowały w cyklu dwumiesięcznym) Według stanu na 31 grudnia 2016 r. zbiory biblioteczne liczyły 11.637 vol. (z czego 1922 vol. przechowywanych jest w bibliotece filialnej przy Wydziale VIII zamiejscowym z siedzibą w Radomiu).

Wydział Informacji Sądowej realizuje także działania ze sfery informatycznej na rzecz wszystkich jednostek w WSA w Warszawie. Nadzór i obsługa sfery informatycznej realizowane były do końca października 2016 r. przez współpracujące ze sobą Oddział Administracyjno-Gospodarczy i Wydział Informacji Sądowej. Natomiast od dnia 1 listopada 2016 r. nadzór i obsługa sfery informatycznej należy wyłącznie do zadań Wydziału Informacji Sądowej. Zarządzeniem nr 17 Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 października 2016 r. w Wydziale Informacji Sądowej powołany został z dniem 1 listopada 2016 r. zespół obsługi informatycznej Sądu. W skład zespołu wchodzą pracownicy posiadający wiedzę z zakresu informatyki i systemów informatycznych wspomagających wykonywanie funkcji orzeczniczych i innych zadań z zakresu administracji sądowej (z dniem utworzenia zespołu pracownicy Oddziału Administracyjno-Gospodarczego zajmujący się obsługą informatyczną, zostali przeniesieni do Wydziału Informacji Sądowej).

Do zadań zespołu należy w szczególności:

- wykonywanie obowiązków administratora systemu informatycznego;
- planowanie, prowadzenie i koordynowanie procesów wdrażania w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie nowych systemów i technologii informatycznych, zwłaszcza systemu informatycznego do obsługi postępowania sądowoadministracyjnego;
- współpraca z kierownikami i pracownikami sekretariatów wydziałów i oddziałów przy wdrażaniu systemów informatycznych;

- opracowywanie założeń i projektów planów finansowych, w części dotyczącej zakupów systemów, programów i sprzętu informatycznego;
- zapewnienie bieżącej obsługi i ciągłości działania systemów informatycznych wykorzystywanych w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie, zapewnianie niezbędnych narzędzi informatycznych do pracy sędziów i pracowników oraz podejmowanie działań zmierzających do usuwania usterek i awarii;
- wykonywanie czynności technicznych obejmujących montaż, instalację oprogramowania oraz aktualizacja oprogramowania;
- zapewnienie bezpieczeństwa systemów;
- wspomaganie Administratora Bezpieczeństwa Informacji w realizacji jego zadań:
- opracowywanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz udział w pracach komisji przetargowych powołanych w celu prowadzenia zamówień publicznych na systemy informatyczne i sprzęt komputerowy.

Spektrum realizowanych przez WIS zadań obejmuje także obsługę procesów ekonomiczno-finansowych, sprawozdawczość, elektroniczną wymianę dokumentów czy udostępnianie informacji na stronach BIP sądu. Stałe śledzenie stron BIP innych podmiotów w celu doskonalenia metod prezentowania danych. Strona BIP WSA w Warszawie zawiera podstawowe dane naszego sądu, aktualne komunikaty, stale aktualizowane akty prawne regulujące zasady funkcjonowania sądownictwa administracyjnego, oraz zestawy tematycznych podstron zawierających bieżące informacje o sprawach, interaktywne strony ułatwiające zamawianie akt w czytelni, czy też udostępniające formularze druków. Strona BIP może być użytkowana przez osoby słabo widzące dzięki opcjonalnemu wykorzystywaniu funkcji podnoszących kontrast prezentowanego tekstu, a także możliwość korzystania z generatora dźwięku odczytującego informacje.

2. Szkolenia sędziów.

W roku 2016 sędziowie uczestniczyli w konferencjach, szkoleniach i wykładach, poświęconych następującej problematyce:

- „Zasady sporządzania uzasadnień orzeczeń przed sądami administracyjnymi”,
- „Modernizacja polskiego prawa spadkowego (ze szczególnym uwzględnieniem zmian co do następstwa prawnego)”,

- „Język polski w pracy orzeczniczej sędziego sądu administracyjnego”,
- „Zasady sprawiedliwości społecznej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego”,
- „Kontrola aktów prawa miejscowego – zagadnienia ogólne”,
- „Wybrane zagadnienia z aktualnego orzecznictwa sądów administracyjnych”,
- „Decyzje uznaniowe wydane na podstawie aktów normatywnych w ramach właściwości Izby Gospodarczej NSA”,
- „Kompetencja orzecznicza sądów administracyjnych I instancji po nowelizacji ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z 2015 r.”,
- „Problemy orzecznicze na tle połączenia kilku oddzielnych spraw do łącznego rozpoznania lub rozstrzygnięcia”,
- „Reforma sądownictwa administracyjnego w Austrii w praktyce”,
- „Aktualne orzecznictwo Izby Ogólnoadministracyjnej Naczelnego Sądu Administracyjnego”,
- „Sędzia w przestrzeni publicznej - wyniki badań”,
- „Komunikacja sędziego sądu administracyjnego ze stronami postępowania”,
- „Zasady etyki sędziowskiej a legitymizacja sędziów”,
- „Granice swobody samorządu terytorialnego przy tworzeniu prawa miejscowego”,
- „Postępowanie ze skargi kasacyjnej przed wojewódzkim sądem administracyjnym”,
- „Aktualne orzecznictwo dotyczące podatku VAT z uwzględnieniem orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu”,
- „Aktualne orzecznictwo Izby Finansowej Naczelnego Sądu Administracyjnego”,
- „Sądowa kontrola stosowania ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 352)”.

Ponadto w 2016 r. – w ramach poszczególnych Wydziałów Orzeczniczych – organizowane były wewnętrzne narady poświęcone zarówno problematyce z zakresu organizacji i funkcjonowania danego Wydziału, jak również kwestiom

merytorycznym, odnoszącym się do wybranych zagadnień z bieżącej praktyki orzeczniczej Wydziału oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Przedmiotem 79 narad jakie odbyły się 2016 r., były między innymi:

- opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Problemy wynikające z unijnej zasady autonomii proceduralnej w orzecznictwie sądów administracyjnych”,
- opracowania Biura Orzecznictwa NSA „Moc dowodowa dokumentu zagranicznego w postępowaniu sądowoadministracyjnym” oraz „Doręczenie dokumentów sądowych w sprawach sądowoadministracyjnych w obrocie zagranicznym”,
- opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Skarga na niezgodność z prawem Unii Europejskiej prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego”,
- opracowania Biura Orzecznictwa NSA „Stosowanie Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (EPKC) oraz Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP UE) przez sądy administracyjne”,
- opracowania Biura Orzecznictwa NSA „Ocena jednolitości orzecznictwa oraz sprawności postępowania wojewódzkich sądów administracyjnych za 2015 r.”,
- opracowania Biura Orzecznictwa NSA „Upoważnienie do stanowienia aktów prawa miejscowego przez jednostki samorządu terytorialnego. Problemy orzecznictwa”,
- Opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Problematyka wykonalności nieostatecznych decyzji podatkowych na tle wybranego orzecznictwa sądów administracyjnych”,
- Opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Analiza stosowania prawa Unii Europejskiej i standardów europejskich (EKPC) przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 1 kwietnia 2015 r.”,
- opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Zwrot środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej rozdysponowanych w latach 2004 – 2013 w orzeczeniach sądów administracyjnych”,
- opracowanie Biura Orzecznictwa NSA „Stosowanie prawa europejskiego przez sądy administracyjne (kwiecień-czerwiec 2016 r.)”.

SPIS TABEL

Tabela nr 1 - INFORMACJA WSA w Warszawie za rok 2016
(A. RUCH SPRAW).

Tabela nr 2 - Skargi na akty i czynności według rodzajów.

Tabela nr 3 - Sprawy niezałatwione.

Tabela nr 4 - Prawo pomocy - wnioski zarejestrowane w repertorium SO
oraz wnioski w toku postępowania.

Tabela nr 5 - Terminowość załatwiania spraw.

Tabela nr 6 - Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności ministrów,
centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych
organów.

Tabela nr 7 - Wpływ skarg kasacyjnych.

Tabela nr 1

INFORMACJA WSA w Warszawie za 2016 rok
A. RUCH SPRAW

Wydziały Orzecz-nicze	Pozostało z poprzedniego okresu				Wpłynęło				Załatwiono																Pozostało na okres następny			
									Łącznie				w tym															
													na rozprawie				na posiedzeniu niejawnym											
																	ogółem				z tego wyrokiem							
	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
I	1 034	309	17	1 360	2 042	1 755	1 589	5 386	2 352	1 168	1 369	4 889	1 794	481	0	2 275	558	687	1 369	2 614	125	341	0	466	724	896	237	1 857
II	1 056	312	28	1 396	2 253	808	70	3 131	2 290	907	87	3 284	1 572	45	0	1 617	718	862	87	1 667	232	400	0	632	1 019	213	11	1 243
III	2 723	34	4	2 761	3 938	70	11	4 019	3 023	87	13	3 123	1 920	35	1	1 956	1 103	52	12	1 167	355	9	0	364	3 638	17	2	3 657
IV	1 439	162	12	1 613	3 345	454	57	3 856	3 404	519	52	3 975	2 151	10	0	2 161	1 253	509	52	1 814	434	185	0	619	1 380	97	17	1 494
V	2 844	57	48	2 949	3 367	31	16	3 414	3 721	61	32	3 814	2 682	5	0	2 687	1 039	56	32	1 127	237	24	0	261	2 490	27	32	2 549
VI	1 622	39	5	1 666	2 723	52	9	2 784	3 094	76	12	3 182	2 212	25	0	2 237	882	51	12	945	192	17	0	209	1 251	15	2	1 268
VII	1 941	57	7	2 005	2 958	108	29	3 095	2 559	124	31	2 714	1 288	2	0	1 290	1 271	122	31	1 424	568	53	0	621	2 340	41	5	2 386
VIII	613	98	1	712	1 117	69	14	1 200	1 150	161	14	1 325	820	98	0	918	330	63	14	407	82	19	0	101	580	6	1	587
RAZEM	**13 272**	**1 068**	**122**	**14 462**	**21 743**	**3 347**	**1 795**	**26 885**	**21 593**	**3 103**	**1 610**	**26 306**	**14 439**	**701**	**1**	**15 141**	**7 154**	**2 402**	**1 609**	**11 165**	**2 225**	**1 048**	**0**	**3 273**	**13 422**	**1 312**	**307**	**15 041**

1. Wpływ spraw, w których organy administracji publicznej stosując art.. 54 par. 3 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi uchyliły lub zmieniły zaskarżoną decyzję, Wydzial: I -15, II -26, III -17, IV -19,V -7, VI -11, VII -12, VIII -10. Łącznie -117.

2. Przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia - w trybie art.141 § 2a p.p.s.a. Wydział: I-5, II -0 , III -8, IV -5, V -0, VI -0, VII -0, VIII -0. Łącznie -18.

Tabela nr 2

Skargi na akty i inne czynności organów według rodzajów spraw

Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu *)	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na następny okres
1	2	3	4	5	6
601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przecipożarowa	1 588	2 305	2 079	1 814
602	Ceny, opłaty, stawki taryfowe, nie objęte symbolem 611	0	7	6	1
603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	795	1 510	1 564	741
604	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych	1 477	1 231	1 785	923
605	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	84	201	209	76
606	Sprawy z zakresu geologii i górnictwa	29	32	43	18
607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	443	897	1 014	326
608	Energetyka i atomistyka	7	4	10	1
609	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę	72	148	163	57
610	Sprawy komunalizacji mienia	178	336	394	120
611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	3 226	4 631	3 818	4 039
612	Sprawy geodezji i kartografii	74	191	171	94

Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu *)	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na następny okres
1	2	3	4	5	6
613	Ochrona środowiska i ochrona przyrody	235	605	613	227
614	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa	91	208	230	69
615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	245	708	651	302
616	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	72	136	144	64
617	Uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć	170	286	320	136
618	Wywłaszczanie i zwrot nieruchomości	388	607	717	278
619	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	417	688	784	321
620	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	222	366	364	224
621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	134	270	293	111
622	Instytucje ubezpieczeniowe i działalność ubezpieczeniowa	0	4	3	1
623	Dozór techniczny, miary i wagi, badania i certyfikacje, normalizacja, sprawy jakości	57	117	112	62
624	Powszechny obowiązek obrony kraju	3	7	6	4
625	Poczta, telekomunikacja, radio i telewizja	86	174	182	78
626	Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne	20	45	48	17
627	Cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców	292	740	707	325

Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu *)	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na następny okres
1	2	3	4	5	6
628	Status Kościołów i związków wyznaniowych	2	6	7	1
629	Sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa	151	219	268	102
630	Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	170	234	221	183
631	Wytwarzanie i obrót bronią i materiałami wybuchowymi	60	252	160	152
632	Pomoc społeczna	337	731	831	237
633	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	50	142	137	55
634	Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	3	29	23	9
635	Kultura fizyczna, sport i turystyka	11	12	15	8
636	Kultura i sztuka, w tym sprawy działalności kultury i twórczości, biblioteki, ochrona zabytków i muzea, sprawy związane z ochroną praw autorskich i pokrewnych	113	175	157	131
637	Papiery wartościowe i fundusze powiernicze oraz sprawy z nimi związane, bankowość i sprawy dewizowe	42	77	83	36
645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 637 oraz od 646 - 655	36	121	121	36
646	Prawo własności przemysłowej	118	251	235	134
647	Sprawy związane z ochroną danych osobowych	63	91	114	40
648	Sprawy z zakresu informacji publicznej, prawa prasowego, ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego	100	308	288	120
649	Sprawy dotyczące poświadczenia bezpieczeństwa oraz z zakresu ochrony informacji niejawnych	15	30	32	13
650	Sprawy świadczeń społecznych w drodze wyjątku	106	283	242	147

Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu *)	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na następny okres
1	2	3	4	5	6
651	Sprawy funduszy emerytalnych	0	0	0	0
652	Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych	338	441	540	239
653	Środki publiczne nie objęte innymi symbolami	432	697	637	492
654	Ujawnianie przez Instytut Pamięci Narodowej informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów	20	10	26	4
655	Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych	700	1 180	1 026	854
	Ogółem główne symbole 601-637 i 645-655	**13 272**	**21 743**	**21 593**	**13 422**
	z tego o symbolach głównych 638-642, 644, 656, 657	**1 002**	**1 778**	**1 528**	**1 252**
638	Sprawy egzekucji administracyjnej; egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym	97	153	132	118
639	Skargi na uchwały organów jednostek samorządowych	134	312	314	132
640	Skargi organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych	15	24	29	10
641	Rozstrzygnięcia nadzorcze	8	40	39	9
642	Skargi na akty prawa miejscowego wojewodów i organów administracji niezespolonej oraz na niewykonywanie przez nich czynności nakazanych prawem wnoszone w trybie art. 44 ust. 1 i art. 45 ust. 1 ustawy o adm. rządowej w województwie	1	1	2	0
644	Środki zapewniające wykonanie orzeczeń Sądu	97	397	362	132
656	Interpretacje podatkowe i opinie zabezpieczające	647	842	642	847
657	Inne interpretacje	3	9	8	4

Tabela nr 3

Sprawy niezałatwione

Lp.	Rodzaj sprawy	Liczba spraw niezałatwionych pozostających od daty pierwszego wpływu skargi do sądu				
		powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy do 2 lat	powyżej 2 do 3 lat	powyżej 3 lat
	1	2	3	4	5	6
1	SA	3 570	4 132	856	119	61
2	SAB	612	213	23	4	0

Tabela nr 4

Prawo pomocy
- wnioski zarejestrowane w repertorium SO oraz wnioski w toku postępowania

Lp.	Wniosek o przyznanie prawa pomocy w postaci:	Wpłynęło	Z A Ł A T W I O N O					
			Ogółem (kolumny 4-8)	Przyznano prawo pomocy co do całości wniosku	Przyznano prawo pomocy co do części wniosku	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	W inny sposób
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	zwolnienia od kosztów	2 132	**2 156**	445	96	1 081	372	162
2	ustanowienia pełnomocnika procesowego	294	**277**	114	2	78	72	11
3	zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika procesowego	1 815	**2 251**	597	457	806	237	154

ilość orzeczeń wydanych w trybie art. 249 | 6 |

Tabela nr 5

Terminowość załatwiania spraw w sądach administracyjnych (wg kryterium prawomocności)

L.p.	Rodzaj sprawy	Od daty wpływu sprawy w danym lub poprzednim okresie sprawozdawczym do daty jej prawomocnego załatwienia upłynął okres							
		Ogółem (kolumny 3-9)	do 6 miesięcy	powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	powyżej roku do 2 lat	powyżej 2 do 3 lat	powyżej 3 do 4 lat	powyżej 4 do 5 lat	powyżej 5 lat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	SA	19 297	3 895	7 011	3 999	3 003	1 196	140	53
2	SAB	2 713	1 207	1 024	403	69	7	2	1

ilość uchylonych postanowień o stwierdzeniu prawomocności w sprawach, które wykazano w sprawozdaniach za lata ubiegłe	12

Tabela nr 6

Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych organów

Lp.	Nazwa organu	Wpływ skarg na akty organu	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono
	1	2	3	4
1	Ogółem (wiersze 2-90)	10 862	8 485	2 058
2	Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułów Naukowych	34	31	14
3	Dyrektor Agencji Ruchu Lotniczego	0	0	0
4	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	11	3	0
5	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad	135	119	31
6	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	93	80	44
7	Generalny Konserwator Zabytków	0	0	0
8	Główny Geodeta Kraju	37	31	7
9	Główny Inspektor Farmaceutyczny	137	123	26
10	Główny Inspektor Inspekcji Handlowej	0	0	0
11	Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	46	29	2
12	Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego	894	638	118
13	Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa	6	5	0
14	Główny Inspektor Ochrony Środowiska	145	122	31
15	Główny Inspektor Pracy	2	4	1
16	Główny Inspektor Sanitarny	61	34	6
17	Główny Inspektor Transportu Drogowego	870	803	142
18	Główny Lekarz Weterynarii	4	5	1
19	Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	14	11	2
20	Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej	25	34	2
21	Komendant Główny Policji	515	426	68
22	Komendant Główny Straży Granicznej	88	100	15
23	Komisja Nadzoru Finansowego	88	51	4

Lp.	Nazwa organu	Wpływ skarg na akty organu	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono
	1	2	3	4
24	Komitet Integracji Europejskiej	0	0	0
25	Komisja Egzaminacyjna II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości	102	97	4
26	Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa	98	137	25
27	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	0	0	0
28	Krajowa Rada Notarialna	4	6	2
29	Krajowa Rada Radców Prawnych	5	1	1
30	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	75	38	1
31	Krajowa Rada Sądownictwa	0	0	0
32	Minister Administracji i Cyfryzacji	19	68	11
33	Minister Cyfryzacji[1]	31	11	2
34	Minister Edukacji Narodowej	28	23	3
35	Minister Energii[2]	13	3	0
36	Minister Finansów	1 384	1 016	331
37	Minister Gospodarki	15	48	16
38	Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej[3]	22	4	1
39	Minister Infrastruktury i Rozwoju	72	448	114
40	Minister Infrastruktury i Budownictwa[4]	612	252	57
41	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	212	159	57
42	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	75	47	17
43	Minister Obrony Narodowej	68	59	15
44	Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej	332	194	55
45	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	345	324	82
46	Minister Rozwoju[5]	219	65	17
47	Minister Skarbu Państwa	151	154	40
48	Minister Sportu i Turystyki	19	19	7
49	Minister Spraw Wewnętrznych	12	65	26
50	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji[6]	324	132	32

Lp.	Nazwa organu	Wpływ skarg na akty organu	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono
	1	2	3	4
51	Minister Spraw Zagranicznych	5	0	0
52	Minister Sprawiedliwości	145	133	17
53	Minister Środowiska	83	69	26
54	Minister Zdrowia	86	50	17
55	Naczelna Rada Adwokacka	15	5	2
56	Naczelna Rada Lekarska	9	5	0
57	Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych	0	2	1
58	Państwowa Komisja Wyborcza	1	0	0
59	Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych	3	1	1
60	Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	300	165	59
61	Prezes Agencji Rezerw Materiałowych	0	0	0
62	Prezes Agencji Rynku Rolnego	85	33	7
63	Prezes Głównego Urzędu Miar	6	5	0
64	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego	0	0	0
65	Prezes Instytutu Pamięci Narodowej	24	10	2
66	Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	13	4	3
67	Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia	420	292	100
68	Prezes Państwowej Agencji Atomistyki	2	8	0
69	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	37	21	5
70	Prezes Rady Ministrów	74	47	5
71	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	102	53	8
72	Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego	65	38	15
73	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	43	28	1
74	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	3	2	2
75	Prezes Urzędu Transportu Kolejowego	11	17	3
76	Prezes Urzędu Zamówień Publicznych	3	5	1

Lp.	Nazwa organu	Wpływ skarg na akty organu	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono
	1	2	3	4
77	Prezes Agencji Mienia Wojskowego	41	33	5
78	Prezes Wyższego Urzędu Górniczego	0	0	0
79	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	256	211	41
80	Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	2	0	0
81	Rada do Spraw Uchodźców	376	312	25
82	Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	28	32	12
83	Szef Agencji Wywiadu	1	1	0
84	Szef Służby Celnej	30	30	6
85	Szef Służby Cywilnej	7	0	0
86	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	302	195	40
87	Urząd Patentowy RP	253	195	60
88	Zarząd Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji	0	0	0
89	Zarząd Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych	0	0	0
90	Inne Urzędy i Instytucje Centralne	589	464	164

[1)] ministerstwo utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Cyfryzacji z mocą od dnia 16 listopada 2015 r. Dz.U.2015.2077

[2)] ministerstwo utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Energii z mocą od dnia 27 listopada 2015 r. Dz.U.2015.2075

[3)] ministerstwo utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z mocą od dnia 27 listopada 2015 r. Dz.U.2015.2078

[4)] ministerstwo utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa z mocą od dnia 27 listopada 2015 r. Dz.U.2015.2080

[5)] ministerstwo utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju oraz zniesienia Ministerstwa Gospodarki z mocą od dnia 16 listopada 2015 r. Dz.U.2015.2076

[6)] ministerstwo utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z mocą od dnia 16 listopada 2015 r. Dz.U.2015.1946

Tabela nr 7

Wpływ skarg kasacyjnych

Lp.	Rodzaj sprawy	Wpłynęło		Odrzucono skargę kasacyjną	Umorzono postępowanie kasacyjne w trybie art. 178a p.p.s.a.	Uchylono zaskarżony wyrok lub postanowienie i rozpoznano sprawę w trybie art. 179a p.p.s.a.	Przekazano do NSA
		Razem	w tym od orzeczeń wydanych w trybie art. 179a p.p.s.a.				
	1	2	3	4	5	6	7
1	SA	5 853	9	334	2	29	5 459
2	SAB	376	0	35	0	0	298
3	SO	0	0	0	0	0	0